

Jaarverantwoording 2020

Jaarverslag 2020
Jaarrekening 2020

Gemeente Valkenburg aan de Geul

Jaarverantwoording 2020

Versie: Versie d.d. 16 juni 2021 (versie 1.03)

Status: Vastgesteld in het college d.d. 15 juni 2021, ter aanbieding aan de gemeenteraad

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u de jaarverantwoording over het begrotingsjaar 2020 aan. De jaarverantwoording bestaat uit het jaarverslag 2020 (deel A), de jaarrekening 2020 (deel B) en uit enkele bijlagen.

Het jaarverslag 2020 is opgebouwd uit de programmaverantwoording 2020 en de paragrafen. De programmaverantwoording volgt de programma-indeling zoals opgenomen in de primaire begroting 2020. De paragrafen volgende indeling zoals voorgeschreven op basis van artikel 9 en artikel 26 van het besluit begroting en verantwoording (het BBV).

De jaarrekening 2020 bestaat uit de balans, het overzicht van baten en lasten en de toelichtingen op de balans en de baten en lasten.

Met het aanbieden van de jaarrekening en het jaarverslag geven wij als college van burgemeester en wethouder invulling aan onze verplichting op basis van artikel 197 en 198 van de Gemeentewet.

Uw raad wordt, cf. artikel 198 lid 1 van de Gemeentewet, verzocht om de jaarrekening en het jaarverslag vast te stellen. Met het vaststellen van de jaarrekening en het jaarverslag verleent u het college decharge over het in 2020 gevoerde beleid.

Het begrotingsjaar 2020 wordt afgesloten met een positief saldo van € 1.050.507.

Het college stelt voor om het resultaat over het begrotingsjaar 2020 te storten in de bestemmingsreserve financiële gevolgen corona (COVID-19).

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

w.g.

mr. G.S. Reehuis
algemeen directeur/gemeentesecretaris

w.g.

D.M.M.T. Prevoo
burgemeester

Inhoudsopgave

Deel A Het jaarverslag

Hoofdstuk 1	De programmaverantwoording	7
	Algemene inleiding en leeswijzer	7
1.1	Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving	9
1.2	Programma Toerisme en Economie	13
1.3	Programma Sociaal Domein	24
1.4	Programma Ruimtelijk Domein	46
1.5	Programma Algemene Taakvelden	68
1.6	Overhead, Vennootschapsbelasting en Onvoorzien	70
Hoofdstuk 2	De paragrafen	75
2.1	Paragraaf Lokale heffingen	75
2.2	Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing	83
2.3	Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen	88
2.4	Paragraaf Financiering	90
2.5	Paragraaf Bedrijfsvoering	93
2.6	Paragraaf Verbonden Partijen	95
2.7	Paragraaf Grondbeleid	114
2.8	Paragraaf Covid-19	116

Deel B De jaarrekening

Hoofdstuk 3	De balans	118
Hoofdstuk 4	Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	120
Hoofdstuk 5	Toelichtingen op de balans en het overzicht van baten en lasten	121
5.1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	121
5.2	Toelichting op de balans	125
5.3	Toelichting op het overzicht van baten en lasten	139
5.4	Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid	151

Bijlagen

Bijlage 1	Het overzicht van baten en lasten op taakveldniveau	153
Bijlage 2	Het overzicht van incidentele baten en lasten per programma	159
Bijlage 3	SiSa-verantwoording	160
Bijlage 4	Wnt-verantwoording	165

Deel A Het jaarverslag

Hoofdstuk 1: De programmaverantwoording

Algemene inleiding en leeswijzer

De jaarverantwoording 2020 is opgebouwd uit het jaarverslag (deel A) en de jaarrekening (deel B). Het jaarverslag is opgebouwd uit de programmaverantwoording en de paragrafen. De jaarrekening is opgebouwd uit de balans per 31 december 2020, het overzicht van baten en lasten over 2020 en de toelichtingen op de balans en op de baten en lasten.

Financiële samenvatting

In de onderstaande tabel is het totaal van de baten en lasten samengevat.

Recapitulatie jaarrekening 2020	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020
Lasten	51.010.250	58.139.093	57.972.452
Baten	50.615.286	56.657.683	57.833.473
Saldo van baten en lasten	394.964	1.481.410	138.980
Toevoegingen aan reserves	69.698	7.641.998	7.822.869
Onttrekkingen uit reserves	599.047	9.123.408	9.012.356
Resultaat begrotingsjaar 2020	134.385	0	1.050.507

Het begrotingsjaar 2020 wordt afgesloten met een positief resultaat van € 1.050.507.

In de programmaverantwoording is een overzicht opgenomen van de baten en lasten per programma. In de jaarrekening is het totaaloverzicht van de baten en lasten opgenomen, uitgesplitst per programma. In de toelichting op de jaarrekening zijn per programma overzichten opgenomen van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de realisatie 2020. De grootste afwijkingen worden verklaard.

Indeling van de programmaverantwoording

De programmaverantwoording is, cf. de indeling in de primaire begroting 2020, opgebouwd vanuit de volgende programma's:

- Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving
- Programma Toerisme en Economie
- Programma Sociaal Domein
- Programma Ruimtelijk Domein
- Programma Algemene Taakvelden

Naast het programma Algemene Taakvelden bevat de verantwoording ook de onderdelen:

- Overhead
- Vennootschapsbelasting
- Onvoorziene uitgaven en inkomsten
- Mutaties op de reserves

Het saldo van de bovenstaande posten vormt het resultaat over het begrotingsjaar.

De programmaverantwoording geeft in de basis antwoord op de drie W vragen:

- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft dat gekost?

De programma's zijn opgedeeld in thema's, waarbij per thema antwoord wordt gegeven op de eerste twee vragen. De vraag "wat mag het kosten" wordt voor het gehele programma beantwoord op basis van een tabel met baten en lasten op taakveldniveau.

Daarnaast zijn per programma de speerpunten uit het coalitieakkoord (periode 2018-2022) opgenomen. Indien van toepassing hebben wij per speerpunt weergegeven welke resultaten in 2020 zijn bereikt.

Indeling van de paragrafen

In hoofdstuk 2 zijn de paragrafen opgenomen. Anders dan de programma-indeling in hoofdstuk 1 geldt voor de paragrafen wel een landelijk voorgeschreven indeling. In deze paragrafen leggen wij verantwoording af voor de lokale heffingen, het weerstandsvermogen en risicobeheersing, het onderhoud aan kapitaalgoederen, de financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid. In 2020 is daar de facultatieve paragraaf Covid-19 aan toegevoegd.

De jaarrekening

De jaarrekening is opgebouwd uit de balans per 31 december 2020, het overzicht van de baten en lasten over het begrotingsjaar 2020 en de toelichtingen.

De toelichtingen bevatten de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling, de toelichting op de balans, de toelichting op de baten en lasten inclusief een analyse van de significante afwijkingen ten opzicht van de begroting en een analyse van de begrotingsrechtmatigheid.

In de bijlagen zijn onder andere de SiSa-verantwoording en de WNT-verantwoording opgenomen. SiSa staat voor Single Information Single Audit en WNT voor de Wet Normering Topinkomens. Beiden zijn een verplicht onderdeel van de gemeentelijke jaarverantwoording.

Proces vaststellen van de jaarverantwoording 2020

De ontwerp jaarverantwoording 2020 zal worden gepubliceerd op donderdag 17 juni 2021. Dit is het eerste moment dat het jaarverslag en de jaarrekening over 2020 beschikbaar zijn voor de raadsleden en ook publiekelijk te raadplegen is.

De leden van de gemeenteraad hebben de mogelijkheid om informatieve vragen in te dienen over de ontwerpjaarrekening. Deze schriftelijke vragen kunnen op de gebruikelijke wijze, bij voorkeur per raadsfractie, worden ingediend via de griffie. De afgesproken deadline hiervoor is op maandag 28 juni 2021, voor 09:00u.

Het college zal op vrijdag 2 juli 2021 de schriftelijke vragen beantwoorden.

In de openbare raadsvergadering van maandag 12 juli 2021 wordt de jaarverantwoording over 2020 ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden. Met het vaststellen van jaarverantwoording verleent de gemeenteraad decharge aan het college voor het gevoerde beleid in het begrotingsjaar 2020.

Na vaststelling van de jaarverantwoording zal deze vóór 15 juli 2021 worden toegezonden aan het College van Gedeputeerde Staten (GS) van de Provincie Limburg.

1.1 Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving

Omschrijving programma

In dit programma wordt ingegaan op de verantwoordelijkheid van de gemeente voor de integrale veiligheid, zoals openbare orde en crisis- en rampenbestrijding. Iedereen moet veilig zijn en zich veilig kunnen voelen. Bij activiteiten die door de samenleving zelf worden geïnitieerd, wordt nagegaan hoe de gemeente deze initiatieven kan ondersteunen of bewoners en ondernemers kan activeren om zelf actie te ondernemen. Want ook voor (sociale) veiligheid geldt dat het nemen van de eigen verantwoordelijkheid door burgers en bedrijven een essentieel onderdeel vormt.

Thema's programma

Dit programma bestaat uit het thema Openbare Orde en Veiligheid.

Thema: Openbare Orde en Veiligheid

De ambitie van de gemeente is om de veiligheid van bewoners en bezoekers op straat en in de leefomgeving te waarborgen en daar waar nodig te verhogen. Tevens wil de gemeente ernstige vormen van (horeca)overlast en onveiligheid voorkomen. Om hieraan invulling te kunnen geven zijn de volgende beleidsnota's opgesteld en ter hand genomen:

- Integraal Veiligheidsplan Heuvelland 2020-2023;
- Uitvoeringsprogramma IVP 2020-2023;
- Omgevingsverordening 2020;
- Vergunningen, Veiligheid, Toezicht en Handavingsplan (VVTH-plan) 2019-2023;
- Jaarlijks Toezicht en Handavingsuitvoeringsprogramma (HUP);
- Horecasanctiebeleid gemeente Valkenburg aan de Geul;
- Preventie- en handavingsplan Jeugd, Alcohol en Omgeving 2015-2019 (inclusief drugspreventie);
- Samen op weg met het risicoprofiel Brandweer 2014;
- Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan (KVU).

Wat willen we bereiken?

- Een veilige woon- en leefomgeving;
- Een plezierig en veilig uitgaanscentrum;
- Het verbeteren van de naleving van de regels die gelden in de openbare ruimte;
- Het verbeteren van de naleving van de regels op het gebied van de brandveiligheid;
- Een adequate uitvoering en goede naleving van de Drank- en Horecawet;
- Het stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid van zowel ondernemers als inwoners, zodat de leefomgeving veiliger wordt;
- Afdoende hulpverlening door de brandweer en zo veel mogelijk voldoen aan de landelijke normen voor opkomst- en uitruktijden;
- Een optimaal afgestemde inzet van beschikbare capaciteit van de brandweer;
- Het stimuleren van maatregelen voor brandpreventie en zelfredzaamheid.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De uitvoeringsprogramma's, zoals hierboven genoemd, worden uitgevoerd. Tevens zal met alle betrokkenen gewerkt worden aan het Uitvoeringsprogramma Integrale veiligheidsplan 2020-2023. Daarin zijn de volgende veiligheidsonderwerpen als prioriteit opgenomen:

- Overlast/geweld op het snijvlak van zorg en veiligheid;
- Veilig toerisme, recreatie en evenementen;
- Ondernijnde criminaliteit.

Daarnaast zijn vijf strategische thema's benoemd, te weten:

- Veilige en leefbare kernen;
- Jeugd en veiligheid;
- Woninginbraak en andere vermogenscriminaliteit;
- Drugsoverlast;
- Veiligheid rond het uitgaan.

In het Integraal Veiligheidsplan Heuvelland zijn indicatoren opgenomen over de misdaad- en incidentcijfers van de politie. Hierover wordt jaarlijks afzonderlijk aan de raad gerapporteerd.

Aandacht voor alle veiligheidsthema's

De gemeente gaat, samen met de andere Heuvellandgemeenten, door met de inzet op alle veiligheidsthema's. Daarbij is er aandacht en ruimte voor doorontwikkeling van de aanpak. Verder voeren we wettelijke taken uit en reageren we op incidenten en urgente vragen vanuit de samenleving.

Blijven samenwerken

De gemeente gaat door met de regionale samenwerking op veiligheidsterrein. De belangrijkste regionale samenwerkingsverbanden zijn:

- Integraal IVP en bijbehorende Uitvoeringsprogramma's met Heuvelland gemeenten;
- Veiligheidshuis Maastricht Heuvelland: afstemming binnen de regio tussen partners uit de justitiële keten, de veiligheidsketen en de zorgketen met als doel het terugdringen van overlast, criminaliteit en huiselijk geweld;
- Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC): afstemming overheidspartijen ter bestrijding van de georganiseerde misdaad;
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zuid-Limburg: afstemming en expertise op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en milieuvadvisie;
- Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL): afstemming tussen ketenpartners ten aanzien van aanpak (gezondheids-)risico's, rampen en crises;
- Burgernet: burgers helpen de politie bij opsporing verdachten;
- WhatsApp Buurt Preventie (WABP);
- Regionaal overleg integraal toezicht (ROIT): afstemming werkzaamheden BOA's;
- Meld Misdaad Anoniem;
- Wijkagenten en WijkBOA's.

Bij sociale veiligheid is ook de inzet van wijkagenten en BOA's relevant. De wijkBOA's houden spreekuren in de wijk. Ook vindt er periodiek overleg plaats met de politie, waarbij aandacht is voor de ontvangen meldingen van burgers in een periode en afspraken gemaakt worden voor de uitvoering van projecten op hotspots (extra toezicht, snelheidsmetingen, drankcontroles, fietsendiefstallen, diefstal uit schuurtjes, etc. etc.).

In de raadscommissie Algemene Bestuurlijke Aangelegenheden (ABA) van 29 maart 2021 zijn het Jaarverslag Openbare Orde en Veiligheid 2020 en Jaarverslag VVTH 2020 behandeld. Voor de verdere inhoudelijke toelichting op de resultaten verwijzen wij u naar de stukken van die vergadering, die (openbaar) via iBabs te raadplegen zijn.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan de uitvoering van dit programma:

- Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL);
- Regionale UitvoeringsDienst Zuid-Limburg (RUDZL).

Voor nadere informatie over deze partijen verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Nummer	Indicator	Eenheid	Periode	Valkenburg aan de Geul	Nederland	Bron
1.1	Verwijzingen Halt	aantal per 1.000 jongeren	2020	22	11	Stichting Halt
1.2	Winkeldiefstallen	aantal per 1.000 inwoners	2018	0,6	2,2	CBS
1.3	Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	2020	3,7	4,6	CBS
1.4	Diefstallen uit woningen	aantal per 1.000 inwoners	2018	3,7	2,5	CBS
1.5	Vernielingen en beschadigingen	aantal per 1.000 inwoners	2020	6,1	6,2	CBS

Bron: waarstaatjegemeente.nl.

Uitwerking speerpunten Coalitieakkoord

Speerpunt 1: “In Valkenburg aan de Geul moet het veilig wonen en uitgaan zijn”

Integraal Veiligheidsplan Heuvelland 2020 - 2023

Het Integraal Veiligheidsplan Heuvelland is vastgesteld door de raad op 5 oktober 2020. Daarin zijn een drietal prioriteiten benoemd en zijn strategische thema's aangegeven, waar de komende vier jaar de nadruk op ligt. In het uitvoeringsprogramma, dat voor een periode van twee jaar wordt opgesteld, zal gedetailleerd worden aangegeven welke projecten worden uitgevoerd, die in relatie staan tot de lokale prioriteiten.

Voor veel maatregelen en activiteiten die onder het IVP vallen, is voor de komende jaren al in de bekostiging voorzien. Dit geldt onder meer voor brandweerzorg, crisisbeheersing, veiligheidsregio en de bestuurlijke aanpak van de georganiseerde criminaliteit. Het betreft doorlopende activiteiten, waaraan deels wettelijke verplichtingen ten grondslag liggen. Daarnaast is er een werkbudget begroot om veiligheidsprojecten uit te voeren. Uitgangspunt is om de uitvoering van het integraal veiligheidsplan binnen de huidige begrotingskaders (formatie en budgetten) te laten plaatsvinden.

Indien vanuit de uitvoering van het beleid blijkt dat dit uitgangspunt wijziging behoeft, zullen vanuit de uitvoeringsplannen onderbouwde voorstellen worden gedaan voor het bijstellen van de ambitie en het anders prioriteren van thema's. Indien nodig zal de raad om additionele middelen gevraagd worden.

De volgende 3 prioriteiten zijn in het IVP benoemd:

- Overlast/geweld op het snijvlak van Zorg en Veiligheid;
- Veilig toerisme, recreatie en evenementen;
- Ondernijende criminaliteit.

Daarnaast zijn vijf strategische thema's benoemd, te weten:

- Veilige en leefbare kernen;
- Jeugd en veiligheid;
- Woninginbraak en andere vermogenscriminaliteit;
- Drugsoverlast;
- Veiligheid rond het uitgaan.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van de baten en lasten van het programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving in 2020:

Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving

v1.01 d.d. 08-05-2021

	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020
<i>Lasten per taakveld</i>			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.298.916	1.219.139	1.179.858
1.2 Openbare orde en veiligheid	992.163	1.149.732	990.494
Totaal lasten	2.291.079	2.368.871	2.170.352
<i>Baten per taakveld</i>			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	70.000	72.000	73.394
1.2 Openbare orde en veiligheid	100.320	95.512	62.339
Totaal baten	170.320	167.512	135.733
<i>Saldo per taakveld</i>			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.228.916	1.147.139	1.106.464
1.2 Openbare orde en veiligheid	891.843	1.054.220	928.155
Saldo van baten en lasten	2.120.759	2.201.359	2.034.619

De analyse van de belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging is opgenomen in hoofdstuk 5.3 van de jaarverantwoording.

1.2 Programma Toerisme en Economie

Omschrijving programma

In dit programma worden de activiteiten gepresenteerd, die zijn gericht op het economisch functioneren van onze gemeente. De kern waarop de beleidsvoornemens zijn gebaseerd, zijn de Visie Vrijetijdseconomie 2030, de Toekomstvisie 2035 en de Gebiedsvisie van Buitengoed Geul en Maas. De focus ligt op het versterken van het kwaliteitstoerisme ter bevordering van de werkgelegenheid en het welzijn en welbehagen van onze inwoners en bedrijven. Waar mogelijk en verantwoord kiest onze gemeente voor anticyclisch investeren, om daarmee de basis te leggen voor een duurzame economie.

Thema's programma

Dit programma bestaat uit de volgende drie thema's:

1. Economie;
2. Toerisme en recreatie;
3. Toeristische heffingen.

Thema 1: Economie

Binnen het thema economie wordt beleid en worden activiteiten gepresenteerd die gericht zijn op het economisch functioneren van onze gemeente. De kern van de beleidsvoornemens is gebaseerd op de Visie Vrijetijdseconomie 2030, het uitvoeringsprogramma Middengebied, de Toekomstvisie 2035, met daarbinnen de toeristische visie Klein Groots Land, inclusief de bouwstenen van de nieuwe toeristische visie en het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 met bijbehorende bestuursafspraken.

Wat willen we bereiken?

De focus ligt met name op het versterken van de kwaliteit van het product Valkenburg aan de Geul in de breedste zin van het woord, binnen het economisch profiel en het toeristische product van Zuid-Limburg als geheel. Aan de ene kant met als doel om het toeristisch aanbod van Valkenburg aan de Geul te versterken, zodat dit aansluit bij de toekomstige vraag van bezoekers en toeristen. Aan de andere kant met als doel om een kwalitatief hoogwaardige leef-, werk en woonomgeving te bieden voor de eigen inwoners. Doel hierbij is een goede balans tussen mens, milieu en economie na te streven.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het jaar 2020 is een heel ander jaar geworden dan verwacht. De uitbraak van COVID-19 heeft een enorme impact gehad voor ons allen, maar zeker ook in ernstige mate voor onze economie. De exacte omvang en structurele effecten zijn nu nog niet in te schatten. Binnen dit taakveld zijn prioriteiten verschoven en is vooral heel veel aandacht uitgegaan naar de maatregelen, de effecten daarvan op onze ondernemers en inwoners en hoe wij daarin een rol konden spelen. Zowel in het meedenken in wat kan nog wel, als in het bewaken van de landelijke richtlijnen om verspreiding van het virus zoveel mogelijk te beperken als in welke compenserende maatregelen kunnen er aanvullend op de landelijke compensatiemaatregelen verantwoord genomen worden. De contacten met de ondernemers zijn intenser geweest dan ooit tevoren.

Regionale economische ontwikkelingen

Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg (SVREZL)

De SVREZL is een gezamenlijke visie op de ruimtelijke structuur voor winkels, kantoren en bedrijventerreinen, die is opgesteld en vastgesteld door de 16 gemeenten in Zuid-Limburg. De

SVREZL is gericht op het versterken van de leefbaarheid en het vestigingsklimaat van de regio door het aanbod zo goed mogelijk af te stemmen op de vraag. In de SVREZL zijn locaties aangegeven waar de versterking gewenst is (kwalitatief en soms ook kwantitatief) en worden beleidsuitgangspunten geformuleerd voor nieuwe initiatieven. Verder is in de SVREZL opgenomen dat het overaanbod van winkel- en kantoorruimtes in Zuid-Limburg op basis van deze visie wordt aangepakt. In 2020 is gestart met een aanbestedingsprocedure voor de evaluatie van de SVREZL in 2021.

Regionale economische samenwerking

Voor wat betreft de (economische) samenwerkingsvormen op Zuid-Limburgs niveau hebben zich in 2020 twee smaken voorgedaan die beide als netwerk- en projectenorganisatie functioneren: ESZL (Economische Samenwerking Zuid-Limburg) en de samenwerking van de negen gemeenten uit het Middengebied. Doel van beide samenwerkingsvormen is om te komen tot een samenwerking op economisch vlak ten einde gezamenlijk een aantal gemeenschappelijke thema's en opgaven vorm te geven. In de begroting is rekening gehouden met een gemeenschappelijke bijdrage in de uitvoeringskosten daarvoor. Vanuit het Middengebied zijn in 2020 samenwerkingsprincipes overeengekomen. Daarnaast is vanuit iedere programmalijn gestart met het eerste project. Valkenburg aan de Geul zal vanwege de beperkte ambtelijke capaciteit op de overige thema's vooralsnog enkel deelnemen aan het project "sectorplatform" binnen de programmalijn "Toerisme van de Toekomst".

Sectorplatform Toerisme

In 2020 is gestart met de voorbereiding van de opstart van een project voor een regionaal sectorplatform. Een toekomstbestendige bestemming Zuid-Limburg kan alleen gerealiseerd worden met een sector brede samenwerking in het netwerk vrijetijdseconomie: de 16 gemeenten en provincie, onderwijs en wetenschap, bedrijfsleven (brancheorganisatie) en burgers/maatschappij (quattro helix). Opgave vanuit de Visie VTE 2030 is dan ook het creëren van een sectorplatform voor de vrijetijdseconomie.

Het sectorplatform wordt opgericht om op strategisch niveau verdere uitvoering te geven aan de Visie VTE 2030 en heeft als belangrijkste taak lobby, netwerk- en kennisontwikkeling rond de Zuid-Limburgse vrijetijdseconomie.

Regionaal Koopstromenonderzoek.

De Provincie heeft het initiatief genomen voor de uitvoering van een regionaal koopstromenonderzoek. Wij participeren in dit traject en bezien afhankelijk van de scope en aanpak in hoeverre er aanvullende wensen vanuit onze gemeente meegenomen kunnen worden in dit traject. De resultaten uit het koopstromenonderzoek zijn gepresenteerd via de website: ksol2019.nl/resultaten. De complexiteit van de wijze waarop de resultaten gepresenteerd zijn, in combinatie met andere prioriteiten, maken dat het in 2020 niet gelukt is hier een goede analyse voor Valkenburg aan de Geul uit te filteren. Overwogen wordt de analyse ervan uit te besteden.

Lokale economische ontwikkelingen

Shopping experience audit Valkenburg aan de Geul.

Er was behoefte aan een audit van de winkelbeleving in het toeristische centrum. Daartoe is een doelgroepenonderzoek uitgevoerd (door studenten van de Hogeschool Zuyd) om te weten wat de klant wil, hoe de ondernemers daaraan kunnen voldoen en hoe de gemeente hierop kan inspelen door middel van maatregelen ter verbetering van de situatie voor de detailhandel. De uitkomsten van het onderzoek moeten worden vertaald naar een visie- en strategieontwerp als basis voor nieuw beleid. Begin 2020 zijn de onderzoeksresultaten opgeleverd.

Het onderzoek heeft opgeleverd dat het winkelend publiek zich voornamelijk bevindt binnen de leefstijl "geel". Deze typeert zich als de harmoniezoeker en vindt delen met gezin en vrienden belangrijk. De gast binnen ons winkelcentrum is dezelfde als die van de IKEA. De studenten adviseerden dan ook om ons bij het opstellen van een marketingcampagne voor het centrum te verdiepen in dit segment binnen de markt.

Bedrijveninvesteringszone Valkenburg (BIZ)

Sinds 1 januari 2020 is de BIZ Valkenburg een feit. Het bestuur van de BIZ Valkenburg en de gemeente zitten op structurele basis samen om te komen tot een activiteitenplan ter besteding van de middelen.

Naar aanleiding van COVID-19 en de impact van het virus op het ondernemersklimaat in Valkenburg aan de Geul werd ervoor gekozen in het jaar 2020 een aantal projecten/trajecten vanuit de BIZ Valkenburg eenmalig vanuit gemeentelijke financiering op te starten. Om dit mogelijk te maken werd de Verordening Bedrijveninvesteringszone Valkenburg aan de Geul 2020-2024 gewijzigd.

Thema 2: Toerisme en recreatie

Dit thema sluit nauw aan op thema 1 van dit programma, omdat alle activiteiten die op het gebied van Toerisme en Recreatie ontplooid worden eveneens als economisch zijn aan te merken.

Wat willen we bereiken?

Een economisch gezonde gemeente, waarbij toerisme en recreatie de economische motor van de gemeente vormen. Wij willen activiteiten ontplooiën die voorwaardenscheppend zijn voor een kwaliteitsvolle toeristische sector die een bijdrage levert aan de leefbaarheid van Valkenburg aan de Geul.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Regionale economische ontwikkelingen

Visie Vrijetijdseconomie (VTE) Zuid-Limburg

De visie VTE is een ruimtelijk-economische visie met ontwikkelingsrichtingen en ruimtelijke keuzes op het gebied van de vrijetijdseconomie. De visie VTE bevat een beschrijving van de positie, kansen en ambities van Zuid-Limburg op toeristisch-recreatief gebied voor de (middel)lange termijn. De visie is in 2020 door alle Zuid-Limburgse gemeenten vastgesteld. Dit heeft bijgedragen aan een gezamenlijke basis voor een gestructureerde aanpak voor gemeenten en DMO's. Binnen de samenwerkende Zuid-Limburgse gemeenten op het vlak van de Vrijetijdseconomie is gezamenlijk gestart met een aantal uitvoeringsprojecten op basis van de Visie VTE 2030 voor de langere termijn.

Lokale toeristische ontwikkelingen

Strategische visie toerisme Valkenburg aan de Geul

De raad heeft kennis genomen van de hoofdlijnen van de nieuwe toeristische visie en deze als bouwsteen toegevoegd aan de toekomstvisie 2035. De kaders van deze nieuwe visie dienen verder te worden uitgewerkt. In 2018 is het kader voor hotels verder uitgewerkt in hotelbeleid en in 2019 is dit hotelbeleid vastgesteld. Het is de bedoeling dat de toeristische visie verder zal worden uitgewerkt en de leidraad wordt voor het toeristisch beleid. Leidend zullen hierbij in ieder geval de thema's Valkenburg Kerststad, Valkenburg Wielerstad en Valkenburg Vestingstad zijn. Ook zullen binnen de toeristische visie de te bepalen kwaliteitseisen bepalend zijn in de keuze voor evenementen en de ontwikkeling of doorontwikkeling van attracties. De mate waarin dat kan worden opgepakt, is afhankelijk van de beschikbaarheid van middelen en menskracht.

In verband met alle werkzaamheden rondom de heropening na de eerste Covid-19 golf heeft dit vertraging opgelopen. Wel is er in de zomer van 2020 een DNA-sessie geweest om meer inzicht te krijgen in welke focus de gemeente zou moeten aannemen. De behoefte aan de strategische visie bestaat nog steeds. Indien mogelijk wordt deze opgepakt binnen de ontwikkelingen rondom de omgevingsvisie.

Gemeentegrot

Als gevolg van de Covid-19 pandemie was de Gemeentegrot voor een groot deel gesloten en niet voor publiek toegankelijk of moesten maatregelen genomen worden die de publieksstromen beperkten. In de zomerperiode - toen de maatregelen versoepeld waren - trok de Gemeentegrot een groot aantal bezoekers.

Teneinde meer inzicht te krijgen in de kansen en mogelijkheden voor de exploitatie van de grot naar de toekomst is eind 2019 een onderzoek opgestart dat begin 2020 werd afgerond. Dit onderzoek was een samenwerking met Hogeschool Zuyd waarbij studenten in het kader van hun afstudeerproject gezocht hebben naar een nieuwe invulling voor de Gemeentegrot. Het door de studenten geopperde voorstel, werd niet passend bevonden vanuit de gewenste exploitatie van de grot.

Wel is er vanuit de Polfermolen BV een traject ingezet ter verkrijging van de museumstatus. De besluitvorming over de definitieve aanvraag hiervoor dient nog plaats te vinden.

Sinds het voorjaar van 2014 is de culturele attractie Cave Experience toegevoegd aan het toeristisch product gemeentegrot. In 2020 is het contract tussen BV Limburg en Exploitatiemaatschappij Polfermolen BV (exploitant van de gemeentegrot) afgelopen. Door de wijzigingen in de structuur vanuit de ontmanteling van de Polfermolen heeft er nog geen besluitvorming plaatsgevonden over het vervolg. In 2021 zal deze besluitvorming voor de korte termijn plaatsvinden waarna een nader voorstel voor de verdere toekomst zal worden uitgewerkt.

Openluchttheater Valkenburg

In de raadsvergadering van 6 juli 2020 heeft de raad besloten geen extra financiële middelen ter beschikking te stellen voor het realiseren van de geluidswand in het Openluchttheater Valkenburg. De realisatie van de geluidswand is een vereiste om het vigerende bestemmingsplan met de bestemming 'natuur' te kunnen herzien. Deze herziening moet ertoe leiden dat de exploitatie niet meer in strijd is met de huidige bestemming. Om het bestemmingsplan te kunnen herzien, dient aangetoond te worden dat er voor de omgeving een "goed woon- en leefklimaat" gegarandeerd kan worden. De wand draagt bij aan het realiseren van de geluidsnorm.

De gemeenteraad wenst in dit kader een uitgewerkt totaalplan voor het gehele Openluchttheater Valkenburg. Dit totaalplan bevat de geluidswand, de foyer, de entree en andere knelpunten. Naar aanleiding van het raadsbesluit in de kadernota heeft de gemeente de regie van het project naar zich toe getrokken en is er, in de vorm van een projectgroep, een samenwerking tussen het OLT en de gemeente ontstaan.

Als projectgroep is er in het najaar van 2020 toegewerkt naar de schetsontwerpen voor de opwaardering van het OLT. Deze ontwerpen vormen de basis van het totaalplan dat ter besluitvorming aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd in 2021.

Hotelbeleid/Vitaliteitsmanagement hotels

Medio 2019 is het hotelbeleidskader vastgesteld. Dit kader is de basis voor de verdere uitwerking van het lokale hotelbeleid naar een uitvoeringsprogramma en -agenda. Eén van de punten uit het hotelbeleid is het verbeteren van de kwaliteit en het bieden van toekomstperspectief voor ondernemers binnen de hotelsector. In 2020 zijn we gestart met een behoefte-inventarisatie naar hulp binnen deze sector. Gedurende Q1 en Q2 van 2021 wordt dit verder uitgewerkt en worden alle hoteliers die hier behoefte aan hebben voorzien van gratis advies betreffende de toekomst van het bedrijf.

AirBnB-beleid / Integrale herijking overnachtingsbeleid

In aanvulling op het hotelbeleid was het de bedoeling om in 2020 het gemeentelijk AirBnB-beleid op te stellen. Het vigerend beleid op het gebied van overnachtingslocaties in onze gemeente is op bepaalde vlakken verouderd. De noodzaak om tot nieuw beleid te komen was op meerdere vlakken (breder dan AirBnB) dermate groot dat de scope is uitgebreid. In dit kader werd in het najaar van 2020 een aanbestedingsprocedure opgestart voor de integrale herijking van het overnachtingsbeleid Valkenburg aan de Geul. De uitvoering krijgt een vervolg in 2021.

De nieuwe ontwikkelingen omtrent de toeristische verhuur van woonruimte, zoals AirBNB worden meegenomen in de integrale herijking van het overnachtingsbeleid.

Evenementenbeleid

In de tweede helft van 2019 is gestart met het traject om te komen tot een nieuw evenementenbeleid. Gedurende de Coronacrisis is het proces rondom het evenementenbeleid stil gelegd. Eind 2020 is dit weer in lichte vorm opgepakt. Indien de omstandigheden dit toelaten zal dit traject eind 2021 worden afgerond.

Als gevolg van de Covid-19 pandemie hebben er in 2020 niet of nauwelijks evenementen in onze gemeente plaats gevonden. Van de grotere evenementen vond alleen het Auw Wieverbal plaats. De gesubsidieerde evenementen Veteranenkoers, Gravel Series Limburg, Living Statues, Bondschuttersfeest, Rush Hour Cycling Event en de Caveman Run konden tijdig en zonder kosten voor de gemeente worden afgelast. Voor wat betreft de Amstel Gold Race, Pop on Top, de Zomerkermis, L'Eroica Valkenburg Limburg en de Gouden Kilometer in de BinckBank Tour gold dat helaas niet. In deze vijf evenementen werd een bijdrage in de voorbereidingskosten gesubsidieerd.

Op de zondag van de Amstel Gold Race werd een uitgebreid alternatief TV programma verzorgd dat door miljoenen mensen werd bekeken. Valkenburg aan de Geul en de regio kwamen daarbij op een bijzondere wijze en veelvuldig in beeld.

Toen het in de zomer wel nog even kon werd door de gemeente in samenwerking met enkele lokale partners een tweedaags Straattheater Festival georganiseerd. Ook vonden in oktober in het kader van de Valkenburgse Bokkenweken enkele kleinere activiteiten plaats. De ontwikkeling van vestingstad activiteiten is uitgesteld totdat duidelijkheid bestaat over het evenementenleven na de Covid-19 periode.

Voor het eerst sinds tientallen jaren bleven ook de groeves gesloten in november en december. De Kerststadactiviteiten werden één voor één afgelast totdat er begin november nog slechts een tweetal open bleven. Gelet op de strengere Covid-19 maatregelen werden ook deze twee na 2 weken gedwongen hun deuren te sluiten.

Thema 3: Toeristische heffingen

Met de inkomsten uit de toeristische heffingen worden de lasten gedekt, die betrekking hebben op de toeristische functie.

Wat willen we bereiken?

Een evenwichtige verdeling van de toeristisch-economische lasten door een samenstel van toeristische heffingen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De gemeente kent de volgende toeristische heffingen, die grotendeels aan de toeristische functie kunnen worden gelinkt:

- toeristenbelasting;
- gemaklijkhedenretributie;
- reclamebelasting;
- precariobelasting voor de terrassen;
- parkeergelden;
- precariobelasting voor uitstallingen.

Deze heffingen zijn de afgelopen jaren verhoogd om daarmee de investerings- en overige exploitatielasten te kunnen afdekken. Ook de komende jaren willen wij blijven inzetten op een evenwichtige verdeling van de inkomsten en uitgaven en zullen daarbij de verschillende toeristische heffingen betrekken.

Verbonden partijen

Geen.

Beleidsindicatoren

Nummer	Indicator	Eenheid	Periode	Valkenburg aan de Geul	Nederland	Bron
2.1	Funciemenging	% verhouding banen en woningen	2019	43,5	53,2	CBS BAG/LISA
2.2	Vestigingen van bedrijven	aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	2019	179,6	151,6	LISA

Bron: waarstaatjegemeente.nl.

Uitwerking speerpunten Coalitieakkoord

Speerpunt 12: “Ontwikkeling van Valkenburg aan de Geul als innovatieve proeftuin”

Met dit speerpunt willen wij inzetten op:

- het realiseren van een technologie-/innovatiepark op het gebied van voeding, horeca en duurzaamheid/schone energie;
- het stimuleren van duurzame agrarische bedrijven;
- economische acquisitie en op actief beleid om investeerders naar Valkenburg te trekken (onder andere uitbreiden mogelijkheden Chinese en andere haalbare en betekenisvolle connecties, zoals stedenbanden binnen Noord-Europa).

Vooralsnog worden voor dit speerpunt geen extra middelen geraamd. Wanneer zich kansen voordoen, zullen wij de raad separaat daarom vragen. Dit speerpunt is niet in een specifiek programma vertaald, maar wordt bij de verschillende beschreven thema's meegenomen.

Speerpunt 14: “Focus op herijking van toekomstvisie Valkenburg aan de Geul 2035 met inpassing van (door)ontwikkeling van (grote) projecten”

Toekomstvisie

Voor de herijking van de toekomstvisie is een intern traject georganiseerd met raad, college en maatschappelijke middenveld. De nieuwe toekomstvisie moet een gemeente breed omvattende visie zijn, in al haar aspecten. Aansluitend bij de bovenliggende visies. Vooralsnog zijn voor dit proces geen middelen nodig.

Zowel de toekomstvisie als de omgevingsvisie hebben als doel een strategisch toekomstperspectief en de ambities van Valkenburg aan de Geul weer te geven. Derhalve is het niet zinvol om beide trajecten apart op te pakken. Het is wel efficiënt én verrijkend om de reeds opgedane kennis van het concept van de Valkenburgse toekomstvisie als input te gebruiken voor het omgevingsvisietraject. Uiteraard blijven we een doorkijk maken naar zowel de middellange termijn, alsook de langere termijn: 2035. Het traject voor de totstandkoming van een gedragen Omgevingsvisie is reeds gestart. Besloten is dan ook om beide visietrajecten, met nagenoeg hetzelfde doel in één visietraject op te pakken.

a. Verder uitbouwen Vestingstad Valkenburg

Sinds de besluitvorming over het centrumplan in 2009 is er in het winkelcentrum en historisch centrum een kwaliteitsslag gemaakt in de openbare ruimte. Daarnaast is ervoor gekozen om de oude Vestingstad meer zichtbaar te maken in het straatbeeld (herbouw Geulpoort, reconstructie

Grendelpoort en stadsgracht Halderpark). Ook bij de herinrichting van het Walramplein is aandacht gegeven aan het (deels) terugbrengen van de oude stadsmuur in het straatbeeld.

Er liggen nog veel meer prachtige kansen door de middeleeuwse vestingstad te zien en te benaderen als één geheel, als één groot verhalend monument. We moeten door met het verleden, waarbij verder moet worden gekeken dan alleen fysieke maatregelen. Hoe kan de Vestingstad het beste worden vermarkt? Zet Valkenburg op de kaart als bestemming voor de erfgoedtoerist, waarbij onder andere gedacht kan worden aan het stimuleren van initiatieven, zoals het krachtig positioneren van de Romeinse Katakomben, de doorontwikkeling van het museum Valkenburg, het introduceren van vestingfeesten en de ontwikkeling van (historische) stadswandelingen. Om dit soort zaken verder te stimuleren is een werkbudget nodig van € 40.000 per jaar. Hiervoor zijn vooralsnog geen middelen beschikbaar gesteld.

Op het fysieke vlak is het wenselijk om in deze raadsperiode standpunten in te nemen over:

- De verdere inbedding van de Berkelpoort in de Vestingstad;
- De rijkdom van de ruïne beleefbaar te laten worden voor onze inwoners en te laten uitgroeien tot een toeristische attractie van formaat;
- Het toevoegen van een functie aan de Grendelpoort en het realiseren van de verbinding Grendelpoort-Ruïne. Hiermee is een bedrag gemoeid van € 140.000. Hiervoor zijn vooralsnog geen middelen beschikbaar gesteld.

In 2020 hebben er zich op dit vlak verschillende zaken voorgedaan. Zo ontwikkelt Museum Valkenburg zich langzaam maar zeker van een kunstmuseum tot een museum waarin de geschiedenis van Valkenburg meer centraal staat. Niet alleen door de vernieuwing van de middenverdieping in 2019 maar ook omdat er vaker tentoonstellingen gemaakt worden geënt op de geschiedenis van Valkenburg. Concrete voorbeelden zijn een vaste tentoonstelling over de Via Belgica en het Romeins verleden en in het laatste kwartaal van 2020 een wisseltentoonstelling over archeologische vondsten in het Halderpark. De bedoeling is om dit soort tentoonstellingen meer uit te breiden; waartoe het museum al plannen heeft aangeleverd voor de komende jaren.

Tenslotte is het krachtiger positioneren van de Romeinse Katakomben in zekere zin ook gelukt in 2020. Er is een restauratiesubsidie à € 250.000 aan hen verstrekt; het betrof een cofinanciering van de Provincie en de Gemeente. Hiermee kunnen alle ondergrondse kapellen hersteld worden, waarmee bijgedragen wordt aan de doorontwikkeling en toekomstbestendigheid van het museum. Ook heeft het museum een subsidie à € 15.000 ontvangen in het kader van de provinciale regeling 'Lokale en regionale musea'. Het betrof hier tevens een cofinanciering van gemeente en Provincie. Dit geld is bedoeld om het museum toekomstbestendig en 'Corona proof' te maken.

b. Citymarketing/Winkelstad

De gemeente heeft de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in het renoveren en upgraden van de binnenstad. Deze inzet heeft geleid tot een aanmerkelijke verbetering van de kwaliteit van het totaalproduct Valkenburg aan de Geul.

Deze kwaliteitsslag moet in de toekomst nog beter dan voorheen worden uitgedragen, om daarmee onze positie te verstevigen en Valkenburg ook als winkelstad beter op de kaart te zetten. Daarvoor willen we komen tot de ontwikkeling en uitvoering van een plan op het gebied van Citymarketing, dat zich moet richten op het zo goed mogelijk profileren van onze gemeente. Naast specifieke aandacht voor het winkelgebied moet er uiteraard ook aandacht zijn voor onze sfeervolle dorpskernen met hun eigen identiteiten en unieke selling points. Zij bepalen mede het imago van Valkenburg als bruisende, actieve en attractieve stad.

Een citymarketingplan zal in nauw overleg met de bewoners en bedrijven ontwikkeld moeten worden. Alleen wanneer er een gezamenlijke visie en breed draagvlak is, zullen bedrijven en bewoners mede de identiteit en het imago van Valkenburg aan de Geul in positieve zin kunnen en willen uitbouwen. Tevens willen wij met dit speerpunt inzetten op het stimuleren van kwalitatieve horeca en het doorzetten van de ontwikkeling van horeca in de kernen en het buitengebied. Ook moet er aandacht zijn voor de toegankelijkheid voor mindervaliden.

Voor het structureel inbedden van citymarketing is jaarlijks een bedrag nodig van € 60.000. Dit bedrag is voornamelijk niet ter beschikking gesteld.

Daar waar mogelijk, met de beperkingen vanuit het ontbreken van aanvullend budget, wordt dit speerpunt in samenwerking met de BIZ Valkenburg uitgewerkt en vormgegeven.

De Covid-19 pandemie is er de oorzaak van dat het vermarkten van onze stad niet het gewenste niveau bereikte. Als het beleid is “blijf thuis” mag van een gemeente geen intensieve “welkom” campagne gevoerd worden. Wel is met de ondernemers in onze gemeente een aparte website ontwikkeld “veelzijdigvalkenburg.nl”, zijn in het kader van Covid-19 speciale campagnes gevoerd om mensen daar waar mogelijk toch voor een bezoek te interesseren, zijn speciale lantaarnpaalbanieren ontwikkeld en ontwikkelde “Wij Zijn Valkenburg” met onze medewerking een speciale applicatie (app) die bezoekers attendeert op locaties, attracties en kan zorgen voor spreiding in bezoek.

Ook de wandelstadcampagne kon in 2020 helaas niet ten volle worden uitgevoerd. Een ANWB campagne met een van onze wandelingen werd op het laatste moment gecancelled vanwege nieuwe strengere Covid-19 maatregelen.

In het kader van citymarketing werd aan het einde van het jaar samengewerkt met Endemol Productions. Zij namen het populaire TV programma op Kerstavond “All you need is love” op. Met de Kasteelruïne, de Steenkolenmijn, het station en de stoomtrein in Schin op Geul, de Gemeentegrot en ons historische centrum kwam Valkenburg aan de Geul met meer dan 30 minuten in beeld. Lokale personen, organisaties en verenigingen verleenden hun medewerking. In totaal keken 2,9 miljoen mensen naar de uitzending.

Eind 2020 werd door de gemeente een “veelzijdig Valkenburg cadeaubon” ontwikkeld. Deze wordt voornamelijk uitgegeven door de gemeente zelf en is in meer dan 100 Valkenburgse bedrijven inwisselbaar. Het college heeft in mei 2021 besloten om geen vervolg te geven aan dit initiatief, waarbij wel de mogelijkheid tot een alternatief voorstel open wordt gehouden.

De gemeente bekostigt het ontwikkelen en instandhouden van de website veelzijdigvalkenburg.nl en de cadeaubonnenactie. Ook verzorgt de gemeente de aankleding van het centrum en omliggende met algemene informatie en banieren.

Speerpunt 15: “Ontwikkelen visie en uitvoeren masterplan toerisme & horeca”

a. Hotelbeleidsplan/transformatieopgave

Het toerisme is de economische kurk, waar onze gemeente op drijft. Circa 50% van alle overnachtingen vindt in hotels plaats. Uit het Limburgse hotelmarktonderzoek blijkt dat 50% van de hotels en 30% van de kamers in het Heuvelland geen kwaliteit en geen perspectief hebben. Daarnaast is de bezettingsgraad in het Heuvelland lager dan in de rest van Zuid-Limburg. Verder maakt ongeveer 20% van de hoteliers in het Heuvelland zich zorgen over de bedrijfsopvolging. Ook geeft een kleine 20% van de ondernemers aan hun hotel op korte termijn te willen verkopen c.q. de hotelexploitatie te willen beëindigen. Ook zijn er plannen (hard en zacht) om de komende jaren een kleine 500 hotelkamers toe te voegen. Al deze ontwikkelingen zijn aanleiding om strategisch hotelbeleid te ontwikkelen.

De kaders voor het hotelbeleid zijn medio 2019 vastgesteld, met inbegrip van een toetsingskader voor nieuwe ontwikkelingen.

b. Horeca masterplan

De Valkenburgse horeca kampt met grote personeelstekorten. Door middelbaar horeca onderwijs naar Valkenburg te halen, kunnen jongeren voldoende stageplekken krijgen in de horeca. Van de kant van de ondernemers betekent dit dat ze hun hotel of restaurant aantrekkelijk moeten maken als stageplek. Dat betekent leermeesterschap en goed werkgeverschap. Door deze facetten aan

elkaar te koppelen, krijgt het vak weer de uitstraling die het moet hebben. Mensen die trots zijn om in de horeca te werken en die daar een gedegen opleiding en een goed salaris voor krijgen.

In overleg met onderwijsinstellingen zijn wij erin geslaagd om het FoodLab naar Valkenburg te halen. In 2020 is de pilot succesvol gebleken. In aanvulling daarop zijn wij in overleg met partijen om dit verder uit te breiden.

De hotelvisie is daarbij belangrijk. Hotels die gesaneerd moeten worden, kunnen een herbestemming krijgen, bijv. als studentenwoning of als starterswoning. Vooral dit laatste is belangrijk, zodat jongeren die in Valkenburg werken zich hier ook kunnen settelen. Daarmee wordt het laatste punt van het masterplan, de krimp, ondervangen. Als Valkenburg aantrekkelijk is voor starters kan een kentering teweeg worden gebracht.

Zowel in het beleidskader hotels als in de woonvisie is er aandacht gegeven aan deze thema's, waarmee wij inzetten op de gewenste transformatie. De komende periode zal gaan uitwijzen of dit het beoogd effect sorteert.

c. Formatiebehoefte economische zaken

Onze organisatie heeft al enkele jaren ervaring opgedaan met projectmatig werken. De transformatie van beleidsmedewerkers/toetsers naar regisseurs/projectleiders is in volle gang. Het rendement en de effecten van de organisatie zijn hierdoor toegenomen. Valkenburg scoort in verhouding tot gemeenten van gelijke omvang hoog in het van de grond krijgen van projecten c.q. in het realiseren van businessplannen. Bij de provincie hebben wij een goede naam opgebouwd, die ook de interesse wekt van investeerders, exploitanten en ondernemers. Het probleem dat zich regelmatig voordoet is dat nieuwe kansen of projecten niet kunnen worden opgepakt vanwege een gebrek aan capaciteit. Veelal wordt dan gebruik gemaakt van externe adviseurs. Dit is niet alleen kostbaar, maar heeft ook als nadeel dat het werk niet integreert in de organisatie. Daardoor blijven externen vaak langer op de "loonlijst" staan dan nodig. Het aantrekken van een projectleider, die breed inzetbaar is op toerisme/economie, zal leiden tot een hoger rendement en tot een kostendaling van externe adviseurs. Met de uitbreiding van de formatie is een bedrag gemoeid van € 100.000,-. Daarmee kan dan ook invulling worden gegeven aan de professionalisering van de evenementenorganisatie (zie speerpunt 16).

In 2019 is de formatie voor economie en toerisme uitgebreid met 0,6 FTE, deze formatie-uitbreiding is echter gekoppeld aan meerdere prioriteiten en speerpunten waardoor geen ruimte ontstaan is voor het aantrekken van een projectleider. Deze wens staat dan ook nog steeds overeind. Het college is voornemens om dit punt in te brengen in de aangekondigde organisatiescan.

In afstemming met de regio willen wij de regierol op het terrein van toerisme en recreatie nader vorm geven. Hiervoor is een jaarlijks werkbudget nodig van € 10.000. Deze gelden zullen vooral worden ingezet voor bijeenkomsten met gemeenten en eventuele andere partijen.

Naast een verruiming van de structurele budgetten is ook een incidenteel werkbudget nodig van € 200.000 ten behoeve van incidentele inhuur, lobbykosten en enquêtes, zoals een jaarlijkse inwoners- en toeristenmonitor. Een deel van dat budget kan ook worden ingezet voor innovatieve doeleinden en voor verder onderzoek naar de Valkenburgpas. Denk hierbij bijvoorbeeld aan korting in de retail of aan korting bij attracties op vertoon van de pas. Deze bijdrage is nog niet ter beschikking gesteld.

d. Nieuwe fase economische samenwerking Zuid-Limburg

De economische samenwerking in Zuid-Limburg zal een nieuwe opzet krijgen, met een sterkere betrokkenheid van de kleine en middelgrote gemeenten. Binnen onze begroting is hiervoor een maximale bijdrage van € 4,- per inwoner per jaar, in totaal € 67.000, voor gereserveerd.

Speerpunt 16: "Opstellen evenementenbeleid met daarbij evaluatie huidige evenementen en ontwikkeling nieuwe evenementen"

Professionalisering Evenementenorganisatie en veiligheid

Evenementen vormen een belangrijk instrument om Valkenburg regionaal, nationaal en internationaal op de kaart te zetten. Evenementen genereren niet alleen op de dagen van het evenement zelf een grote economische spin off, maar door de naamsbekendheid en de profilering wordt Valkenburg (en de omliggende regio) ook daarna verkozen tot weekend- of vakantiebestemming.

Onze gemeente heeft op het vlak van evenementen een goede reputatie en moet deze ook de komende jaren hoog houden. Daarbij willen we niet alleen de balans in lusten en lasten voor de eigen inwoners en de toeristen meenemen, maar ook het huidige evenementenbeleid kritisch evalueren en herijken met het oog op de toekomst. Centraal daarin zal komen te staan dat we nog meer dan voorheen willen streven naar kwalitatief hoogwaardige evenementen, aansluitend en versterkend aan het DNA van Valkenburg, waarbij een positieve uitstraling voor Valkenburg centraal moet staan.

Speerpunt 17: “Vormgeven uitstallingsbeleid aansluitend bij horeca terrassenbeleid en winkelaanbod in balans brengen met toeristische focus”

Met dit speerpunt willen wij het uitstallingsbeleid definitief regelen binnen een eenduidig beleid voor horeca en retail om de binnenstad veilig, aantrekkelijk, levendig en ordelijk te maken/houden, met daarbij aandacht voor toegankelijkheid mindervaliden. In de hiervoor benodigde middelen en capaciteit is voorzien.

Dit onderwerp is in 2019 opgepakt en vormgegeven, waarbij is gestart met een pilot in de Lindenlaan. Besluitvorming was voorzien voor begin 2020.

Naar aanleiding van COVID-19 werd de besluitvorming aangehouden, immers deze tijd was niet geschikt voor een verdere aanscherping van wet-en-regelgeving voor ondernemers. Zodra de situatie het toelaat zal de verdere afronding en vaststelling verder worden opgepakt.

Speerpunt 18: “Evalueren huidig parkeervergunningensysteem en vergunningensysteem afdekken vanuit toeristische/evenementenopbrengsten”

Voor de praktische uitwerking van het vergunningparkeren werken wij aan een gebruiksvriendelijke app om bezoek aan te melden. Deze gebruiksvriendelijke applicatie wordt naar verwachting in de loop van 2021 vrij gegeven door onze uitvoerder P1. . Dat heeft te maken met het ontwikkelproces bij P1 zelf en met rechtenkwesities om de app via Google/Apple te mogen/kunnen aanbieden.

Daarnaast wordt er een parkeerbeleidsplan uitgewerkt. Het ontwikkelproces loopt vanwege de corona-pandemie vertraging op. Toch wordt erop gekoerst om in 2021 een Parkeerbeleidsplan ter vaststelling aan de Raad voor te leggen.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van de baten en lasten van het programma Toerisme en Economie in 2020:

Programma Toerisme en Economie

V1.01 d.d. 08-05-2021

	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020
<i>Lasten per taakveld</i>			
0.63 Parkeerbelasting	9.119	9.119	13.341
0.64 Belastingen overig	14.000	14.000	0
2.2 Parkeren	1.488.046	1.379.053	1.234.742
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	20.715	70.715	81.526
3.4 Economische promotie	2.618.186	1.684.484	1.571.053
5.4 Musea	137.696	70.220	72.686
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	477.487	538.855	572.140
Totaal lasten	4.765.249	3.766.446	3.545.487
<i>Baten per taakveld</i>			
0.63 Parkeerbelasting	2.994.446	2.589.718	2.266.090
0.64 Belastingen overig	500.000	9.008	13.078
2.2 Parkeren	51.996	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	3.000	3.000	3.154
3.4 Economische promotie	3.506.207	1.776.174	2.009.166
5.4 Musea	43.876	19.669	20.372
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	521.478	369.119	378.068
Totaal baten	7.621.003	4.766.688	4.689.928
<i>Saldo per taakveld</i>			
0.63 Parkeerbelasting	-2.985.327	-2.580.599	-2.252.750
0.64 Belastingen overig	-486.000	4.992	-13.078
2.2 Parkeren	1.436.050	1.379.053	1.234.742
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	17.715	67.715	78.372
3.4 Economische promotie	-888.021	-91.690	-438.113
5.4 Musea	93.820	50.551	52.314
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-43.991	169.736	194.072
Saldo van baten en lasten	-2.855.754	-1.000.242	-1.144.441

De analyse van de belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging is opgenomen in hoofdstuk 5.3 van de jaarverantwoording.

1.3 Programma Sociaal Domein

Omschrijving programma

In dit programma komen de activiteiten op het gebied van de sociale voorzieningen en de maatschappelijke dienstverlening aan bod. Onze gemeente richt zich vooral op de zelfredzaamheid en participatie van burgers, op versterking van informele netwerken en een betere afstemming van maatschappelijke organisaties op behoeftes en vragen van burgers. Ook streven we naar versterking van samenhang tussen welzijn, wonen en zorg. Uitgangspunt daarbij is het stimuleren en versterken van het zelf organiserend vermogen van burgers.

Dit valt naadloos samen met de inhoud van het Coalitieakkoord 2018-2022, waarin het accent ligt op buurtkracht en menskracht. Tevens laten wij ons leiden door de vastgestelde nota “Meedoen in Valkenburg aan de Geul: een andere kijk op participatie van burgers”, met daarin het centrale gedachtegoed over zelfsturing. In die nota nemen de gemeenschappen vanuit het gedachtegoed van zelfsturing in het proces van gemeenschapontwikkeling een dominante plaats in. Dit betekent dat in de benadering van de gemeenschappen en de aanpak van vraagstukken er primair sterk wordt geacteerd vanuit de eigen kwaliteiten en capaciteiten die in de samenleving verscholen liggen.

Daar waar burgers zich (tijdelijk) niet meer zelf kunnen redden, moeten voorzieningen vanuit de gemeente ingezet kunnen worden. Dat moet snel en efficiënt gebeuren, zónder grote administratieve (langdurige) procedures. Deze voorzieningen hebben betrekking op zelfredzaamheid ten aanzien van jeugd, werk, inkomen en zorg.

Thema's programma

Het programma Sociaal Domein bestaat uit de volgende thema's:

1. Werk en inkomen;
2. Armoedebelief;
3. Nieuwe Inburgering 2021;
4. Ondersteuning en zorg;
5. Onderwijs en educatie;
6. Sport, kunst en cultuur;
7. Vrijwilligerswerk;
8. Preventief jeugdbeleid.

Thema 1: Werk en inkomen

Optimalisatie uitvoering re-integratie en participatie

In gezamenlijkheid is door Sociale Zaken Maastricht Heuvelland (SZMH), Annex, MTB, Podium24 en Beleid Sociale Zekerheid de verdere optimalisatie van de ketensamenwerking in de uitvoering re-integratie en participatie opgepakt. Dit ten behoeve van een zo efficiënt en effectief mogelijke in-, door- en uitstroom van de gemeentelijke doelgroep naar zo regulier mogelijk werk, dan wel participatie. Door de samenwerking te verstevigen en de dienstverlening veel meer in samenhang te brengen, kunnen betere resultaten worden bereikt ten aanzien van de dienstverlening aan de inwoners, de bestandsontwikkelingen en de beantwoording van de arbeidsmarktvrage. De afgelopen periode zijn meerdere acties gestart, waarbij de meerwaarde gelegen is in de bundeling van krachten en expertise.

Wat willen we bereiken?

Een meer effectieve en efficiënte dienstverlening aan de inwoners, die leidt tot een beter resultaat op het gebied van doorstroom en uitstroom van de gemeentelijke doelgroep.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Niet alleen de match van vraag en aanbod wordt verbeterd, maar er gaat ook meer aandacht uit naar de ontwikkeling van de te bemiddelen doelgroep. De te ontplooiën acties en activiteiten zijn te clusteren in een aanpak langs twee sporen.

- spoor 1 - project- en trajectgeschied

Om meer mensen in beweging richting werk te krijgen, is het nodig aanvullende acties uit te zetten die raken aan de kwaliteit en ontwikkeling van het bestand. Dit vraagt een ontwikkeling van een nieuw instrumentarium. Maar ook bestaande instrumenten kunnen nog meer worden ingezet, waarbij modulaire inzet mogelijk is. De benodigde ondersteuningsmiddelen kunnen afzonderlijk of in combinatie, tegelijkertijd dan wel gevolgtijdelijk, in een traject worden ingezet. Op basis van maatwerk, al naar gelang het ontwikkelpotentieel van de burger en diens perspectief op de arbeidsmarkt of in participatie. Deze intensivering van de ontwikkeling van de burgers zal door de ketenpartners in samenhang worden opgepakt.

- spoor 2 - de match

Vervolgens is het zaak om meer mensen die actief zijn in een traject richting werk, daadwerkelijk op (reguliere) banen gematcht te krijgen. Ook hier ligt een verantwoordelijkheid bij de gehele keten. Dit vraagt echter niet alleen actie van ‘aanbodzijde’. De overtuiging is dat ook aan de kant van de werkgever iets moet gebeuren om de reguliere plaatsing van de veranderende doelgroep te stimuleren. Door deze aanpak worden dus meer arbeidsgeschikte én nog arbeidsgeschikt te maken mensen naar de arbeidsmarkt gebracht. Het streven is om gedurende dit driejarig project extra mensen te activeren en helpen uit te stromen. Hiervoor zijn middelen beschikbaar gesteld.

De 2-sporenaanpak heeft geresulteerd in een stevigere samenwerking, betere resultaten qua ondersteuning van de inwoner, gemeentelijke bestandsontwikkeling en beantwoording van de arbeidsmarktvrage. Hierdoor komen meer mensen in beweging en vinden meer hun weg op de arbeidsmarkt.

Thema 2: Armoedebeleid

Armoede is meer dan een tekort aan financiële middelen. Het is een vorm van sociale uitsluiting waarin vaak meerdere risico's samenkomen. Mensen kunnen hierdoor niet volwaardig aan de samenleving deelnemen. Dat proberen wij zoveel mogelijk te voorkomen en hiervoor bieden wij inkomensondersteuning. Daarbij hebben we specifieke aandacht voor kinderen in armoede. Bij schuldhelpverlening en armoedebeleid willen we nog meer investeren in samenhang en samenwerking. Preventie en vroegsignalering van problemen zijn daarbij de sleutelwoorden.

Wat willen we bereiken?

Wij willen mensen met een laag inkomen ondersteunen en stimuleren hun (arbeids-)potentie en eigen kracht maximaal te benutten om, naar vermogen, mee te kunnen doen in de samenleving. Meedoen naar vermogen in de samenleving zorgt voor kansen om uit armoede en schulden te geraken en voorkomt grotere problemen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Om te komen tot een breed gedragen structureel armoedebeleid heeft onderzoeksbureau KWIZ in de ‘Inkomenseffectrapportage Valkenburg aan de Geul’ de gevolgen van zowel de landelijke als de gemeentelijke inkomensondersteunende regelingen inzichtelijk gemaakt. Daarnaast hebben diverse raads- en themasessies plaatsgevonden om ideeën, ervaringen en verwachtingen met betrekking tot het armoedebeleid op te halen. De ‘Inkomenseffectrapportage Valkenburg aan de Geul’ en de opgehaalde input tijdens de verschillende raads- en themasessies vormen de basis voor het nieuwe Armoedebeleidsplan.

In december 2020 is het ‘Armoedebeleidsplan gemeente Valkenburg aan de Geul 2021-2024’ door de gemeenteraad vastgesteld. Het armoedebeleidsplan bevat de missie, visie en pijlers van het armoedebeleid. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de armoedeval en de mogelijkheden om de

armoedeval te beperken. In het armoedebeleidsplan staat per pijler wat we gaan doen, wat we willen bereiken en op welk scenario we gaan inzetten. Het 'Armoedebeleidsplan gemeente Valkenburg aan de Geul 2021-2024' is een meerjarenbeleidsplan, maar kan op basis van nieuwe inzichten, nieuwe wet- en regelgeving, beschikbare middelen en/of prioriteiten tussentijds worden gewijzigd.

Thema 3: Nieuwe Inburgering 2021

Wet Inburgering

De huidige Wet Inburgering is ingewikkeld, niet effectief en doet een te groot beroep op de zelfredzaamheid van de inburgeraars. Vandaar dat de minister besloten heeft om vanaf 2021 het inburgeringsstelsel anders vorm te gaan geven. In eerste instantie stond de nieuwe wet Inburgering gepland voor 1 januari 2021, dit is door vertraging van de wet uitgesteld naar 1 juli 2021.

Wat willen we bereiken?

We willen dat nieuwkomers met een inburgeringsplicht snel en volwaardig kunnen meedoen, het liefst via betaald werk. De doelen daarbij zijn:

- Taal op niveau B1, tenzij....;
- Vanaf het begin gericht op participatie;
- Kennis van de Nederlandse maatschappij.

De vijf principes die wij hierbij willen hanteren zijn tijdige start, snelheid traject, maatwerk, dualiteit en kwaliteit. Inburgeraars worden verantwoordelijk voor het voldoen aan de inburgeringsplicht. De gemeente moet de regie voeren op de uitvoering van de wet inburgering 2021. Hiertoe willen we nauw samenwerken binnen de regio.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 werd bekend dat de Wet Inburgering wordt uitgesteld naar 1 januari 2022. Het college heeft in november 2020 een contourennota wet inburgering vastgesteld waarin de aanpak van de wettelijke verplichtingen uit de Wet Inburgering beschreven wordt. De aanbesteding voor taaltrajecten is gepubliceerd. Afronding van deze aanbesteding is gepland voor de eerste helft van 2021. Er is een regionale werkgroep gevormd met een externe projectleider. Hieronder zijn werkgroepen aan de slag gegaan met de implementatie van de verschillende onderdelen. Dit zal doorlopen in 2021 om ervoor te zorgen dat alles tijdig gereed is.

Thema 4: Ondersteuning en zorg

Jeugdgezondheidszorg

Tot 1 januari 2020 was de uitvoering van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) ondergebracht bij Envida (0-4 jarigen) en de GGD (4-18 jarigen). Vanaf 1 januari 2020 is de JGZ 0-18 jaar integraal ondergebracht bij de GGD. De vier voormalige JGZ-organisaties hebben één loket voor Jeugdgezondheidszorg gerealiseerd met 25 locaties in heel Zuid-Limburg. Laagdrempelig en vrij toegankelijk.

In eerste instantie was het de bedoeling al in 2020 een nieuw takenpakket JGZ met de daarbij behorende kosten vast te stellen. De verschillen in inhoud en kwaliteitsniveau van diensten van de vier voormalige JGZ-organisaties zijn groot gebleken. Het harmoniseren van dit takenpakket vraagt meer tijd dan voorzien.

Wat willen we bereiken?

Gezamenlijk met de overige Zuid-Limburgse gemeenten te komen tot optimalisering van het opdrachtgeverschap richting Jeugdgezondheidszorg GGD, zodat wij meer kunnen sturen op de diensten en producten die worden aangeboden en op de kosten, die daarmee gemoeid zijn. Tevens

dienen er nieuwe afspraken gemaakt te worden over de verdeelsleutel die wordt gehanteerd voor verrekening van de diensten en producten die geboden worden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Samen met de overige gemeenten in Zuid-Limburg en de Jeugdgezondheidszorg GGD:

- Afspraken maken over de effecten die gemeenten willen bereiken en het vertalen van effecten naar producten en diensten die daarvoor geleverd dienen te worden;
- Bepalen welke stuurinformatie nodig is om de geleverde producten en diensten en de effecten hiervan te beoordelen;
- In afstemming met de overige Zuid-Limburgse gemeenten komen tot afspraken over de te hanteren verdeelsleutel voor de kosten van de Jeugdgezondheidszorg. Onze insteek hierbij zal zijn dat de verdeling van kosten zoveel mogelijk gerelateerd moet worden aan de daadwerkelijke inzet per gemeente.

In 2020 zijn diverse werksessies georganiseerd waarin gemeenten de ambities hebben geformuleerd met betrekking tot de geïntegreerde JGZ 0-18 jaar. Deze ambities zijn vertaald naar kosten. Gebleken is dat de geformuleerde ambities leiden tot een forse verhoging van kosten. Dit terwijl gemeenteraden hebben aangegeven dat de vorming één JGZ in Zuid-Limburg niet mag leiden tot hogere kosten. Afsproken is dat bestuurlijk voldoende ruimte wordt geboden om een inhoudelijke discussie te voeren over de ambities in relatie tot de hieruit voortvloeiende kosten. Onderwerpen van discussie zijn efficiency, handelingsvrijheid van gemeenten, afstoten van oneigenlijk werk, trendbreuk, verschuiven van budgetten. Dit proces heeft meer tijd in beslag genomen dan voorzien en wordt pas afgerond in 2021.

De vertaling van ambities naar kosten heeft meer tijd gekost dan voorzien. Hierdoor is het in 2020 niet gelukt afspraken te maken over de te hanteren verdeelsleutel voor de kosten van de Jeugdgezondheidszorg. In 2021 wordt dit proces zowel ambtelijk als bestuurlijk voorgezet.

Praktijkondersteuner Kind en Jeugd

In de gemeente Valkenburg aan de Geul wordt relatief veel doorverwezen naar de Jeugd GGZ. Bijna 100% van deze verwijzingen verloopt via huisartsen. In 2016 zijn wij bij wijze van pilot gestart met de Praktijkondersteuner Huisartsen (POH) Kind en Jeugd werkzaam bij de huisartsenpraktijken in onze gemeente. Jongeren en hun ouders met lichte ondersteuningsvragen kunnen een aantal gesprekken hebben met de POH Kind en Jeugd. Voor jongeren met zwaardere problematieken bieden zij vraagverheldering aan, zodat gerichte verwijzing kan plaats vinden naar de meer gespecialiseerde jeugdhulp.

Wat willen we bereiken?

- Betere samenwerking met de huisartsen;
- Goede samenwerking tussen de POH Kind en Jeugd en het toegangsteam jeugd;
- Voorkomen van onnodige verwijzing naar een jeugdhulp voorziening;
- Integrale hulp aan het kind en het gezin via de methode één gezin, één plan, één regisseur.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We hebben structureel de taken van de POH Kind en Jeugd uitgebreid. De POH Kind en Jeugd krijgt een rol in de besluitvorming rondom het verlengen van huisarts verwijzingen, evaluatie en afschaling van jeugdhulptrajecten en de nazorg. De POH biedt zelf lichte ondersteuning aan.

Bestrijding eenzaamheid

Eenzaamheid is een urgent en complex probleem. Het gaat over gevoelens van verlatenheid of het ontbreken van intimiteit. Veel Nederlanders voelen zich soms of zelfs vaak eenzaam: 43% van de volwassen bevolking ervaart dit gevoel, bij 10% is sprake van sterke eenzaamheid. Naarmate de leeftijd hoger wordt, zien we gevoelens van eenzaamheid toenemen. Van de 75-plussers heeft 54% gevoelens van eenzaamheid en 11% voelt zich sterk eenzaam. Daarom heeft het Rijk het

actieprogramma 'Een tegen Eenzaamheid' ontwikkeld. Het programma heeft als doel een trendbreuk van eenzaamheid onder ouderen te bewerkstelligen: minder eenzaamheid onder 75-plussers. Met een landelijke coalitie en lokale coalitie wordt het voortouw genomen inzake het terugdringen van eenzaamheid onder ouderen langs twee actielijnen:

- Eenzaamheid signaleren en bespreekbaar maken;
- Het doorbreken en duurzaam aanpakken van eenzaamheid.

De gemeente Valkenburg aan de Geul heeft zich in 2019 als een van de eerste gemeenten in Limburg bij deze landelijke coalitie aangesloten en dit jaar een Plan van Aanpak ontwikkeld. In de week tegen de eenzaamheid in oktober is de beweegmakelaar gepresenteerd, die een centrale rol gaat spelen in de bestrijding, en is het signaleringspunt Eenzaamheid van start gegaan.

Wat willen we bereiken?

Meer omzien naar elkaar zodat minder inwoners zich eenzaam voelen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Met de lokale coalitie en de werkgroep Een tegen eenzaamheid gaan we aan de slag met de aanbevelingen uit het plan van aanpak 'Zeg Nee tegen eenzaamheid in Valkenburg aan de Geul'.

Via communicatie, gesprekken met burgers en netwerkpartners, inzet van vrijwilligers hebben we eenzaamheid bespreekbaar gemaakt en het taboe rondom eenzaamheid proberen te doorbreken. Door de coronacrisis zijn helaas een aantal bijeenkomsten rondom het thema eenzaamheid niet door kunnen gaan.

Binnen dit thema hebben we de volgende resultaten behaald:

- Het meldpunt eenzaamheid is gestart;
- Organisatie lokale week van de eenzaamheid;
- Digitaal symposium met als thema signalering door ondernemers;
- Via onze communicatiekanalen het thema eenzaamheid bespreekbaar gemaakt.

Lokale Inclusie Agenda (LIA)

Omdat Nederland het VN-Verdrag voor mensen met een handicap heeft geratificeerd zijn gemeenten verplicht om een Lokale Inclusie Agenda op te stellen. De samenleving moet ervoor zorgen dat de achterstanden die mensen met een beperking ervaren om volwaardig mee te kunnen doen, worden weggenomen. Voor de gemeente betekent dit dat zij passende maatregelen moet nemen zodat personen met een handicap zo zelfstandig en onafhankelijk mogelijk kunnen leven zodat mensen met een beperking:

- Vrijelijk kunnen kiezen waar, met wie en hoe zij willen wonen en leven;
- De beschikking hebben over zorg en diensten die hen waar nodig ondersteunen bij het participeren in de samenleving;
- Net als iedereen toegang hebben tot informatie, producten, openbare voorzieningen, maatschappelijke diensten, gebouwen en openbare ruimte.

Niet alle voorzieningen in de gemeente hoeven direct toegankelijk te zijn. Het gaat om een geleidelijke verbetering.

Wat willen we bereiken?

De gemeente wordt toegankelijk en inclusief voor iedereen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We stellen een klankbordgroep LIA in. Hieraan nemen deel ervaringsdeskundigen en sleutelfiguren uit de gemeente Valkenburg aan de Geul. Samen met hen stellen we in 2021 de LIA Valkenburg aan de Geul op.

Beweegmakelaar / welzijnscoach / welzijnsmakelaar

Een onderzoek zal worden ingesteld naar de behoefte van een beweegmakelaar / welzijnscoach / welzijnsmakelaar. Iemand die inwoners, met klachten waar op dat moment geen medische of psychologische interventie nodig is (vage klachten van somberheid, moeheid, eenzaamheid) letterlijk aan de hand neemt, op zoek naar een welzijnsarrangement. Deze arrangementen bestaan uit activiteiten die het welbevinden van mensen verhogen: positief denken, contact met anderen, een gezonde leefstijl, jezelf ontwikkelen, zingeving, bewust leven en genieten. De welzijnscoach verwijst niet alleen, maar zorgt ervoor dat de cliënt ook daadwerkelijk deelneemt aan een activiteit door bijvoorbeeld voor vervoer te zorgen en in het begin de cliënt te vergezellen naar de activiteit.

Wat willen we bereiken?

- Door het coachen en opvolgen van mensen met milde (niet medische) klachten het welzijn en de geestelijke gezondheid van deze mensen te bevorderen. Eerstelijns werkers zijn zich bewust van het effect van een welzijnsactiviteit, namelijk dat een verwijzing naar medische - of psychologische zorg wordt voorkomen;
- De samenwerking tussen de huisarts en de eerste lijn te bevorderen;
- Het regionale welzijnsaanbod te inventariseren (sociale kaart);
- Het signaleren van (lokale) wensen en behoeften rond geestelijke gezondheidsbevordering.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Er is een beweegmakelaar aangesteld. De beweegmakelaar begeleidt, coacht en ondersteunt cliënten die door de eerstelijnszorg naar hem zijn doorverwezen. Met behulp van de sociale kaart kan hij cliënten naar de juiste instantie of activiteit doorverwijzen. De beweegmakelaar maakt deel uit van het Sociaal Team.

In 2019 onderzochten wij de mogelijkheden om een beweegmakelaar aan te stellen. Die makelaar moet niet alleen op het bewegingsaspect worden ingezet, maar ook op andere onderdelen van het welbevinden van de inwoner. Denk aan sociale contacten, knutselen, een film bezoeken etc. Een dergelijke makelaar moet over meerdere vaardigheden beschikken.

We gaan gesprekken voeren met huisartsen, fysiotherapeuten, maatschappelijk werkers en andere zorgverleners om inwoners van onze gemeente, jong en oud, die klachten hebben waar op dat moment geen medische of psychologische interventie voor nodig is, door te verwijzen naar de welzijnsmakelaar. Met deze zorgverleners willen we ook de competenties van een welzijnsmakelaar bespreken.

- Met de huisartsen en de overige netwerkpartners zorg en welzijn zijn afspraken gemaakt over de doorverwijzing van patiënten naar de beweegmakelaar;
- Via een communicatiecampagne zijn onze burgers en onze netwerkpartners zorg en welzijn in kennis gesteld van de inzet van de beweegmakelaar;
- De lancering van de sociale kaart.

Scheiding wonen en zorg

De vraagstukken rondom wonen en zorg zijn actueel als gevolg van de stelselwijzigingen in zowel zorg als wonen en de reeds zichtbare effecten hiervan in de samenleving. Een nieuwe koers inzake wonen en zorg moet worden uitgezet, waarbij een goede samenwerking tussen “fysiek” (wonen) en “sociaal” van cruciaal belang is. Naast de gemeente zijn bij scheiden van wonen en zorg een veelheid aan partijen betrokken. Het betreft zorgaanbieders, welzijnsorganisaties, de eerstelijnszorg, zorgkantoor, zorgverzekeraars, woningcorporaties en vastgoedontwikkelaars. De individuele gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor een goede invulling van de (nieuwe) wettelijke taken als ook de facilitator-rol op het vlak van wonen en zorg. Daarnaast is gegeven het

regionaal karakter van een deel van de opgave een gezamenlijke regie bij de invulling van de woon-zorg vraagstukken noodzakelijk.

Wat willen we bereiken?

In 2018 is aan PCkwadraat de opdracht verstrekt voor een woon-zorg onderzoek, dat primair inzicht verschaft in de betrokken doelgroepen en de omvang van het vraagstuk. De onderzoeksvraag luidde: “Wat zijn de effecten van de vergrijzing en wijze van zorgverlening (extramuralisering c.q. scheiden wonen en zorg) op de transformatie opgave van het woningaanbod en welke maatregelen moeten worden genomen om vraag en aanbod naar zorggeschikte woningen op elkaar te laten aansluiten.”

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het bedrijf PC Kwadraat is inmiddels overgenomen door het bedrijf Mapification. In 2020 heeft een update plaatsgevonden van de MapGallery. Gegevens met betrekking tot de Wmo en de Participatiewet zijn aangepast aan de actualiteit. Dat geldt ook voor de aantallen van de huurwoningen die door de woningcorporaties zijn aangeleverd.

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek is een aantal aanbevelingen aangereikt. Deze aanbevelingen vormen de kern voor vervolgstappen, zoals de realisatie van prestatieafspraken. Ook de regionale woonvisie zal hiervan onderdeel uitmaken.

Met de woningcorporaties is afgesproken dat er prestatieafspraken worden opgesteld met betrekking tot de Wmo. De woningaanpassingen zullen hiervan een groot deel uitmaken.

Thema 5: Onderwijs en educatie

Integraal huisvestingsplan basisonderwijs

In 2019 is het Integraal huisvestingsplan basisonderwijs Valkenburg aan de Geul 2019 vastgesteld. Bij het opstellen van deze prognose kon nog geen rekening gehouden worden met de wijziging in leerlingenstromen ten gevolge van de sluiting van de basisscholen Schin op Geul en Houthem. Ten gevolge van de sluiting van deze basisscholen is het aantal leerlingen van de overige scholen in onze gemeente toegenomen. In het huisvestingsplan 2019 werd al geconstateerd dat de OBS Broekhem kampte met een klein ruimtegebrek. Door toename van het aantal leerlingen is het ruimtegebrek zodanig geworden dat het niet meer binnen het bestaande gebouw opgevangen kan worden. Mogelijk dat ook de basisschool Valkenburg naar de toekomst toe te maken krijgt met ruimtegebrek vanwege toename van het aantal leerlingen. Het in 2019 vastgestelde integraal huisvestingsplan basisonderwijs vraagt om een herijking vanwege deze verschuiving van leerlingenstromen.

Wat willen we bereiken?

Het Integraal huisvestingsplan basisonderwijs 2019 wordt geactualiseerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Er wordt een nieuwe leerlingenprognose opgesteld om meer inzicht te krijgen in de verschuiving van leerlingenstromen ten gevolge van de sluiting van basisscholen.

Het ruimtegebrek in de OBS Broekhem is, in afwachting van de nieuwe leerlingenprognose, voor het schooljaar 2020-2021 tijdelijk opgelost. Op basis van de leerlingenprognose wordt vastgesteld wat de huisvestingsbehoefte is van de basisscholen in onze gemeente. De noodzaak tot (tijdelijke) uitbreiding van het gebouw van de OBS Broekhem en mogelijk andere basisscholen wordt in kaart gebracht. Indien (tijdelijke) uitbreiding van schoolgebouwen noodzakelijk blijkt te zijn wordt dit aan uw raad ter besluitvorming voorgelegd.

Inclusief en Integraal Kindcentrum (IKC)

Het Inclusief en Integraal Kindcentrum (IKC) wil kinderen van 0 tot ongeveer 12 jaar maximale ontwikkelingskansen bieden in de eigen omgeving via een kwalitatief hoogstaand en samenhangend aanbod van onderwijs, opvang en ondersteuning.

Wat willen we bereiken?

Het IKC is een samenwerking tussen onderwijs-, kindpartners, maatschappelijke partners en zorgpartners. Door deze samenwerking ontstaat een netwerk van diensten gericht op:

1. Inclusief bevorderen en segregatie tegen gaan;
2. Samen duiden, samen doen: doorgaande leer- en zorglijnen;
3. Gelijke kansen voor jeugdigen bevorderen: stimulering en ondersteuning.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 ontwikkelen INNOVO, Kom Leren, Mik en onze gemeente een agenda IKC waarin de gezamenlijke acties zijn uitgewerkt. Dit thema heeft raakvlakken met onder andere passend onderwijs/jeugdhulp, onderwijsachterstanden en de lokaal educatieve agenda. Er zal afstemming plaatsvinden tussen deze samenhangende onderwerpen.

De corona-maatregelen hebben een grote impact gehad op het onderwijs. Scholen hebben alle zeilen moeten bijzetten om zo goed mogelijk onderwijs te kunnen blijven bieden aan hun leerlingen. Dit heeft terecht de hoogste prioriteit gekregen. Het ontwikkelen van een agenda IKC heeft hierdoor vertraging opgelopen. Eind 2020 is deze opdracht afgerond en hij wordt in april 2021 besproken in het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) met onderwijspartners. Daarna zal de agenda aan het college worden voorgelegd.

Aan de opdracht om te komen tot een agenda IKC is invulling gegeven in samenwerking met de directeuren van de basisscholen en de locatiemanager van Mik. In het najaar hebben 2 sessies plaatsgevonden. Dit heeft geresulteerd in een notitie Samenwerkend Kindcentrum. In deze notitie is ingegaan op de visie, aanbod/samenwerkingspartners, sturing en budget. Er is gekozen voor de benaming Samenwerkend Kindcentrum (SKC) omdat de nadruk ligt op samenwerking en er geen juridische en personele gevolgen zijn aan deze samenwerking zoals dat officieel bij een IKC wel voorligt (namelijk alle partners onder één organisatie).

Nieuwbouw / renovatie Openbare basisschool Berg

Het gebouw van de openbare basisschool (OBS) Berg is 40 jaar oud en afgeschreven. Op grond van de verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Valkenburg aan de Geul is in 2019 besloten een krediet van € 2.958.147 (incl. BTW) beschikbaar te stellen voor nieuwbouw van de OBS Berg. Kom Leren is in 2020 verzocht om ons ruimte te geven om een omgevingsvisie voor de kern Berg te ontwikkelen waarin wordt nagegaan welke locatie het meest geschikt is voor nieuwbouw van de school. Stichting Kom Leren heeft in principe de medewerking toegezegd voor zover het tijdpad van de nieuwbouw dit toelaat.

Wat willen we bereiken?

Het realiseren van een toekomstbestendig, duurzaam en flexibel schoolgebouw voor de OBS Berg. Onderzocht wordt of er synergievoordelen te behalen zijn door een nauwere samenwerking met de kindpartners gehuisvest in het Welzijnscentrum.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het schoolbestuur Kom Leren treedt op als bouwheer voor de realisatie van de nieuwbouw OBS Berg. De gemeente is bestuurlijk en ambtelijk betrokken bij het proces door middel van vertegenwoordiging in de projectorganisatie.

Parallel aan de uitwerking van het Programma van Eisen wordt gewerkt aan een integrale gebiedsvisie voor de kern Berg. Deze visie kan leiden tot een heroverweging wat betreft de schoollocatie.

Eind 2020 / begin 2021 wordt het Programma van Eisen voor de nieuwe school vastgesteld en aan het eind van het eerste kwartaal van 2021 wordt de definitieve locatie van de nieuwbouw bepaald. In 2021 zal aanbesteding van de bouwwerkzaamheden plaats vinden. Op basis van de definitieve aanbesteding zal blijken of het beschikbare krediet voldoende is. Als dit niet het geval is, zal een aanvullend krediet aangevraagd worden. Op basis van ervaringscijfers van recente nieuwbouwtprojecten is de verwachting dat de huidige kredieten niet afdoende zijn. Later in het traject zal daar meer duidelijkheid over komen. Het streven is om de bouw af te ronden in april 2023.

Er is opdracht verstrekt aan Complan voor uitvoering van het bouwmanagement. Complan is gestart met de verfijning van het Programma van Eisen. De stuurgroep nieuwbouw OBS Berg bestaande uit vertegenwoordigers van Kom Leren en de gemeente is betrokken bij de ontwikkeling van de omgevingsvisie Berg.

In 2020 is een bouwmanager gecontracteerd via de bouwheer (KomLeren). Deze bouwmanager heeft als opdracht te zorgen voor het opstellen van het programma van eisen (gebaseerd op de toekomstige onderwijsvisie van Kom Leren) en de specifieke technische en financiële eisen om te komen tot een ontwerp voor de nieuwbouw. In 2020 is tevens gestart met het opstellen van de gebiedsvisie Berg. Met deze visie is ook de nieuwbouw van de school en bijbehorende kindfuncties onlosmakelijk verbonden. Hierdoor wordt op dit moment vooral naar de onderwijsvisie gekeken. Op het moment dat duidelijk wordt welke keuze er gemaakt wordt binnen de gebiedsvisie (en ook de financiële consequenties duidelijk zijn) zal ook de uitwerking van de nieuwbouw verder vorm worden gegeven. In verband met het opstellen van de omgevingsvisie is de planning doorgeschoven. De eerder geplande opleverdatum zal naar verwachting ook een jaar opschuiven.

Beroepsonderwijs

In 2019 zijn gesprekken geweest met het schoolbestuur voor Voortgezet Onderwijs (LVO) en het schoolbestuur MBO (Vista college) over het leerconcept beroepscolleges. Het streven was om in Maastricht-Heuvelland tot een herontwerp te komen van het VMBO door inrichting van beroepscolleges, met een doorlopende leerlijn van leerjaar 1 in het VMBO tot en met het behalen van het MBO-diploma. In 2020 heeft LVO laten weten dat het Stella Maris College Valkenburg per 1 augustus 2021 wordt gesloten. Dit betekent dat het niet mogelijk is om in samenwerking met LVO een beroepscollege te realiseren in onze gemeente. Wij blijven echter inzetten op het versterken van het beroepsonderwijs in onze gemeente.

Wat willen we bereiken?

Conform de landelijke beleidslijn zetten wij in op het versterken van het praktijkgericht beroepsonderwijs, waarbij een verbinding ontstaat tussen VMBO-MBO met het bedrijfsleven, opleidingen op elkaar worden afgestemd en gebruik wordt gemaakt van elkaars faciliteiten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Vanaf 2019 is het Vista college gestart met Foodlab. Foodlab is een nieuwe praktijkopleiding voor mensen die al in de horeca werken. De deelnemers, Vista college en de ondernemers zijn enthousiast over de werkwijze. Naast uitbreiden van het aantal deelnemers aan Foodlab gaan we ons de komende tijd richten op verbreding van aanbod aan praktijkopleidingen met nieuwe richtingen die aansluiten bij de economische activiteiten in onze gemeente en verbreding van de doelgroep naar reguliere studenten. Ook leggen wij contacten met potentiële nieuwe samenwerkingspartners, zoals Citaverde college en Voortgezet Speciaal Onderwijs Adelante.

Met Citaverde (VMBO en MBO) zijn contacten gelegd om de mogelijkheden voor het realiseren van beroepsgericht onderwijs te onderzoeken. Hiertoe hebben we een samenwerkingsovereenkomst getekend met Citaverde met als doel een nieuwe mbo opleiding te gaan starten in de gemeente Valkenburg aan de Geul (adviseur duurzame leefomgeving).

Bibliotheekwerk

De bibliotheek is als zelfstandige stichting Heuvelland Bibliotheken verder gegaan. In 2020 is er een vrijwel geheel nieuw bestuur aangetreden. Vanaf 2020 wordt er meer op prestatieafspraken gestuurd, hiervoor zitten we meermalen per jaar samen aan tafel. De bibliotheek gaat meer inzetten op innovatie, ledenwerving, contacten met scholen, speciale aandacht voor laaggeletterden, digitaal zwakkeren en de doelgroep jeugd.

Wat willen we bereiken?

De bibliotheek speelt een belangrijke rol in een gemeenschap, wat betreft plaats voor ontmoeting en in contact komen met (regionale) cultuuruitingen. Het is voor de inwoners een laagdrempelige toegang tot kennis en informatie, waar weinig kosten tegenover staan. De bibliotheek zal steeds meer middenin de samenleving komen te staan doordat er verbindingen gezocht worden met o.a. het sociaal domein.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In het jaar 2020 is er een coördinator Laaggeletterdheid aangesteld middels een subsidie vanuit de Provincie (gebruikmakend van de regeling Nadere subsidieregels Bibliotheek, Maatschappij en Laaggeletterdheid). De coördinator laaggeletterdheid is gestart met het doorontwikkelen van een regionaal netwerk en het intensiveren van de samenwerking. Het opstellen van een doordacht plan van aanpak voor het daadwerkelijk bereiken van de doelgroep heeft hierbij prioriteit. De coördinator is gestart met het opstellen van een duurzaam activiteitenprogramma op, met oog voor doorlopende leerlijnen.

Zo is er een regionale subsidie aangevraagd voor het starten van een cursus “ smartphone gebruik”. Middels deze cursus worden niet alleen de digitale vaardigheden van de deelnemers verbeterd maar wordt tevens gewerkt aan eenzaamheid onder de deelnemers omdat mensen na het volgen van de cursus gemakkelijker digitaal gezelschap kunnen opzoeken door middel van bijvoorbeeld beeldbellen.

Aanpak laaggeletterdheid

Wat willen we bereiken?

De bibliotheek heeft een belangrijke taak bij de aanpak van laaggeletterdheid. Maar rondom laaggeletterdheid leven nog vele taboes. Voor veel laaggeletterden is het bezoek aan een bibliotheek geen vanzelfsprekendheid. Tevens blijkt uit vele onderzoeken dat naast het niet volledig zelfstandig kunnen deelnemen in de maatschappij, laaggeletterdheid vaak hand in hand gaat met lage financiële zelfredzaamheid of zelfs armoede, slechte kansen op de arbeidsmarkt en/of een matige gezondheid. Een van de grote problemen bij het terugdringen van laaggeletterdheid is het bereiken van de doelgroep. Met name de doelgroep NT1. Dit zijn mensen voor wie Nederlands de eerste taal is. Het bereiken en opsporen van de doelgroep is een uitdaging voor de komende tijd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Eind 2019 heeft de provincie een beschikking afgegeven voor een subsidie voor de aanpak van laaggeletterdheid. Met het geld van deze subsidie is met ingang van 1 juli 2020 een coördinator Laaggeletterdheid aangesteld voor 8 uur per week. Deze coördinator is in dienst getreden bij de stichting Heuvellandbibliotheken.

De coördinator laaggeletterdheid zal het regionale netwerk doorontwikkelen en de samenwerking intensiveren. Het opstellen van een doordacht plan van aanpak voor het daadwerkelijk bereiken van de doelgroep heeft daarbij prioriteit. Daarnaast stelt de coördinator een duurzaam activiteitenprogramma op, met oog voor doorlopende leerlijnen. Voor 2020 zal er meer bekendheid aan het DigiTAAlhuis en haar activiteiten gegeven worden.

Inwoners hebben basisvaardigheden als taal, rekenen en kunnen omgaan met een computer nodig om mee te kunnen doen op het werk en in hun privéleven. In het jaar 2020 is er in gezamenlijkheid met andere gemeenten in Zuid-Limburg het “Plan van aanpak basisvaardigheden Zuid-Limburg 2020-

2024” opgesteld. Het plan is geschreven naar aanleiding van nieuw landelijk beleid van het ministerie van OCW op het gebied van laaggeletterdheid, met als naam ‘samen aan de slag voor een vaardig Nederland’. De periode voor dit beleid is 2020 tot eind 2024. Heerlen trekt het proces voor Zuid-Limburg als contactgemeente voor het ministerie van onderwijs.

De gemeenten in Zuid-Limburg hebben gezamenlijk een plan opgesteld om mensen te helpen bovenstaande basisvaardigheden te verbeteren. Volwassenonderwijs speelt hierbij een belangrijke rol. Verschillende organisaties kunnen bij de gemeente Heerlen een subsidie aanvragen om kleinschalig en vernieuwend aanbod op dit vlak te ontwikkelen. Onder het hoofdstuk “Bibliotheekwerk” kunt u lezen dat de Stichting Heuvelland Bibliotheken een aanvraag heeft ingediend voor een subsidie gericht op het verbeteren van de digitale vaardigheden en in het bijzonder smartphone gebruik.

Het is de bedoeling dat het lokale beleid laaggeletterdheid (lokale autonomie) en het beleid voor volwassenenonderwijs (WEB, wettelijk regionaal geregeld) meer verband krijgen met elkaar. Waarbij de samenwerking binnen het regionale netwerk geïntensiveerd en geoptimaliseerd wordt.

Thema 6: Sport, kunst en cultuur

Vervangen kunstgrashockeyveld

In 2008 is de toplaag van het kunstgrasveld van het hockeycomplex aan de Dr. Ariënsstraat vervangen. Onze gemeente heeft de vervanging van de toplaag voor een belangrijk deel betaald. Omdat een dergelijke toplaag in de regel ruim 10 jaar mee gaat, is het hockeyveld inmiddels weer aan vervanging toe. De raad heeft hiervoor in 2020 een investeringskrediet beschikbaar gesteld.

Het streven is om het huidige zandingestrooide (kunstgras) hockeyveld te vervangen door een zogenaamd waterveld. De Stichting Kunstgras Valkenburg (SKV), vooraansnog eigenaar van het complex en verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud, heeft met de wijziging van de btw-sportvrijstelling te kennen gegeven de werkzaamheden van de Stichting te beëindigen en de verantwoordelijkheid terug te geven aan de gemeente. Door de wetswijziging vervalt namelijk het recht op aftrek van btw voor onder meer niet-winstbeogende exploitanten van sportaccommodaties.

Wat willen we bereiken?

Vervanging van het huidige hockeyveld door een waterveld dat voldoet aan de normen van de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond (KNHB) en het Nederlands Olympisch Comité * Nederlandse Sport Federatie (NOC*NSF) en dat minimaal 10 tot 15 jaar mee gaat.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De gemeente Valkenburg aan de Geul heeft in samenwerking met de Stichting Kunstgrasveld Valkenburg op het huidige hockeycomplex van de Valkenburgse Hockeyvereniging Sjinborn een nieuw waterveld gerealiseerd in 2020. De financiële afwikkeling van deze investering wordt afgewikkeld in 2021, mede doordat een subsidie op de BTW met het Ministerie afgewikkeld wordt in 2021.

Sport en sportaccommodatiebeleid

Regionaal Sportakkoord

Het in het najaar 2020 getekende Regionaal Sportakkoord (een samenwerking met de gemeenten Gulpen-Wittem en Eijsden-Margraten) zal vorm krijgen middels een uitvoeringsagenda.

Wat willen we bereiken?

We willen zoveel mogelijk inwoners laten sporten en bewegen in het kader van ‘een leven lang sport en bewegen’. Om op deze wijze bij te dragen aan ontspanning, ontmoeting, gezonde leefstijl en meedoen met plezier.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In samenwerking met de lokale supporters (verenigingen en organisaties), de twee partnergemeenten en de combinatiefunctionarissen stellen we een uitvoeringsagenda op, met regionale en lokale prioriteiten en met concrete acties.

Sport- en sportaccommodatienota 2021 - 2035

In het voorjaar van 2021 zal er een nieuwe sport- en sportaccommodatienota 2021 - 2035 ter vaststelling voorgelegd worden aan uw Raad.

Wat willen we bereiken?

We willen zoveel mogelijk inwoners van Valkenburg aan de Geul laten sporten en bewegen in het kader van 'een leven lang sport en bewegen', om op deze wijze bij te dragen aan ontspanning, ontmoeting, gezonde leefstijl en meedoen met plezier. Hier horen goede, toekomstbestendige sportaccommodaties bij.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 zijn voorbereidingen getroffen voor de beleidsnota die in april 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld.

Cultuur

Wat willen we bereiken?

Hier wordt ingestoken op de koppeling tussen cultuur en de identiteit van Valkenburg aan de Geul vanuit de toeristische visie Klein Groot Land.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het Museum Valkenburg ontwikkelt zich langzaam maar zeker van een kunstmuseum tot een museum waarin de geschiedenis van Valkenburg meer centraal staat. Niet alleen door de vernieuwing van de midden-verdieping in 2019 maar ook omdat er vaker tentoonstellingen gemaakt worden geënt op de geschiedenis van Valkenburg. Concrete voorbeelden zijn een vaste tentoonstelling over de Via Belgica en het Romeins verleden en in het laatste kwartaal van 2020 een wisseltentoonstelling over archeologische vondsten in het Halderpark. De bedoeling is om dit soort tentoonstellingen meer uit te breiden; waartoe het museum al plannen heeft aangeleverd voor de komende jaren.

Verder zijn er in 2020 een 30-tal Rijksmonumenten voorzien van een infobord en opgenomen in de Valkenburgse wandelroutes via RouteYou en de website van Visit Zuid-Limburg.

De subsidiering van de HaFaBra (en het muziekonderwijs voor schutterijen) komen nu rechtstreeks toe aan de verenigingen. Deze subsidieregeling is in 2020 in het leven geroepen, waarbij in één keer de bedragen voor 2019 en 2020 zijn uitgekeerd aan de verenigingen. Uiterlijk 1 maart 2021 dienen de verenigingen hun verantwoordingen over 2019 en 2020 aan te leveren die ambtelijk getoetst moeten worden. Tevens dient jaarlijks het plafond opnieuw door de raad vastgesteld worden. De verwachting is dat de verenigingen veel lessen niet hebben kunnen door laten gaan vanwege Corona.

Tenslotte is de Bevrijdingsroute in 2020 gerealiseerd.

Thema 7: Vrijwilligerswerk

Jaarplan uitvoering Vrijwilligersbeleid

Op 2 juli 2018 heeft de raad de nota vrijwilligerswerkbeleid Valkenburg aan de Geul vastgesteld. Daarin staat een 7-tal pijlers centraal:

1. Rol van de vrijwilligerscentrale en inzet van de combinatiefunctionaris Verenigingen, Sport, Cultuur en Zorg voortzetten, verbeteren en waar nodig uitbreiden;
2. Ontregelen en borgen van veiligheid;
3. Ondersteuning van zorgvrijwilligers krijgt prioriteit;
4. Ondersteunen van bewonersinitiatieven;
5. Bevorderen meedoen van specifieke groepen;
6. Betrekken van ondernemers;
7. We Helpen.

Wat willen we bereiken?

Een omgeving creëren waarin vrijwilligers gerespecteerd, gewaardeerd en gefaciliteerd worden, zodat het vrijwilligerswerk als een zinvolle en een leuke vrijetijdsbesteding wordt ervaren. Daarbij wordt rekening gehouden met de wensen en mogelijkheden van de vrijwilliger.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In het jaarplan 2020 is een vervolg gegeven aan de speerpunten die in 2019 centraal stonden en is het speerpunt 'Werven/ondersteunen zorgvrijwilligers' toegevoegd. Op 27 januari 2020 hadden wij de commissie willen informeren over de resultaten 2019 en tegelijkertijd het jaarplan 2020 willen bespreken. Door langdurige ziekte van de betreffende beleidsmedewerker is dat niet gelukt. Vervolgens werden we geconfronteerd met COVID-19 en was het verzorgen van een fysieke presentatie niet meer mogelijk. Wij hebben er dan ook voor gekozen de raad te informeren middels een raadsinformatiebulletin. Door diverse personeelsmutaties binnen het Team Sociale Ontwikkeling en Burgerkracht heeft dit langer geduurd dan bedoeld. Op dit moment wordt het jaarplan 2021 opgesteld en zal in 2021 een evaluatie plaatsvinden omtrent het vrijwilligerswerkbeleid.

Thema 8: Preventief jeugdbeleid

Wat willen we bereiken?

Hoewel heel veel zaken op het gebied van Jeugd en Jeugdbeleid zijn geregeld, krijgen wij het probleem van rondhangende jeugd(groepjes) niet goed opgelost. Deze groepjes zijn verschillend van samenstelling en veroorzaken nogal eens overlast voor omwonenden van plekken waar zij verblijven. Wij zoeken naar een goede aanpak, waardoor voorkomen wordt dat jongeren zich vervelen en gaan rondhangen in de openbare ruimte en daarbij overlast veroorzaken. Ons doel is om jongeren vanaf jonge leeftijd tot aan volwassenheid een breed aanbod aan voorzieningen en faciliteiten te bieden en hen actief te betrekken bij gemeentelijke (leefbaarheids-)vraagstukken.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Wij hebben onderzocht op welke wijze wij preventief en correctief beleid kunnen ontwikkelen om aan overlast door jeugdigen te beperken, jongeren te activeren en vooral ook om het aantal jongeren en gezinnen dat gebruik maakt van geïndiceerde jeugdhulp te verminderen. De resultaten van dit onderzoek en een erop gebaseerd actieplan worden in april aan de gemeenteraad voorgelegd.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan de uitvoering van dit programma:

- Regionale samenwerking leerplicht en RMC Maastricht en Mergelland;
- Regionale samenwerking leerlingenvervoer;
- Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL);
- Omnibuzz;
- Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland (SZMH);
- Inkoop Jeugdzorg regio Zuid-Limburg;
- Geneeskundige GezondheidsDienst (GGD) Zuid-Limburg;
- AntiDiscriminatieVoorziening (ADV) Limburg;
- Podium 24;
- Annex.

Voor nadere informatie over deze partijen verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Nummer	Indicator	Eenheid	Periode	Valkenburg aan de Geul	Nederland	Bron
3.1	Absoluut verzuim	aantal per 1.000 leerlingen	2019	2,8	2,4	DUO/Ingrado
3.2	Relatief verzuim	aantal per 1.000 leerlingen	2019	19	26	DUO/Ingrado
3.3	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie	% totaal aantal leerlingen 12-23 jaar	2019	1,7	2	DUO/Ingrado
3.4	Niet-sporters	% aantal inwoners	2016	55,9	48,7	Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen
3.5	Banen	aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	2016	644,8	792,1	CBS
3.6	Jongeren met een delict voor de rechter	% aantal jongeren 12-21 jaar	2018	1	1	CBS
3.7	Kinderen in uitkeringsgezin	% aantal kinderen tot 18 jaar	2019	5	6	CBS
3.8	Netto arbeidsparticipatie	% werkzame beroepsbevolking	2019	65,8	68,8	CBS
3.9	Werkloze jongeren	% aantal jongeren 16-22 jaar	2019	2	2	CBS
3.10	Personen met een bijstandsuitkering	aantal per 10.000 inwoners	2020	346,8	459,7	CBS
3.11	Lopende re-integratievoorzieningen	aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar	2020	122,5	202	CBS
3.12	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2020	17,2	11,9	CBS
3.13	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2020	2	1,2	CBS
3.14	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren 12-22 jaar	2020	0,6	0,5	CBS
3.15	WMO-cliënten met een maatwerk-arrangement	aantal per 10.000 inwoners	2020	870	700	CBS

Bron: waarstaatjegemeente.nl.

Uitwerking speerpunten Coalitieakkoord.

Speerpunt 2: “Zelfsturing stimuleren en door ontwikkelen”

a. Externe procescoördinatie

Met de oprichting van Bureau Burgerkracht! is voorzien in een centraal aanspreekpunt voor burgerkracht in onze gemeente. De hoofdstructuur voor de interne procescoördinatie is in 2015 ingezet. Deze structuur is inmiddels geconsolideerd en organisatorisch verder verfijnd en geborgd in de organisatie. Er is een interne en een externe procescoördinator binnen het Bureau Burgerkracht!

De taak van de externe coördinator is onder andere inwoners van wijken te stimuleren hun verantwoordelijkheid te pakken op het terrein van zelfsturing/burgerparticipatie en hen te ondersteunen in de processen. Door in gesprek te gaan met inwoners kan hij met hen bekijken wat zij nodig hebben om actief te worden op het gebied van leefbaarheid.

Resultaten 2020:

Ook in het jaar 2020 zijn mede door inspanning van Bureau Burgerkracht! diverse projecten gerealiseerd. We zien dat in het jaar 2020 voornamelijk iets kleinere projecten zijn gestart en uitgevoerd, dit heeft er alles mee te maken dat we met flinke beperkende maatregelen rondom COVID-19 zaten. In 2020 is er om die reden ook gestart met de “ Corona Journaals” waarin burgerinitiatieven een mooie plek kregen.

Toch is er in 2020 ook een start gemaakt met grotere projecten waaronder “ Ommetje Ingendael” te Houthem en het project “ voedselbos en natuurspeeltuin” te Sibbe. Tevens is het Kernoverleg Vilt gestart met de volgende fase binnen het Natuur en Recreatieplan.

b. Burgerkracht en zelfsturing

De afgelopen jaren is gebleken dat zelfsturing, burgerparticipatie en leefbaarheid in de kernen sterk verweven zijn met elkaar. Het draagvlak bij de bewoners en hun betrokkenheid en inzet worden steeds belangrijker. Door middel van zelfsturing en burgerparticipatie zijn er inmiddels diverse succesvolle initiatieven gerealiseerd.

Speerpunt 13: “Organiseren van werkgelegenheid in juiste balans van vraag & aanbod, met daarbij bijzondere aandacht voor arbeidsgehandicapten”

Nieuwe impulsen uitstroom naar werk (Zie thema 1 van dit programma)

Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland heeft samen met Podium24 een project opgezet om de uitstroom naar werk te bevorderen. Dit project, dat een doorlooptijd kent van drie jaar, richt zich zowel op het zittende bestand als op mensen, die een beroep op een uitkering willen doen. De kosten worden geraamd op totaal € 100.000. De verwachting is dat deze investering zichzelf terugverdient, omdat uiteindelijk minder uitkeringen verstrekt hoeven te worden. Na 2 jaar werkt het lagere uitkeringenaantal pas door in de rijksbudgetten. Tevens willen wij inzetten op:

- het aantrekkelijk maken van de arbeidsmarkt en omstandigheden voor jongeren. In dit kader is het MBO Foodlab vanaf september 2019 van start gegaan;
- het stimuleren en faciliteren van start-ups/jong talent;
- het verbeteren van het wijk-zorgaanbod en het zoeken naar samenwerking op dit gebied binnen de regio. In februari 2020 is vanuit Annex een pilot Wijkteams van start gegaan;
- In samenwerking met SZMH is gekozen voor een doelgroep gerichte benadering van mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt. Op deze wijze lopen projecten met 45+ers, stathouders en jongeren. Onderzocht wordt of we hier de doelgroep alleenstaande werkzoekenden aan toe kunnen voegen.

Resultaten 2020:

Ten aanzien van het project gericht op uitstroombetovordering wordt verwezen naar Thema 1 Werk & Inkomen/Optimalisatie re-integratie & participatie. Voor wat betreft de inzet op de verschillende

onderdelen als genoemd onder a tot en met c kan worden vermeld dat er een specifiek jongerenproject is met als doel jongeren toe te leiden naar (regulier) werk.

Speerpunt 19: “Stimuleren en ontwikkelen van (klein)kunst i.r.t. visie Valkenburg aan de Geul 2035 en bestaande voorzieningen bibliotheken waarborgen”

Met dit speerpunt willen wij inzetten op het realiseren van kunstwerken en op de ontwikkeling van een visie op cultuurbeleid, waar het kunstbeleid onderdeel van uit maakt. In de nota kunstbeleid moet onder andere aandacht worden besteed aan het museum Valkenburg, de Katakomben, de Vestingstad en Via Belgica. Voor de opstelling van de nota kunstbeleid is inhuur nodig. Daarmee is een bedrag gemoeid van € 20.000. Dit bedrag is niet beschikbaar.

Door ontbrekende capaciteit en financiële middelen is er in 2020 geen nota kunst- en/of cultuurbeleid ontwikkeld. Er speelden wel ad hoc zaken (m.n. vanuit vragen vanuit de raad) op het gebied van kunst, zoals het onderzoeken van de mogelijkheden voor het laten aanbrengen van een mural op de brugpijlers van de A79 en het spoorwegviaduct bij Strabeek. Verder is er een onderzoek gestart naar de gemeentelijke kunstcollectie en worden er mogelijkheden onderzocht voor een tentoonstelling met de BKR kunstwerken. Beiden zaken lopen door in 2021.

Tevens willen wij “Kunst/muziek op straat-evenementen” stimuleren en de ontwikkeling van de programmering van het (openlucht)theater ondersteunen. In dit kader is afgelopen zomer de regeling straatartiesten tot stand gekomen en zijn er vanuit het citymanagement pogingen ondernomen om samen met de ondernemers de binnenstad verder vorm te geven. Daarnaast is het wenselijk een project op te starten om ouderen wegwijs te maken met de computer en andere digitale hulpmiddelen.

Verder willen wij het contact vanuit de bibliotheek met de school intensiveren. Ook het project (digi-)taalhuis moet meer van de grond komen. De bibliotheek is voornemens om het contact met scholen te intensiveren. Wij zullen dit vanuit de gemeente monitoren.

Resultaten 2020:

Wij verwijzen u naar thema 5 in de programmaverantwoording Sociaal Domein.

Speerpunt 20: “Behouden en stimuleren van (uiten van) lokale tradities en historie”

Met dit speerpunt willen wij komen tot een Valkenburgse historieles op scholen en het behoud van onze lokale tradities, zoals de schutterijen, jonkheid, carnaval, religieus en muziek. Tevens willen wij bezien of het mogelijk is om met een Valkenburgpas korting te verlenen op of gratis toegang te verkrijgen tot museumbezoek. Voor dit speerpunt willen wij eenmalig € 10.000 reserveren om een project “storytelling” van de grond te krijgen, waarbij op wandelroutes de geschiedenis van Valkenburg wordt weergegeven. Ondertussen zijn de wandelroute 75 jaar bevrijding gerealiseerd en in het jaar 2020 is ook een monumentenroute gerealiseerd. Dit niet alleen in het kader van de storytelling, maar ook om daarmee invulling te geven aan de wandelgemeente van het jaar.

Speerpunt 21: “Meer transparantie creëren in uitgaven en opbrengsten en in te verdelen subsidies”

Met dit speerpunt, waarvoor geen extra middelen nodig zijn, willen wij de volgende doelen bereiken:

- Bij de toekenning van gemeentelijke steun aan projecten/evenementen moet ook een voorcalculatie worden gemaakt van de te verwachten opbrengsten voor de gemeente;
- Er moet een toeristenbegroting worden opgesteld, ter onderbouwing van het economische en maatschappelijke belang van evenementen en projecten;
- De raad en belanghebbenden moeten proactief in de ontwikkelingsfase van projecten worden betrokken;
- De toekenning van subsidies moet transparanter, de verantwoording aan de raad moet beter en de belastinggelden moeten eerder terugvloeien naar de segmenten, die de belasting ophoesten (bijvoorbeeld de horeca). Voorbeelden hiervan zijn de KIO en de BIEO.

Speerpunt 22: “Aantrekken middelbaar horeca onderwijs in relatie tot masterplan horeca, inclusief initiatief “maatschappelijke stages” en streven naar behoud (deel) huidig middelbaar onderwijs”

a. Aantrekken middelbaar horeca onderwijs

Mede in relatie tot het masterplan horeca willen wij ons inzetten voor het binnenhalen van MBO horeca onderwijs. In september 2019 is Vista college (voormalig Arcus-Leeuwenborgh) gestart met het project maatwerkonderwijs Foodlab. Ondernemers kunnen medewerkers, die al bij hun werken, aanmelden voor een maatwerk onderwijstraject. De deelnemers leren 4 dagen op de werkplek en gaan 1 dag naar school. Doelstelling is het behalen van een diploma (niveau 2 of 3) kok of gastheer/gastvrouw. Dit project wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met de horecaondernemers in onze gemeente.

Resultaten 2020:

In februari 2020 is het Vista College gestart met het maatwerktraject Foodlab Limburg Valkenburg. Door de coronacrisis heeft deze opleiding tot september op aangepaste (digitale) wijze plaatsgevonden. De eerste ervaringen met dit maatwerktraject van zowel studenten, ondernemers en onderwijs zijn zeer positief.

b. Onderwijsontwikkelingen Stella Maris College Valkenburg aan de Geul

Met het raadsinformatiebulletin 20.28 van 24 april 2020 is de gemeenteraad geïnformeerd over de voorgenomen sluiting van de locatie Valkenburg van het Stella Maris college per 1 augustus 2021.

Speerpunt 23: “Aandacht voor veteranen (militairen en overige geüniformeerden)”

Met dit speerpunt willen wij:

- a. Onderzoek doen naar de behoefte aan lokale veteranenzorg en de realisatie van een lokaal ontmoetingspunt voor veteranen;
- b. Onderlinge ontmoetingen tussen veteranen en geüniformeerden stimuleren in het kader van preventieve zorg/lijszorg. Inmiddels heeft zich een groep van 30 geïnteresseerden gevormd, die regelmatig samen komen voor bijeenkomsten;
- c. Een wielervoerders voor gewonde militairen/geüniformeerden koppelen aan de Amstel Gold Race.

Vooralsnog willen wij volstaan met een structureel bedrag van € 5.000. Dit bedrag is in de begroting opgenomen.

Resultaten 2020:

Sinds de start in 2019 om meer aandacht te vragen voor onze veteranen zijn er diverse activiteiten georganiseerd voor de inmiddels 60 geïnteresseerden veteranen. Door COVID-19 zijn in 2020 meerdere bijeenkomsten helaas niet doorgegaan. Op dit moment zijn de Valkenburgse veteranen aan het inventariseren om een vereniging/stichting op te richten. Men wil, zodra het weer mogelijk is, inloopavonden bij de 6 gemeenschapshuizen verzorgen om elkaar te ontmoeten.

Speerpunt 26: “WMO/ouderen/Participatiewet: iedereen doet mee”

Met dit speerpunt willen wij inzetten op:

a. Armoede terugdringen

Inkomenstoelagsgrenzen bepalen, verlagen van de rente bij de schuldhulpverlening, stimulering van het gebruik van jeugdfondsen, realisatie van een kleding/voedselbank en gratis zwembad voor mensen met lagere inkomens of kinderen van mensen met lagere inkomens.

Inkomenstoelagsgrenzen bepalen:

Wij verwijzen U naar thema 2.

Stimuleren gebruik fondsen.

Dit loopt, onder andere middels de vorming van een kindpakket, zijnde een samenhangend pakket van initiatieven en regelingen, gericht op kinderen die geconfronteerd worden met (de gevolgen van) armoede.

Verlagen rente schuldhelpverlening

Dit is gerealiseerd. Met ingang van 1 januari 2019 is het rentepercentage sociale kredietverlening verlaagd naar 2%. De verlaging van het rentepercentage sociale kredietverlening is van toepassing op alle nieuwe sociale kredietverleningen die door de Kredietbank Limburg worden verstrekt, met uitzondering van saneringskredieten.

Realisatie kleding/voedselbank

Hier wordt aansluiting gezocht bij de reeds bestaande lokale en regionale initiatieven op dit vlak en het nieuwe armoedebeleid. Daarnaast zullen wij (nieuw) particulier initiatief in onze gemeente waar mogelijk ondersteunen.

Zwemles voor mensen met lagere inkomens of kinderen van mensen met lagere inkomens

Dit is gerealiseerd. Op basis van het *Zwemvangnet gemeente Valkenburg aan de Geul* kunnen ouders/verzorgers met een laag inkomen voor kinderen van 5 tot en met 12 jaar (einde basisschool) aanspraak maken op een eenmalige financiële tegemoetkoming in de kosten van zwemlessen voor het behalen van het zwemdiploma A. Om het zwemvangnet uit te voeren wordt samengewerkt met het Jeugdfonds Sport Limburg. Het Jeugdfonds sport Limburg beschikt over getrainde intermediairs die bij elke aanvraag op huisbezoek gaan. Door deze persoonlijke werkwijze kan er optimaal maatwerk worden geleverd en bepaald worden wat passend is.

b. Leefbaarheid in de kernen versterken

Meer budget vrij maken voor de kernen, cofinanciering van projecten en continueren van de ambtelijke capaciteit (bureau burgerkracht).

c. Mantelzorgers/vrijwilligers beter ondersteunen

We ondersteunen mantelzorgers door middel van het steunpunt mantelzorg met opleidingen, cursussen, en faciliteiten. Daarnaast hebben we het Alzheimercafé, lotgenotencontact en de inzet van respijtzorg. In 2018 heeft de Raad de nota Vrijwilligerswerkbeleid vastgesteld. Sindsdien stellen we per jaar een jaarplan met speerpunten op. Dit doen we met de inzet van de Vrijwilligerscentrale en 'We Helpen' (zie Thema 7).

Resultaten 2020:

Via het Steunpunt Mantelzorg Zuid ondersteunen wij onze mantelzorgers. Het Steunpunt informeert, adviseert en begeleidt mantelzorgers. Ook zet zij vrijwilligers in om de mantelzorger tijdelijk te ontlasten of ter ondersteuning van een hulpvrager die een tekort aan mantelzorg ondervindt. Deze ondersteuning is voor onze inwoners gratis. Door het Steunpunt worden diverse cursussen en workshops georganiseerd voor onze mantelzorgers zoals informatie over de Wet langdurige zorg, inkomstenbelasting, zorgkosten en giften. Daarnaast vinden er lotgenotencontacten plaats. Via onze informatiekanalen informeren wij onze inwoners over de mogelijkheden voor mantelzorgers.

d. Ouderen meer betrekken bij de samenleving

We doen projecten ter vermindering van eenzaamheid (zie plan van aanpak Samen tegen eenzaamheid in Valkenburg aan de Geul). Zie ook thema 4. We hebben huiskamers, Meer Beweging Voor Ouderen, netwerk ondersteuning in huishoudens, gemeenschappelijk kleinschalig wonen en het Alzheimercafé.

Resultaten 2020:

In onze gemeente staat het thema eenzaamheid vanaf 2019 hoog op de agenda. Er is een werkgroep eenzaamheid ingesteld die samen met de gemeente projecten tegen eenzaamheid ontwikkelt en uitvoert. Elk jaar is er een symposium over eenzaamheid. Inwoners die kampen met eenzaamheidsgevoelens of inwoners die zich bezorgd maken over een familielid, vriend of buurvrouw/man kunnen contact opnemen met het Meldpunt Eenzaamheid. Geregeld wordt er

gecommuniceerd via onze informatiekkanalen om het thema eenzaamheid bespreekbaar te maken en uit de taboesfeer te halen. In elke kern is een huiskamer voor senioren actief. Door het Steunpunt Mantelzorg Zuid wordt er elke maand een contactgroep georganiseerd voor mantelzorgers die zorgen voor iemand met dementie. In het voormalige zorgcentrum Vroenhof werd 1 keer per maand een Alzheimercafé georganiseerd door Cicero in samenwerking met het Alzheimer Centrum Limburg. Toen het zorgcentrum werd gesloten is door Sevagram geprobeerd om een Alzheimercafé in Valkenheim op te starten. Dit is nog niet van de grond gekomen.

e. Minder validen meer betrekken bij de samenleving

Minder validen krijgen ondersteuning bij administratieve lasten via maatschappelijk werk Er worden activiteiten door Adelante georganiseerd. We verbeteren toegankelijkheid zodat minder validen volwaardig mee kunnen doen (zie thema 4, opstellen LIA). “Paralympics in Valkenburg aan de Geul” is wat te hoog gegrepen. Wel werken wij met de andere Limburgse gemeenten nauw samen aan het stimuleren van sport en beweging van mindervaliden. Alle initiatieven die verenigingen ondernemen worden waar mogelijk ondersteund.

In de raadsvergadering van 10 november 2020 heeft de raad de motie inzake ongehinderd aanvaard. In 2021 wordt hier verder uitvoering aan gegeven.

f. Statushouders betrekken bij de samenleving

Taalcafé, vrijwilligerscentrale. In 2020 zijn we van start gegaan met het project ‘dicht bij huis’ om statushouders meer te betrekken bij de samenleving.

Resultaten 2020:

Het project Dichter bij Huis heeft in de kernen Schin op Geul en Berg en Terblijft volledig gedraaid. In de kern Valkenburg hebben alleen de activiteiten plaatsgevonden en niet het gehele traject. Voor de andere kernen zijn we gestopt met dit project omdat vanwege corona maatregelen de uitvoering niet goed kon worden georganiseerd. Het Taalcafé en de Vrijwilligerscentrale zijn beperkt open geweest dit jaar, ook vanwege corona maatregelen.

Speerpunt 27: “WSW’ers ondersteunen”

Met dit speerpunt willen wij ons in WOZL-verband sterk maken voor gelijke arbeidsvoorwaarden voor WSW’ers op sociale werkplekken. Dit doen we via de WOZL ook door signalen richting de Rijksoverheid af te geven. Extra middelen worden vooralsnog niet geraamd.

Resultaten 2020:

Uiteraard hebben ontwikkelingen gericht op gelijkwaardige behandeling van medewerkers binnen eenzelfde organisatie onze aandacht en nemen wij de ondersteuningstaak bij de arbeidsmarkttoeleiding van deze doelgroep uiterst serieus. In het kader van de re-integratie activiteiten zijn verschillende instrumenten gericht op zo regulier mogelijk werk, beschikbaar. De inzet daarvan dient altijd gericht te zijn op het arbeidsmarktperspectief van de betreffende persoon en het ontwikkeltraject dat nodig is om zo regulier mogelijk aan het werk te komen. Op het moment dat de doelgroep in een dienstverband geplaatst wordt, is vervolgens de cao van de betreffende werkgever dan wel van Podium24 als detachingsorganisatie van toepassing. dat geldt uiteraard ook wanneer de gemeente werkgever is.

Speerpunt 28: “Jeugdzorg en -opvang blijven bewaken en jongeren (12-18) behouden voor de gemeente”

Met dit speerpunt willen wij initiatieven op dit vlak ruimte geven, zoals het Credohuis, de Jeugdgemeenteraad, actieve/mobiele Jongeren-Ontmoetings-Plek (JOP), mobiele speelplaatsen, natuurspeeltuinen en het jongerenmuziekpodium.

Wij hebben uitvoering gegeven aan onze verantwoordelijkheid om indien nodig passende jeugdhulp te bieden. Daarnaast hebben we onderzocht op welke wijze wij preventief en correctief beleid kunnen ontwikkelen om aan overlast door jeugdigen te beperken, jongeren te activeren en vooral ook om het aantal jongeren en gezinnen dat gebruik maakt van geïndiceerde jeugdhulp te

verminderen. De resultaten van dit onderzoek en een erop gebaseerd actieplan worden in april 2021 aan de gemeenteraad voorgelegd.

Straatcoaches en Jongeren-Ontmoetings-Plek

De inzet van de straatcoaches heeft ertoe geleid dat er meer zicht is ontstaan op groepen jongeren in onze gemeente en dat de overlast is verminderd. Het voorstel is om de inzet van de straatcoaches vanaf 2021 structureel in de begroting op te nemen. De jaarlijkse kosten worden ingeschat op € 68.500 per jaar. In 2020 is gestart met de voorbereidingen hiervoor. De inzet van de straatcoach is opgenomen in het hierboven genoemde actieplan waarmee wij willen investeren in het preventieve jeugdbeleid.

Speerpunt 29: “Kwalitatief goed onderwijs in voldoende mate behouden”

Integraal huisvestingsplan basisonderwijs

In 2019 is het huisvestingsplan Onderwijs 2012-2017 bijgesteld. Uit de leerlingenprognoses blijkt dat, ondanks een doorzettende daling van leerlingenaantallen, het voortbestaan van de basisscholen Sibbe, Broekhem, Valkenburg en Berg is gewaarborgd. Het gebouw van de Openbare Basisschool (OBS) Berg is 40 jaar oud en dient vervangen of gerenoveerd te worden. Met het raadsbesluit van 5 november 2019 heeft de gemeenteraad een investeringskrediet beschikbaar gesteld van € 2.958.147 (incl. BTW). Het traject richting nieuwbouw is ingezet.

Parallel aan de uitwerking van het Programma van Eisen wordt gewerkt aan een integrale gebiedsvisie voor de kern Berg. Deze visie kan leiden tot een heroverweging wat betreft de schoollocatie.

Eind 2020 / begin 2021 wordt het Programma van Eisen voor de nieuwe school vastgesteld en aan het eind van het eerste kwartaal van 2021 wordt de definitieve locatie van de nieuwbouw bepaald. In 2021 zal aanbesteding van de bouwwerkzaamheden plaats vinden. Op basis van de definitieve aanbesteding zal blijken of het beschikbare krediet voldoende is. Zo dit niet het geval is, zal een aanvullende krediet aangevraagd worden. Op basis van ervaringscijfers van recente nieuwbouwtrajecten is de verwachting dat de huidige kredieten niet afdoende zijn. Later in het traject zal daar meer duidelijkheid over komen. Het streven is om de bouw af te ronden in april 2023.

Speerpunt 30: “Gezondheid inwoners verhogen”

Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) is voor drie jaar verlengd, in samenwerking met de andere Heuvellandgemeenten. Verder wordt op Zuid-Limburgse schaal via het in 2020 vastgestelde programma Trendbreuk van de GGD Zuid-Limburg actief werk gemaakt om de gezondheid van alle inwoners van Zuid-Limburg ‘van donkerrood naar bronsgroen’ op te tillen.

Ouderen Op Gezond Gewicht (OOGG) is als beleid nog niet vastgesteld, maar via Meer Bewegen Voor Ouderen (MBVO) en het gerealiseerde monterpad wordt hier wel invulling aangegeven. Sportpas en realfit zijn gerealiseerd. Verdere uitwerking volgt in het sport- en sportaccommodatiebeleid.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van de baten en lasten van het programma Sociaal Domein in 2020:

Programma Sociaal Domein

V1.01 d.d. 08-05-2021

	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020
<i>Lasten per taakveld</i>			
4.1 Openbaar basisonderwijs	60.158	60.738	55.920
4.2 Onderwijshuisvesting	948.365	925.009	858.177
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	576.469	578.539	526.255
5.1 Sportbeleid en activering	78.247	80.668	77.295
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticip.	235.410	234.124	178.299
5.6 Media	302.956	297.106	289.534
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	11.872	11.872	7.850
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.288.523	1.531.268	1.458.068
6.2 Wijkteams	2.297.228	2.511.089	2.504.789
6.3 Inkomensregelingen	5.235.444	9.005.423	9.499.629
6.4 Begeleide participatie	1.808.943	1.879.837	1.879.837
6.5 Arbeidsparticipatie	455.399	441.575	302.352
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	395.673	441.783	534.191
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.592.217	4.434.097	3.956.645
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	2.646.975	3.219.610	3.377.278
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	4.401	4.401	4.773
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	357.331	391.538	433.165
7.1 Volksgezondheid	608.295	635.903	618.788
Totaal lasten	20.903.906	26.684.580	26.562.846

Baten per taakveld

4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	3.100	1.150	1.191
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	48.321	177.400	181.159
5.1 Sportbeleid en activering	7.500	0	0
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticip.	0	0	0
5.6 Media	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	111.515	129.427	121.602
6.2 Wijkteams	40.860	48.689	49.283
6.3 Inkomensregelingen	4.258.341	8.380.083	8.794.378
6.4 Begeleide participatie	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	0	0	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	135.253	194.596	170.012
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	0	0	0
Totaal baten	4.604.890	8.931.345	9.317.623

Saldo per taakveld

4.1 Openbaar basisonderwijs	60.158	60.738	55.920
4.2 Onderwijshuisvesting	945.265	923.859	856.987
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	528.148	401.139	345.096
5.1 Sportbeleid en activering	70.747	80.668	77.295
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticip.	235.410	234.124	178.299
5.6 Media	302.956	297.106	289.534
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	11.872	11.872	7.850
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.177.008	1.401.841	1.336.466
6.2 Wijkteams	2.256.368	2.462.400	2.455.506
6.3 Inkomensregelingen	977.103	625.340	705.252
6.4 Begeleide participatie	1.808.943	1.879.837	1.879.837
6.5 Arbeidsparticipatie	455.399	441.575	302.352
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	395.673	441.783	534.191
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.456.964	4.239.501	3.786.633
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	2.646.975	3.219.610	3.377.278
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	4.401	4.401	4.773
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	357.331	391.538	433.165
7.1 Volksgezondheid	608.295	635.903	618.788
Saldo van baten en lasten	16.299.016	17.753.235	17.245.223

De analyse van de belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging is opgenomen in hoofdstuk 5.3 van de jaarverantwoording.

1.4 Programma Ruimtelijk Domein

Omschrijving programma

Het ruimtelijk domein kent vele raakvlakken met andere beleidsvelden, bijvoorbeeld het sociaal domein, het economisch domein of het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Het aanpakken van maatschappelijke en economische opgaven vraagt om verbinding tussen beleidsterreinen. Met dit programma leggen wij verbindingen, bijvoorbeeld op het gebied van wonen en zorg of op het gebied van openbare ruimte en economie (toerisme). Het aanpakken van maatschappelijke opgaven vraagt ook om samenwerking. Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties werken wij aan ons ruimtelijke domein. Wij willen nieuwe initiatieven de ruimte bieden. Vooral ook op de steeds belangrijker wordende thema's als duurzaamheid en milieu. De rol van de gemeente is daarbij steeds wisselend, dan weer faciliterend en aanjagend, dan weer regisserend.

Thema's programma

Dit programma bestaat uit de volgende thema's:

1. Openbare ruimte en mobiliteit;
2. Afval en duurzaamheid;
3. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.

Thema 1: Openbare ruimte en mobiliteit

Dit thema is gericht op openbare ruimte en mobiliteit. Aandachtspunten worden voor een belangrijk deel bepaald door het Coalitieakkoord 2018-2022 en beleidsstukken, zoals de raadsnota Centrumplan Valkenburg en de gebiedsvisie Maastricht-Valkenburg. Ook het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) 2014, het Buitengoed Geul en Maas en de aankomende Mobiliteitsvisie Limburg hebben gevolgen. Dan is er nog landelijke, regionale en lokale wetgeving, die op dynamische wijze steeds weer hun doorwerking hebben op onze speerpunten. Ook in 2020 zal verder gewerkt worden aan de upgrading van de openbare ruimte in onze gemeente. Daarmee willen we onze positie als toeristisch hart van het Heuvelland handhaven en waar nodig (en mogelijk) versterken.

Wat willen we bereiken?

De inrichting en het beheer van de openbare ruimte zijn beeldbepalend voor de aantrekkelijkheid van onze gemeente. Daarnaast is de verkeersafwikkeling voor alle weggebruikers van groot belang voor het gevoel van veiligheid en de beleving van de openbare ruimte. Concrete doelen zijn:

- Verbeteren van het verblijfsklimaat van de openbare ruimte;
- Verbeteren van de belevingswaarde -in ruimtelijke zin- van de openbare ruimte;
- Zorgen voor een zo duurzaam en veilig mogelijk gebruik van de openbare ruimte.

Het thema Openbare Ruimte kan worden gezien als voorwaardenscheppend om een belangrijk deel van de doelstellingen van andere thema's te kunnen realiseren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het groenonderhoud en reiniging zijn op basis van een ontzorgingscontract uitbesteed aan een marktpartij. We blijven de voortgang actief volgen aan de hand van de vastgelegde contract- en prestatieafspraken. Waar nodig wordt bijgestuurd.

In 2020 was er sprake van het eerste jaar binnen de eerste verlengingsperiode van lopende (ontzorgings)contract met de betreffende marktpartij. Belangrijke verbeterpunten bij het lichten van de eerste verlengoptie waren “het blijven monitoren van de voortgang” en “het waar nodig bijsturen van de aannemer”. Het kwaliteitsbeeld vraagt immers nog geregeld om de nodige aandacht.

Een belangrijke voorwaarde is dat er een goed werkend (en vooral compleet) digitaal beheersysteem voor de openbare ruimte beschikbaar komt. Daarin worden de te beheren onderdelen opgenomen.

In 2020 is veel tijd besteedt aan het inrichten van het betreffende beheerssysteem (Gisib) en het introduceren daarvan bij de gebruikers. Op het gebied van civiele- en cultuurtechniek moest er nog een behoorlijke inhaalslag worden gemaakt om de database actueel te krijgen. Het hebben van een ‘up to date’ beheerssysteem is namelijk een belangrijke voorwaarde voor een goed functionerend ontzorgingscontract groen en reiniging.

Daarnaast wordt er werk gemaakt van het opstellen van actueel grondbeleid, inclusief uitvoeringsprogramma, dat verder gaat dan enkel het ‘project snippergroen’. Ook hier zal een beheerssysteem belangrijke input voor leveren.

Vanwege een noodzakelijke prioriteitstelling en vanwege beschikbare capaciteit hebben we in 2020 voorrang gegeven aan het opstellen van vastgoedbeleid. Op de langere termijn en in afwachting van de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt gestreefd naar het vastleggen van het instrumentarium in een actueel grondbeleid. Hierbinnen wordt regels vastgelegd voor het voeren van grondpolitiek ten behoeve van gebiedsontwikkeling. Binnen het stelsel van de Omgevingswet wordt echter het bestaande instrumentarium dat de gemeente ter dienste staat ingrijpend herzien. Het is niet wenselijk noch zinvol nu reeds richtlijnen of overgangsrecht vast te leggen, nu het nodige moet uitkristalliseren.

Ook wordt er nieuw Mobiliteitsbeleid voor onze gemeente opgesteld en zal er worden gestart met het samenstellen van een Parkeerbeleidsnota.

Eind 2020 zijn we begonnen met het ontwikkelen van het nieuwe Mobiliteitsplan en een Parkeerbeleidsplan. Begin 2020 heeft de Raad een visie m.b.t. nieuw mobiliteitsbeleid vastgesteld. Het was de bedoeling om zowel het Mobiliteitsplan als het Parkeerbeleidsplan in 2020 ook daadwerkelijk door de Raad te laten vaststellen. Helaas heeft de coronapandemie voor forse vertraging gezorgd. Daardoor ligt de beoogde opleverdatum in 2021.

In 2020 is de reconstructie van de Valkenburgerstraat uitgevoerd.

In 2020 is dit project succesvol afgerond. Vanwege de coronamaatregelen zijn de werkzaamheden sneller uitgevoerd, waardoor de werkzaamheden voor de bouwvak klaar waren. In het najaar van 2020 en voorjaar 2021 zijn er nog een aantal zogenaamde restpunten die opgepakt dienen te worden. Denk hierbij met name aan groen-werkzaamheden. Het project kent een financiële overschrijding (€ 80.000) als gevolg van de nieuwe zogenaamde PFAS maatregelen rondom de afvoer van vrijkomende grond. Dit was niet in het oorspronkelijke krediet meegenomen maar kon uiteindelijk binnen de reguliere budgetten van het fysieke domein worden afgedekt.

Thema 2: Afval en duurzaamheid

Afval

Dit thema concentreert zich op het onderdeel huishoudelijk afval en omvat alle stromen van afval, die door huishoudens worden aangeleverd via de huis aan huis inzameling, brengvoorzieningen, zoals ondergrondse containers, de milieuparken en andere door de gemeente gecontroleerde inzamelingen, zoals voor papier en karton en textiel. Vanuit de wet milieubeheer heeft de gemeente op dit gebied een wettelijke taak. In onze gemeente zijn de huis aan huis inzameling van

restafval (hra), groente, fruit en tuinafval (gft), verpakkingen van plastic, metaal en drankkartons (pmd) sinds 2016 uitbesteed aan de dienst Stadsbeheer van de gemeente Maastricht. Deze dienst is tot en met 2020 gegarandeerd. De verwerking van deze drie stromen is geregeld via een aantal op Limburg brede schaal aanbestede contracten. Deze contracten lopen tot en met 2023. De gedateerde ondergrondse brengvoorzieningen zijn in 2019 geheel vernieuwd en contractueel ondergebracht bij de dienst Stadsbeheer Maastricht. De inzameling van oud papier en karton wordt met ingang van 2020 ondergebracht bij SITA Recycling Services Zuid B.V., een werkmaatschappij van SUEZ, waarbij diverse verenigingen binnen hun toegewezen gebieden als beladers optreden. Eind 2019 zijn de verenigingsleden gecertificeerd en voorzien van veiligheidskleding om hun veiligheid tijdens het werk te borgen.

Op het gebied van de milieuparken wordt samengewerkt met de gemeenten Meerssen en Maastricht binnen de GR Geul en Maas. In 2018 zijn trajecten opgestart om deze GR te verbreden met de producten inzameling en brengvoorzieningen. De voorziene start per 1 januari 2020 is door uitgestelde keuzes in de gemeente Meerssen vertraagd naar 1 januari 2021. Onze gemeente is een zogenaamde Diftar gemeente. Wij werken met gedifferentieerde tarieven voor de diverse afvalstromen. Dit gebeurt vanuit de gedachte dat de vervuiler betaalt. Het aanbieden van hra, dat wordt verbrand, gebeurt via betaalde restafvalzakken, terwijl het aanbieden van recyclebare stroom, zoals pmd, glas en papier, gratis is voor de inwoners.

Wat willen bereiken?

Vanuit de wettelijke taak dient de gemeente haar inwoners zo optimaal mogelijk in staat te stellen het huishoudelijk afval te scheiden. Wij onderschrijven de VANG-gedachte: Van Afval naar Grondstof, met als eerste doel de hoeveelheid huishoudelijk restafval in 2020 terug te brengen tot onder de 100 kg/inwoner, met een scheidingsgedrag van minstens 75%. Deze doelstellingen zijn in 2018 gehaald. Als aanvullende stap dient de hoeveelheid restafval in 2025 verder terug te worden gebracht tot 30 kg/inwoner. Daarnaast dient Nederland in 2050 volledig circulair te zijn. Dat betekent een verdere reductie van de restafvalstroom tot 0 kg. Deze reductie zal een gedegen inspanning vragen van zowel de gemeente als de inwoners.

Onze gemeente maakt samen met Meerssen en Maastricht deel uit van de GR Geul en Maas. Met deze GR is in 2019 een onderzoek gestart of en hoe de samenwerking uit te breiden en te intensiveren, zowel binnen de GR zelf als met regionale partners, zoals Rd4. Het sinds 2018 voor elkaar openstellen van milieuparken met Rd4, het gezamenlijk aanbesteden van grote contracten van te verwerken materiaalstromen en het beschikbaar stellen van een Milieu App zijn voorbeelden van deze samenwerking.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In het planjaar 2020 is de verbrede samenwerking binnen de GR Geul en Maas verder uitgewerkt. Het dienstenpakket bestaat met ingang van 1 januari 2021, naast de milieuparken, uit de afvalinzameling, (m.u.v. oud papier en karton), ondergrondse brengvoorzieningen, inzamelen medicijnafval bij apothekers, distributie van de afvalzakken en het beheer van de gft-containers en -emmers. De gemeenteraden van de drie betrokken gemeenten hebben eind 2020 ingestemd met de verbreding van de GR en de drie colleges hebben in december de daartoe benodigde regeling ondertekend. Daarmee is de verbrede GR Geul en Maas met ingang van 1 januari 2021 een feit.

2020 heeft zich gekenmerkt door een veranderde afvalstroom vooral op de milieuparken. Direct na de eerste (intelligente) corona-lockdown in maart, hebben veel inwoners de tijd gebruikt om woningen en tuinen op te ruimen en te renoveren. Daardoor is er een grotere hoeveelheid materialen aangevoerd bij de milieuparken. Door een moeilijker afzet van stromen op de verwerkingsmarkt zijn daarmee hoger kosten gemoeid.

Het thuiswerken vanaf maart 2020 heeft daarnaast gezorgd voor een hoger restafvalstroom die via de gemeentelijke afvalzakken en pmd-zakken wordt aangeboden.

Verder hebben we in 2020 gewerkt aan de bewustwording rondom de “kleine dumpingen” bij de milieuperrons voor glas en textiel. Het gaat hierbij vooral om kleine hoeveelheden die niet in de bak passen. De locaties zijn voorzien van stickers die de inwoners wijzen op het juiste gebruik, waar

gemeld kan worden als er een probleem is, en QR verwijzingen naar de milie-app waar alle info beschikbaar is over de afvalinzameling.

Zwerfafval

Naast het milieu- en afvalbeleid zelf blijven wij ook vol inzetten op bestrijding van zwerfafval. Iedereen is ondertussen wel bekend met de zogenaamde plastic soep, een internationaal probleem dat op het land begint, dus ook in onze gemeente. Verder bederft zwerfafval het woongenot van onze inwoners, is het een aanslag op de beleving van ons vijfsterrenlandschap voor toeristen, en levert het gevaar op voor flora en fauna. Het uitbannen van zwerfafval heeft dan ook hoge prioriteit.

Wat willen we bereiken?

Actieve bestrijding van Zwerfafval, Valkenburg aan de Geul tot schoonste gemeente van Nederland kunnen bestempelen. In 2019 is onze gemeente uitgekozen tot een van de focusgemeenten van Nederland Schoon. Dit heeft geleid tot extra middelen en ondersteuning op het gebied van bestrijding van Zwerfafval. Er is een plan van aanpak voor de komende jaren opgesteld en uitvoering aan gegeven, meest zichtbaar in de vorm van het project snoeproute voor de middelbare school en in het benoemen, promoten en ondersteunen van zogenaamde sprokkelaars, individuele burgers die zich belangeloos tot doel hebben gesteld om een deel van hun leefomgeving structureel schoon te houden van zwerfafval. Door het actief meedoen aan (inter-)nationale activiteiten als Nederland Schoondag en World Cleanup Day blijven inwoners betrokken bij en steeds meer bewust van de noodzaak tot bestrijding van zwerfafval. Op scholen blijft via extra lesprogramma's ondertussen actief aandacht en bewustwording bij scholieren gestimuleerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We blijven onze inspanningen continueren en uitbreiden. Bewustwording via acties en gerichte communicatie naar inwoners en bezoekers vormen daarbij steeds de belangrijkste leidraad.

Duurzaamheid

Door het sluiten van het Klimaatakkoord van Parijs heeft Nederland zich internationaal gecommitteerd aan het tegengaan van de opwarming van de aarde en klimaatverandering. Het Nationaal Klimaatakkoord is de Nederlandse uitwerking van deze internationale klimaatafspraken, alsook van in Europees verband gemaakte afspraken met betrekking tot onder meer het terugdringen van de CO₂-uitstoot. Op 3 juni 2019 is onze Energievisie en het bijbehorende uitvoeringsprogramma als kader voor dit programma en de verdere uitvoering vastgesteld. In het jaarprogramma Duurzaamheid 2020 is dit verder uitgewerkt.

Wat willen we bereiken?

Samen met de andere Zuid-Limburgse gemeenten, de Provincie Limburg en het Waterschap Limburg, vormt onze gemeente de Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg, die de opgaven uit het klimaatakkoord met betrekking tot de tafel Elektriciteit zal uitvoeren. Daarnaast werkt de Gemeente Valkenburg aan de Geul aan de warmtetransitie. In de Transitievisie Warmte wordt aandacht besteed aan de tafel Gebouwde Omgeving en daarmee aan de vraag hoe we volledig van het aardgas los kunnen zijn in 2050.

Daarnaast streeft de gemeente na wat is neergelegd in de Energievisie en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Bovendien zal onze gemeente de wettelijke en van rijkswege opgelegde opgaven en taken uitvoeren en volbrengen. Dit omvat onder meer het toewerken naar een CO₂-neutrale gemeente in 2050 en het halveren van de CO₂-uitstoot in 2030, ten opzichte van de CO₂-uitstoot in 1990. Daarnaast dient heel Nederland 35 TW hernieuwbare energie op land op te wekken, een doelstelling waaraan wij moeten bijdragen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Om dit te verwezenlijken is in 2020 gewerkt aan het opstellen van de Warmtetransitievisie. Dit betreft een plan, waarin beschreven wordt hoe onze gemeente in 2050 100% aardgasloos zal zijn. Tevens is uitvoering gegeven aan diverse onderdelen uit het eind 2019 vastgestelde jaarplan Duurzaamheid 2020. Hierin wordt onder andere uitgewerkt hoe we het verduurzamen van de koopwoningvoorraad in onze gemeente zullen stimuleren. Om te kunnen bijdragen aan de landelijke doelstelling van 35 TW hernieuwbare energie, zal gewerkt worden aan een ruimtelijk afwegingskader hernieuwbare opwek op regionale schaal. Hiertoe is geparticipeerd in de RES Zuid-Limburg.

Jaarprogramma duurzaamheid 2020

In het jaarprogramma duurzaamheid 2020 zijn allereerst opgenomen het participeren in en meerwerken aan de RES Zuid-Limburg, door zowel op Zuid-Limburgse schaal als op regionale schaal, in de subRES Maastricht-Heuvelland samen met de andere overheden te werken aan het concept-bod en het bod 1.0. Aan deze thema's is in 2020 gewerkt. Ook de Warmtetransitie en de bijbehorende Transitievisie Warmte zijn een belangrijk aandachtspunt geweest in 2020 en heeft veel ambtelijke inzet gevraagd.

Daarnaast is in het jaarprogramma 2020 een kop gemeentelijk vastgoed opgenomen. In dit kader was het voornemen om de energielabels van gemeentelijk vastgoed in beeld te brengen en op hoofdlijnen inzichtelijk te maken welke maatregelen en kosten vereist zijn om bepaalde energielabels te verbeteren. Vanuit het Rijk is inmiddels onderkend dat het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed bij kleine gemeenten niet soepel verloopt. Gebrek aan tijd en expertise spelen hierbij een belangrijke rol. Daarom is vanuit het Rijk een subsidieregeling ontwikkeld waar Provincies aanspraak op kunnen maken, met welk bedrag de provincie een ontzorgingsprogramma voor kleine gemeenten moet inrichten. We hebben hierover correspondentie gevoerd met de provincie en aangegeven interesse te hebben in dit ontzorgingsprogramma.

Tevens zijn in 2020 diverse onderzoekende / verkennende gesprekken gevoerd met betrekking tot het overdekken van parkeerterreinen met zonnepanelen. Gebleken is dat dit nog relatief innovatief is, waardoor grote oppervlakten nodig zijn om een businesscase rond te kunnen krijgen.

Ten aanzien van het onderwerp "wonen" geldt dat deelname aan de Nationale Duurzame Huizen Route is geëvalueerd en voortgezet. De informatiebrochure "Woning van de Toekomst" is up to date gebracht. Ook is het project om 30 gratis scans te verdelen opgestart. Inwoners hebben de mogelijkheid gehad zich in te schrijven. Uit deze inschrijvingen worden op basis van objectieve criteria 30 woningen gekozen. Van vijf van deze 30 woningen worden artikelen geschreven die gepubliceerd kunnen worden in de gemeente mazjerang en voor alle 30 woningen wordt na verloop van tijd een follow up workshop georganiseerd. De maatregelen om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan, hebben ertoe geleid dat dit project niet volledig in 2020 is uitgevoerd. Uitvoering loopt dientengevolge door in 2021.

Ten behoeve van het project om het bestaand woningbestand te verduurzamen, door in te zetten op financiering en ontzorging, is onderzoek verricht naar de diverse opties en mogelijkheden. Ten aanzien van het project om tuinen te vergroenen geldt hetzelfde. Er is geen kant-en-klare oplossing die zo kan worden uitgevoerd in de gemeente. Dit krijgt een vervolg in 2021.

In 2020 zijn diverse wist-je-dat'jes gepubliceerd om bewustwording te creëren. Ook is de duurzame denktank opgestart. Ongeveer 60 inwoners hebben zich aangemeld en inmiddels zijn twee digitale sessies georganiseerd met in beide gevallen ca. 25-30 deelnemers. Aan de scholen is in 2020 een gastles aangeboden in het kader van de SDG-dag. Hiermee zijn ook (jonge) kinderen betrokken bij het thema duurzaamheid.

Thema 3: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

3.1 Ruimtelijke ordening

Het thema Ruimtelijke Ordening richt zich op het ordenen van de aanwezige ruimte in de gemeente. Hiermee wordt zowel de bebouwde als de onbebouwde ruimte bedoeld.

Wij moeten kunnen beschikken over een actueel ruimtelijk beleid voor het totale grondgebied van de gemeente, waarin is vastgelegd hoe gebouwen en (onbebouwde) gronden gebruikt mogen worden (welke functies zijn toegestaan) en hoe gronden bebouwd mogen worden (wat, waar en hoe groot/hoog). Verder dient het ruimtelijk beleid duidelijkheid te verschaffen over de beleidsvrijheid van de gemeente binnen de vigerende wet- en regelgeving. Met andere woorden, uit het ruimtelijk beleid moet duidelijk zijn op welke onderdelen maatwerk mogelijk is, uitgaande van de lokale problematiek en behoeften.

Wat willen we bereiken?

Wij willen blijven beschikken over een dekkend juridisch kader in de vorm van actuele bestemmingsplannen, dat naast het beschermen van aanwezige waarden ook voldoende ruimte voor ontwikkeling biedt. Daarnaast willen we dat de bestemmingsplannen een goed kader bieden voor ruimtelijke afwegingen en gemakkelijk hanteerbaar (begrijpelijk en leesbaar) zijn voor zowel de eigen organisatie als voor de burgers. Ook willen we al zo veel mogelijk anticiperen op de komst van de Omgevingswet en de daaruit voortvloeiende Omgevingsvisie en Omgevingsplan (opvolger van de huidige bestemmingsplannen en verordeningen op het gebied van de fysieke leefomgeving).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Implementatie / voorbereidingen Omgevingswet

Zoals bekend is het kabinet bezig met de voorbereidingen om te komen tot één Omgevingswet. Deze wet vervangt 15 bestaande wetten, waaronder de Waterwet, de Crisis- en herstelwet en de Wet Ruimtelijke Ordening. Van ongeveer 25 andere wetten gaan de onderdelen over omgevingsrecht naar de nieuwe wet. Dit is een zeer ingrijpende vernieuwing, die na de vernieuwing van de Wet Ruimtelijke Ordening (Wro), de Wet Algemene Bepalingen Omgevingswet (Wabo) en het Bouwbesluit, wederom een inspanning vragen van de burgers en onze ambtelijke organisatie. De komende jaren zullen in het teken staan van het voorbereiden op de gevolgen van deze nieuwe wet, die organisatiebreed ingrijpende gevolgen zal hebben voor de manier van werken. Aan de hand van het eind 2019 geactualiseerde projectplan is dit verder worden uitgerold.

Begin 2020 heeft is als eerste stap het ambitiedocument implementatie Omgevingswet vastgesteld. Hierin is op hoofdlijnen de koers uitgewerkt voor de implementatie van de Omgevingswet binnen de gemeente Valkenburg aan de Geul. De totale transitiefase duurt nog tot en met december 2029. De datum van inwerkingtreding was mede vanwege corona opgeschoven naar 1 januari 2022 en is onlangs opnieuw verschoven naar 1 juli 2022.

Na het vaststellen van het ambitiedocument zijn wij aan de slag gegaan met de aanbesteding voor het opstellen van de Omgevingsvisie. Het begeleidend bureau is geselecteerd en we de eerste inhoudelijke stappen zijn gezet voor het opstellen van de bouwstenen- uitgangspuntennotitie Omgevingsvisie Valkenburg aan de Geul.

Daarnaast zijn in 2020 alle bestemmingsplannen samengevoegd tot één groot bestemmingsplan, genaamd het "Initieel Omgevingsplan". Dit bestemmingsplan is in oktober 2020 vastgesteld door de raad.

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen/projecten worden onder andere mogelijk gemaakt door het maken van nieuwe bestemmingsplannen, het opstarten van gebiedsvisies en het uitvoeren van haalbaarheidsonderzoeken. Voor 2020 betreft dit de volgende ontwikkelingen:

1) Croix de Bourgogne

In 2018 zijn de plannen voor de (her)bouw van Hotel Croix de Bourgogne onherroepelijk geworden en de voorbereidingen voor de start van de bouw afgerond. De bouwvoorbereiding van de ontwikkelaar heeft meer tijd gekost dan verwacht, waardoor de start van de bouw is doorgeschoven. Ook zijn er i.v.m. tegenvallende offertes voor de bouw een aantal wijzigingen in gang gezet. In september 2020 heeft de ontwikkelaar aanvullend aangegeven dat i.v.m. de gevolgen van Covid-19 nog onzekerheid is over het definitief rondkrijgen van de financiering. Onderzocht

wordt welke mogelijkheden er zijn dit alsnog vlot te trekken. Een beoogde startdatum is hierdoor nog niet te noemen.

2) *Pradogebouw*

In 2018 is een overeenkomst gesloten met een projectontwikkelaar voor de verkoop en de herontwikkeling van het Pradogebouw, met de bedoeling er een designhotel met het thema wielrennen in te vestigen. Er is aan de zijde van de ontwikkelaar vertraging ontstaan in de planvoorbereiding en een wijzigingsverzoek voor de planning is ingediend en gehonoreerd. Uitstel is verleend naar 1 juli 2022 voor uitvoering en 1 januari 2023 voor de afrekening. De vergunningaanvraag is op 1 december 2020 ingediend.

De behandeling van de aanvraag vindt plaats op basis van de uitgebreide procedure (max. 26 weken). Het betreft een rijksmonument waarbij advies moet worden ingewonnen bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Het plan bevindt zich momenteel in de toetsingsfase.

3) *Polfermolen*

Afhankelijk van de besluitvorming over de toekomst van de Polfermolen in de tweede helft van 2020 zullen in 2021 ruimtelijke procedures worden opgestart.

De openbare aanbesteding om te komen tot een Polfermolen 2.0, waarbij de Sporthal en een doelgroepenbad gehandhaafd zouden blijven en de vrijkomende ruimte beschikbaar werd gesteld voor woningbouw heeft uiteindelijk niet geleid tot een inschrijving binnen de vooraf gestelde financiële kaders. Dit heeft in 2020 geleid tot een pijnlijk besluit om af te zien van het realiseren van een nieuwe zwembadvoorziening en ingaande 1 januari 2021 de exploitatie van zowel de huidige zwembad- als de fitnessvoorziening te beëindigen om daarmee de financieel taakstellende bezuiniging op de Polfermolen in te vullen. Voor wat betreft de toekomst van de overige onderdelen van het complex en de wijze van ontmanteling zal in de eerste helft van 2021 besluitvorming plaatsvinden.

4) *Villa Via Nova*

Het bestemmingsplan voor Villa Via Nova is in 2019 aangepast. Tevens zijn de gronden overgedragen aan de ontwikkelaar. In de tweede helft van 2019 is gestart met de bouwvoorbereidingen en zijn de eerste bouwkavels verkocht en overgedragen aan de nieuwe eigenaren. De eerste woning komt eind 2020/begin 2021 gereed. Door achterblijvende verkoop van de overige kavels in 2020 wordt door de ontwikkelaar gewerkt aan een alternatief voorstel waarmee de voortgang in 2021 vlot getrokken kan worden.

5) *Gebiedsvisie Valkenburg-oost (Walramplein/Berkelplein en omgeving)*

Nu zowel het historisch centrum als het winkelgebied voorzien zijn van een opwaardering en herstructurering staan wij voor een volgende ruimtelijke opgave, namelijk de herontwikkeling van de omgeving Walramplein-Berkelplein. Binnen dit plangebied liggen kansen voor een verdere opwaardering van ons centrum. Sterker nog, ingrijpen is hard nodig om verdere achteruitgang tegen te gaan. Onderdelen, die wij minimaal willen meenemen in deze gebiedsvisie zijn:

- Het doorontwikkelen van het Walramplein als stadsplein/evenementenplein;
- Visie op detailhandelstoekomst (supermarkt en overige winkels Walramplein/Berkelplein);
- Visie op de weekmarkt;
- Schetsen gewenst profiel voor Berkelplein;
- Onderzoeken haalbaarheid voor inpassen gebouwde of ondergrondse parkeervoorziening ter compensatie van parkeerplaatsen op Walramplein en Berkelplein;
- Inpassen parkeermogelijkheden voor centrumbewoners;
- Opwaardering woningbouwlocaties Berkelplein/Walramplein, inspelende op de uitgangspunten van de nieuwe woonvisie (onder andere in samenwerking met Wonen Zuid);
- Verbinding maken naar Groene Oost-Vleugel.

Doel is om nog deze coalitieperiode tot een definitieve visie voor een integrale gebiedsontwikkeling te komen, met inbegrip van een bijbehorende businesscase. Om tot een gebiedsvisie te kunnen komen, zijn in 2020 de volgende onderzoeken uitgevoerd:

- Cultuurhistorische analyse van het kastelenpark door het Gelders Genootschap
- Advisering inzake retail en de supermarkt aan het Walramplein door het bureau DTNP

- Nader locatieonderzoek en een eerste visievorming door het bureau Dear Hunter

Het bureau Dear Hunter heeft naar aanleiding van de eigen resultaten en de resultaten van de andere onderzoeken verschillende kaarten en een advies voor een eerste visievorming richting de gemeente gemaakt. Deze resultaten en dit advies zijn aan het college en de raad gepresenteerd. In Q1 van 2021 komt een procesnotitie waarin staat hoe de visie nader zal worden uitgewerkt. Doel is om in 2021 tot een definitieve visie voor een integrale gebiedsontwikkeling te komen, met inbegrip van een uitvoeringsprogramma en bijbehorende businesscase.

6) *Gebiedsvisie Valkenburg Centrum-West (Plenkertstraat en omgeving)*

Nu de ontwikkelingen van Par'Course begin 2021 worden afgerond en aan die zijde van Valkenburg-Centrum nieuw leven ontstaat, is het van wezenlijk belang om ook een visie te ontwikkelen voor de opwaardering van de hoofdverbinding van deze locatie richting Valkenburg-Centrum en de doorontwikkeling van de verdere omgeving. In deze totaalvisie kan dan gelijk ook aandacht gegeven worden aan de verbindingen vanuit deze as richting Kuurpark, potenties voor nieuwe ontwikkelingen in dit gebied (gelegen tussen het Historisch Centrum -Cauberg en Valkenier) en de mogelijkheden om de bestaande verbindingen richting Kuurpark en centrum te verbeteren. Net voor de zomer in 2020 is gestart met een zogenaamde DNA-sessie, welke de basis dient te vormen voor de uitwerking van een richting voor deze gebiedsvisie. Eind 2020 is de hand gelegd aan een projectplan voor de vervolgaanpak. Begin 2021 zullen de eerstvolgende inhoudelijke stappen gezet worden.

7) *Ignatiusvallei*

Voor de mogelijke aanpassing van het bestemmingsplan ten behoeve van de herontwikkeling van het voormalige klooster Boslust zijn wij afhankelijk van de voortgang van de plannen van de ontwikkelaar/eigenaar. Een en ander is on-hold geplaatst totdat er duidelijkheid komt vanuit de zijde van de ontwikkelaar. Medio 2020 meldde zich een nieuwe kandidaat koper voor een aangepaste ontwikkeling. Er is de nodige tijd en energie gestoken in de afstemming en verkenning van de mogelijkheden voor dit nieuwe concept. Deze initiatiefnemer is eind 2020 niet tot overeenstemming gekomen met de eigenaar over de definitieve verkoop in verband met het niet tijdig rondkrijgen van de businesscase.

8) *Stella Maris en omgeving*

Het LVO heeft in 2020 definitief laten weten dat Stella Maris vanaf augustus 2021 Valkenburg zal verlaten. Dit betekent dat het terrein en de gebouwen vanaf dat moment terugkomen naar de gemeente Valkenburg aan de Geul. In 2021 dient besluitvorming plaats te vinden over de gewenste ontwikkeling van dit terrein.

9) *Gebiedsvisie Berg*

Binnen de kern Berg zijn een aantal opgaven die vragen om een integrale visie op de toekomst voor de kern en het bijbehorende voorzieningenniveau. Een eerste inventarisatie:

- Ontmanteling tennisvelden;
- Toekomstbestendig winkelaanbod;
- Nieuwbouw school / integraal kindcentrum;
- Visie op sportaccommodaties (VV Berg, Sporthal);
- Transformatieopgave woningmarkt / warmtetransitie;
- Herontwikkeling leegstaande (voormalige) bedrijfspanden;
- Opgaven vanuit woonvisie (o.a. ruimte voor starters);
- Herontwikkeling Bergervliet, oud gemeentehuis, leegstaand overig vastgoed.

Eind 2020 is besloten om versneld te starten met het uitwerken van een visie op de toekomstige ontwikkeling van deze kern. Doel is om te komen tot een totaaloverzicht aan opgaven voor de korte en middellange termijn voor de kern Berg en vervolgens vanuit een integrale blik te komen tot een gebiedsvisie voor de ontwikkeling van de kern Berg. Vanuit deze gebiedsvisie kan vervolgens een integraal uitvoeringsprogramma worden uitgewerkt waarin de opgaven worden weergegeven en de wijze van aanpak, uitvoeringsrichting en benodigde kredieten voor het vervolgtraject kunnen worden opgenomen. Van belang is om daarbij versneld te komen tot een analyse voor de meest wenselijke locatie voor de nieuwbouw van de basisschool, rekening houdende met ruimte voor de overige ontwikkelingen.

In 2020 zijn we gestart met het proces om te komen tot een ontwikkelvisie voor de Kern Berg. De aanleiding hiertoe was de nieuwbouw van de school in combinatie met een aantal andere opgaven voor de kern Berg. In dit proces wordt op een integrale wijze naar de kern Berg gekeken, worden de ruimtelijke opgaven nader in kaart gebracht, wordt aanvullende input vanuit de omgeving opgehaald en wordt van daaruit gekeken naar een aantal ontwikkelscenario's. Dit gezien in het licht van een toekomstbestendig Berg op de langere termijn.

3.2 Volkshuisvesting

Het thema Volkshuisvesting richt zich op een kwalitatief en kwantitatief evenwicht op de regionale en dus ook op de lokale woningmarkt. Zonder regionale afstemming kan een optimale woonsituatie voor de inwoners van nu en de toekomst niet bereikt worden. Het volkshuisvestingsbeleid is gebaseerd op de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg (SVWZL), die een uitwerking is van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg en is vastgesteld door de gemeenteraad in 2016. De demografische ontwikkelingen (afname bevolking en vergrijzing) vragen om maatregelen, die het toevoegen van nieuwe woningen betoegelt en alleen in bijzondere gevallen toestaat (als daarvoor een aantoonbare behoefte aanwezig is). De SVWZL wordt in 2020 geëvalueerd. De uitkomsten van de evaluatie zullen worden gedeeld met de gemeenteraad. Mocht de evaluatie aanleiding zijn tot aanpassing van de SVWZL dan zal daartoe besluitvorming door de gemeenteraad worden voorbereid.

De gemeenteraad heeft op 9 december 2019 de 'Woonvisie 2020 - 2025. Wonen op maat door maatwerk (Een visie op wonen in Valkenburg aan de Geul voor nu en in de toekomst)' vastgesteld. In deze woonvisie staat het gemeentelijk beleid centraal voor huisvesting van verschillende doelgroepen. Hierbij wordt rekening gehouden met de prognoses van de demografische ontwikkelingen en relevante ontwikkelingen op de woningmarkt. De grootste uitdaging is om samen met alle betrokken partijen oplossingen te vinden die de huidige woningmarkt weer op gang trekken. De interactie tussen ruimtelijke ordening, volkshuisvesting en maatschappelijke aspecten wordt daarmee steeds sterker.

Wat willen we bereiken?

Door de activiteiten op het gebied van de volkshuisvesting willen we een passende regionale woningvoorraad, die aansluit bij de wensen van de huidige bevolking en in staat is toekomstige ontwikkelingen op te vangen. Voor de regio Maastricht en Heuvelland betekent dit het transformeren van de bestaande woningvoorraad naar de toekomstige gewenste kwaliteit en samenstelling. Voor onze gemeente betekent dit het kritisch omgaan met nieuwe initiatieven en het goed monitoren van de lopende projecten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Als vervolg op het vaststellen van de lokale woonvisie is er een actieplan op hoofdlijnen vastgesteld waarin de in de woonvisie beschreven speerpunten van beleid en de aanpak daarvan zijn vastgelegd. Dit actieplan is een dynamisch document dat steeds verder wordt geconcretiseerd en dat jaarlijks wordt vertaald in het teamplan van het team FEO en de andere teams die een rol spelen bij de uitvoering, zoals de teams SOB en Vergunningen.

In het kader van informatie-uitwisseling met de raad is een Klankbordgroep Woonvisie geformeerd waarin iedere fractie is vertegenwoordigd (via een raads- of SOB burgerlid). Het actieplan, dat regelmatig geüpdatet wordt, is onderwerp van gesprek in de klankbordgroep.

In het uitvoeringsprogramma van de lokale woonvisie is o.a. opgenomen dat we als gemeente het gesprek aangaan met de verschillende kernen en gaan zoeken naar specifieke woonoplossingen per kern die tegemoet komen aan vraag en de kerngebondenheid van onze inwoners. Het gaat dan bijvoorbeeld om inventarisatie van locaties/ plekken die geschikt zijn om te transformeren naar de juiste woningen (zoals hotels, (rijks)monumenten, maatschappelijk vastgoed (waaronder scholen), vrijkomende sportvelden, vrijkomende agrarische (karakteristieke) bebouwing, etc. Deze actiepunten zijn gekoppeld aan een nieuwe functie binnen onze organisatie (een Transitie-manager Wonen en Vastgoed). Begin 2020 is deze vacature uitgezet en hebben de sollicitatiegesprekken er niet toe geleid dat een geschikte kandidaat is gevonden. Eind 2020 is de vacature opnieuw uitgezet met de verwachting deze begin 2021 alsnog in te vullen.

Een andere concreet actiepunt waarmee we aan de slag zijn gegaan is de herontwikkeling tot geschikte woningbouw van de vrijgevallen schoollocaties in Vilt en Houthem. Voor beide kernen is een woonbehoefteonderzoek uitgevoerd. In de eerste helft van 2021 is besluitvorming voorzien over de verdere aanpak v.w.b. het uitzetten in de markt om tot een geschikte invulling te komen die past binnen de woonbehoefte in de beide kernen.

Naast het feit dat we als gemeente gericht hebben gezocht naar geschikte locaties voor woningbouw, hebben we ook verschillende particuliere woningbouwinitiatieven beoordeeld. Als sprake was van een initiatief dat past binnen de Structuurvisie Wonen Z-l, de lokale woonvisie en de onlangs vastgestelde Beleidsregel 'Ruim baan voor goede woningbouwplannen 2021' dan hebben wij een positieve houding aangenomen over een dergelijk plan en hebben wij getracht dit ook zo snel mogelijk te vergunnen. Daarbij hebben we vooral gekeken of sprake is van plannen die geschikte woningen (zoals bijvoorbeeld betaalbare starterswoningen) toevoegen aan de woningvoorraad zodat de overspanning op de woningmarkt afneemt, of van plannen die de gewenste doorstroming op de woningmarkt bevorderen.

Ook in 2020 zijn prestatieafspraken gesloten met de woningcorporaties waarin o.a. afspraken zijn gemaakt over de huisvesting van statushouders en de verduurzaming van de corporatiewoningen.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan de uitvoering van dit programma:

- Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V.;
- Waterleiding Maatschappij Limburg (WML);
- Milieuparken Geul en Maas;
- Bodemzorg Limburg B.V.

Voor nadere informatie over deze partijen verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Nummer	Indicator	Eenheid	Periode	Valkenburg aan de Geul	Nederland	Bron
4.1	Omvang huishoudelijk restafval	aantal kg per inwoner	2019	72	161	CBS
4.2	Hernieuwbare elektriciteit	% totale elektriciteit	2019	7,3	20,1	RWS Klimaat-monitor
4.2	Gemiddelde WOZ-waarde woningen	duizend euro	2020	231	270	CBS
4.4	Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	2020	3,4	8,9	BAG-ABF Research
4.5	Demografische druk	% van personen 20-65 jaar	2020	82,2	70	CBS
4.6	Gemeentelijke woonlasten éénpersoons-huishouden	Euro	2021*	648	700 (2020)	COELO Groningen
4.7	Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	Euro	2021*	897	773 (2020)	COELO Groningen

Bron: waarstaatjegemeente.nl.

Uitwerking speerpunten Coalitieakkoord

Speerpunt 3: “Investeren in en doorontwikkelen van projecten met kwaliteit en natuur- en economische waarden”

Vanuit de gebiedsontwikkeling Buitengoed Geul en Maas en mede geïnitieerd door de platforms Burgerparticipatie en Leefbaarheid staan in deze coalitieperiode de volgende potentiële projecten op het uitvoeringsprogramma.

a. Verbindings-as Buitengoed Geul en Maas

Nadat het eerste deel van de voormalige provinciale weg door Houthem ter hoogte van Chateau St. Gerlach al ingericht is conform de visie van de verbindings-as, is door uw raad een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld voor het opstellen van de schetsontwerpen van de rest van de straat. Conform toezegging aan de raad wordt er aan de raad een raadsvoorstel voorgelegd als onderdeel van de kadernota 2021.

b. WIJland Houthem

De plannen voor het nieuwe ‘WIJland’ in Houthem St. Gerlach, een initiatief van Bureau Burgerkracht, zijn al een hele tijd geleden gepresenteerd. Het ‘WIJland’ is het akkerland tussen de spoorlijn en de voormalige provinciale weg tussen het kapelletje tegenover Burgemeester Quix, Coffee & More en Résidence St. Gerlach. Wijnbouw en het verbouwen van andere streekproducten en een kleinschalig OV-overstappunt voor toeristen en bezoekers vormen de hoofdmoot. Met de herinrichting van de voormalige provinciale weg en de restauratie en herbestemming van hoeve Broers kwam ook de mogelijke invulling van het landbouwperceel in een stroomversnelling. Vanuit dat perspectief is opnieuw nagedacht hoe de invulling van het perceel voor een extra kwaliteitsimpuls zou kunnen zorgen voor de dorpsgemeenschap en voor gasten en bezoekers aan het dorp en het achterliggende Heuvelland.

Samen met de provincie, Oostwegel Collection, ProRail en Arriva zijn de mogelijkheden verkend en is aanwonenden gevraagd naar de resterende parkeerbehoefte. Op basis daarvan is een nieuwe invulling tot stand gekomen. Behalve wijnbouw en groenteteelt, met daar doorheen een wandelpad, voorziet het plan ook in de aanleg van een kleinschalig OV-overstappunt voor toeristen en bezoekers (overstapmogelijkheid van trein naar bus of fiets en omgekeerd). Ook zal nog een aantal parkeerplaatsen worden aangelegd voor aanwonenden, omdat bij de reconstructie van de voormalige provinciale weg een aantal parkeerplaatsen is vervallen.

Met de hele gebiedsontwikkeling (inclusief restauratie hoeve Broers en herinrichting voormalig provinciale weg) is een bedrag gemoeid van € 10,2 miljoen. Voor de invulling van de resterende onderdelen is nog een aanvullend krediet noodzakelijk van afgerond € 600.000. Dat bedrag bestaat globaal uit de volgende onderdelen:

- Aanleg parkeerplaatsen/inrichting OV overstappunt;
- Aanleg Belvédère (aansluitend op perron);
- De hellingbaan, inclusief fietsvoorzieningen;
- Padenstructuur en uitzichtpunt in de Wijngaard.

De gesprekken met ProRail en de Provincie Limburg over financiële bijdragen lopen op dit moment. Conform toezegging aan de raad wordt er aan de gemeenteraad een raadsvoorstel voorgelegd als onderdeel van de kadernota 2021.

In 2020 waren er geen nieuwe ontwikkelingen. De plannen liggen qua uitvoering stil. Wethouder Vankan heeft in november 2020 de leden van de commissie SOB bijgepraat. Daarbij werd afgesproken om met Prorail in overleg te gaan om te bekijken in hoeverre er subsidie kan worden gevonden ter afronding van een eventuele businesscase.

c. Overige wensen Houthem

Het kernoverleg Houthem heeft nog een aantal wensen, te weten:

- Brug over molentak geul nabij Vue in het kader van “ommetje Ingendael”, kosten € 50.000. In 2020 heeft de aanvraag m.b.t. het plaatsen van de brug over de Molentak Geul nabij Vue plaatsgevonden, dit in het kader van “ommetje Ingendael”. De uitvoering hiervan is in voorbereiding, de vergunning wordt begin 2021 aangevraagd. Realisatie naar verwachting in de zomer van 2021.
- Opwaardering accommodatie sportcomplex, kosten € 200.000.

d. Uitkijktoren Berg en Terblijt

Vanuit het Kernoverleg Berg en Terblijt is ook een aantal projecten opgepakt. Op dit moment worden de Kalkbrandovens geheel gerestaureerd.

Deze ontwikkeling zal de as Maas-Geul versterken. Een andere ontwikkeling, die het kernoverleg nog wil realiseren, is een uitkijktoren op de plek waar oorspronkelijk een Watertoren heeft gestaan. Vanuit deze toren heeft men een prachtig uitzicht op het Geuldal en Houthem. Daarvoor is een bedrag nodig van € 50.000.

e. Natuur- en recreatieplan Vilt, fase 2

Met onder andere de aanleg van een belevingsboomgaard, een nog aan te leggen natuurspeeltuin en de realisatie van nieuwe paden en knooppunten is in Vilt een nieuwe toeristische attractie aan het ontstaan voor wandelaars en fietsers, die nieuwe doelgroepen zal aantrekken, wat weer kansen oplevert voor het gemeenschapshuis Cascade. Op dit moment vinden gesprekken plaats tussen het kernoverleg en het bestuur van de stichting Cascade. Deze gesprekken moeten leiden tot synergie tussen de aanwezige en de aan te leggen voorzieningen. Voor de aanleg van fase 2 is een bedrag benodigd van € 100.000.

Dit plan is nu in uitvoering en al grotendeels gerealiseerd op de beplanting na.

f. Overige wensen Vilt

Het kernoverleg Vilt heeft nog meer wensen:

Meesweg: gescheiden rijwielpad tot Slakweg (school-thuisroute Berg), kosten € 100.000. In 2020 hebben de voorbereidingen voor deze maatregel plaatsgevonden en is er afstemming geweest met bewoners en belanghebbenden. De daadwerkelijke uitvoering wordt meegenomen binnen het grootschalige asfaltonderhoud wat in de eerste helft van 2021 zal plaatsvinden.

- Gemeenschapshuis Cascade: uitbouwen tot educatiecentrum plus locatie WMO-functies, kosten € 100.000;
- Sibberweg: aanleg tweede rijwielpad (school-thuisroute Sibbe), kosten € 150.000;
- Sibberweg: reconstructie bebouwde kom, kosten € 150.000.

In overleg met de verkeerswerkgroep Vilt is er aan de uitvoering van deze behoefte geen prioriteit gegeven en zijn beschikbare middelen zoveel mogelijk ingezet bij het aanpassen van de Meesweg zoals hierboven wordt genoemd. Neemt niet weg dat deze behoefte actueel blijft en in overleg met de verkeerswerkgroep Vilt in de toekomst opnieuw zal worden afgewogen.

g. Aanpassing recreatieve wandelroutes

In het bestuurlijk overleg Nationaal Landschap Zuid-Limburg is begin 2017 het idee opgevat om te kijken naar de omvorming van het huidige wandelroutesysteem (gekleurde paaltjes) naar een knooppuntensysteem. Het routepunt van de VVV Zuid-Limburg heeft de opdracht gekregen om nader te onderzoeken hoe de overstap naar een knooppunten wandelsysteem te realiseren is. Met de omvorming is een stevige kwaliteitswinst te behalen. Het knooppuntensysteem is beter geschikt voor moderne technieken en vele malen gebruiksvriendelijker voor wandelaars in onze regio. Het routepunt van de VVV heeft een eerste raming opgesteld voor de ombouw naar het nieuwe systeem.

Voor de hele regio Zuid-Limburg (Susteren tot Vaals) bedragen de geraamde kosten € 1,4 miljoen. De kosten voor onze gemeente zijn geraamd op € 106.000,-. Met de omvang van deze gemeentelijke bijdrage is in de begroting rekening gehouden. De exacte hoogte van de eigen bijdrage is afhankelijk van de regionale afstemming en een eventuele bijdrage van de provincie. De besluitvorming bij alle overige betrokken partijen en de nadere uitwerking van het uitvoeringsvoorstel heeft meer tijd gekost dan gedacht, waardoor nog niet gestart is met de uitvoering. Dit schuift door naar 2021.

h. Gebiedsontwikkeling Groene Oostvleugel / Kastelenpark Valkenburg - Schin op Geul

Aan de oostzijde van de kern Valkenburg lopen diverse initiatieven. Het heeft de voorkeur om deze te bundelen tot één integrale gebiedsvisie, die vervolgens qua uitvoering geknipt kan worden in losse onderdelen.

De volgende initiatieven dienen een plek te krijgen in de integrale gebiedsvisie Groene Oostvleugel / Kastelenpark Valkenburg-Schin op Geul:

- Verkoop en herontwikkelingsplannen Kasteel Oost;
- Verkoop/herontwikkeling Geulpark;
- Herinrichting/toekomstvisie sportcomplexen Walram/LTC Valkenburg;
- Toekomst sportcomplex VV Geuldal (Strucht: wens nieuwe accommodatie);
- Pleinenplan Schin op Geul (TOP), vanuit Burgerkracht;
- Ontwikkelingen rondom kasteel Schaloen;
- Woningbouw Mauritiussingel;
- Invulling locatie voormalige basisschool Schin op Geul;
- Nieuwe invulling hertenkamp;
- Reconstructie wandelpad achter hotel Atalanta richting Kabelbaan.

Binnen deze coalitieperiode worden op basis van de huidige stand van zaken de volgende investeringen vanuit deze gebiedsontwikkeling voorzien:

- Opstellen/ actualiseren integrale gebiedsvisie (€ 50.000);
- Pleinenplan Schin op Geul, initiatief vanuit Bureau Burgerkracht (€ 2.220.000);
- Herinrichting hertenkamp (€ 330.000);
- Herinrichting rondom Kasteel Oost en sportvelden (€ 1.100.000).

Totaal dus een bedrag van € 3.700.000. Op dit moment zijn hiervoor geen middelen vrijgemaakt.

Het Kastelenpark wordt meegenomen in de nieuwe gebiedsvisie voor Valkenburg-Oost: “Valkenburg Ontwikkelt Oost”. Dit gaat over het gebied van het Walramplein en Berkelplein tot en met Kasteel Genhoes.

Met betrekking tot het actiepunt “reconstructie wandelpad achter hotel Atlanta richting kabelbaan”: Op dit moment wordt door een marktpartij nader bekeken op welke manier herstel van het pad mogelijk is en wordt een grove inschatting gemaakt van de uitvoeringskosten.

i. Leeuwterrein - noordelijk deel

De werkzaamheden van Par’Course zijn in 2020 afgerond, alleen wat betreft de afronding van de werkzaamheden aan het Waterrad is vertraging ontstaan. Deze werkzaamheden worden naar verwachting begin 2021 afgerond.

Voor het gebied ten noorden van de voormalige Leeuw Bier brouwerij is daarnaast een plan uitgewerkt, dat voorziet in:

- Inpassen parkeervoorzieningen Par’Course;
- Inpassen hoogwatervoorziening;
- Natuurontwikkeling en realiseren padenstructuur;
- Verkeerskundige voorzieningen Prinses Beatrixsingel;
- Herstel/groot onderhoud kademuuren.

De parkeervoorzieningen voor Par'Course zijn in 2019 gerealiseerd, ook de verkeerskundige aanpassingen van de Prinses Beatrixsingel zijn begin 2020 afgerond.

Met het Waterschap zijn in 2020 afspraken gemaakt over de verdeling van de kosten van de overige onderdelen, de aanbesteding is afgerond en eind 2020 zijn de werkzaamheden opgestart. De afronding zal plaatsvinden in de eerste helft van 2021.

In het najaar van 2020 is aannemer Wegenbouw Kurvers gestart met de aanleg van de zogenaamde hoogwatergeul. Deze werkzaamheden duren tot en met de zomer in 2021 waarna gestart kan worden met de renovatie van kademuuren.

j. Totaalvisie deelgebied Tivoli - Grendelplein (Gebiedsvisie Plenkertstraat e.o./ Valkenburg Centrum-West)

Nu de ontwikkelingen van Par'Course nagenoeg zijn afgerond en aan die zijde van Valkenburg-Centrum nieuw leven ontstaat, is het van wezenlijk belang om ook een visie te ontwikkelen voor de opwaardering van de hoofdverbinding van deze locatie richting Valkenburg-Centrum en de doorontwikkeling van de verdere omgeving. In deze totaalvisie kan dan gelijk ook aandacht gegeven worden aan de verbindingen vanuit deze as richting Kuurpark, potenties voor nieuwe ontwikkelingen in dit gebied (gelegen tussen het Historisch Centrum, Cauberg en Valkenier) en de mogelijkheden om de bestaande verbindingen richting Kuurpark en centrum te verbeteren. In 2020 zijn de eerste aanzetten gemaakt om te komen tot een visie, welke in 2021 verder zal worden uitgewerkt.

Gelet op de onderhoudstoestand van zowel het Grendelplein als de Plenkertstraat moet ook voor deze as nog in de komende coalitieperiode een budget worden vrijgemaakt voor uitvoering van de herinrichting conform een nog op te stellen visie. Wij taxeren de uitvoeringskosten voor de openbare ruimte op € 3,1 miljoen (Grendelplein-Tivoli). Voor het gebied Gemeentegrot-Grendelplein en Fluweelengrot-Grendelplein is aanvullend nog een bedrag nodig van naar schatting € 850.000. In totaal sluit deze investering dus op een bedrag van afgerond € 4 miljoen. De asfaltdeklaag op het Grendelplein/Daalhemerweg/Cauberg (deels) is inmiddels vernieuwd. Gelet op de verkeersintensiteiten kon het noodzakelijk onderhoud, in afwachting van een gehele reconstructie, niet langer worden uitgesteld. Dat de asfaltdeklaag nu is vervangen, verandert overigens niets aan de (dringende) behoefte van een totale reconstructie.

k. Centrumplan fase 2: Gebiedsvisie Walramplein - Berkelplein

Nu zowel het historisch centrum als het winkelgebied voorzien zijn van een opwaardering en herstructurering staan wij voor een volgende ruimtelijke opgave, namelijk de herontwikkeling van de omgeving Walramplein-Berkelplein. Binnen dit plangebied liggen kansen voor een verdere opwaardering van ons centrum. Sterker nog, ingrijpen is hard nodig om verdere achteruitgang tegen te gaan.

Onderdelen die wij minimaal willen meenemen in deze gebiedsvisie zijn:

- Het doorontwikkelen van het Walramplein als stadsplein/eventementenplein;
- Visie op detailhandelstoekomst (supermarkt en overige winkels Walramplein/Berkelplein);
- De verdere doorontwikkeling van de weekmarkt;
- Schetsen gewenst profiel voor Berkelplein;
- Onderzoeken haalbaarheid voor inpassen gebouwde of ondergrondse parkeervoorziening ter compensatie van parkeerplaatsen op Walramplein en Berkelplein;
- Inpassen parkeermogelijkheden voor centrumbewoners;
- Opwaardering woningbouwlocaties Berkelplein/Walramplein inspelende op de uitgangspunten van de nieuwe woonvisie (onder andere in samenwerking met Wonen Zuid);
- Verbinding maken naar Groene Oost-Vleugel.

Doel is om nog deze coalitieperiode tot een definitieve visie voor een integrale gebiedsontwikkeling te komen, met inbegrip van een bijbehorende businesscase. Daarvoor is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld.

Om tot een gebiedsvisie te kunnen komen, zijn in 2020 de volgende onderzoeken uitgevoerd:

- Cultuurhistorische analyse van het kastelenpark door het Gelders Genootschap
- Advisering inzake retail en de supermarkt aan het Walramplein door het bureau DTNP
- Nader locatieonderzoek en een eerste visievorming door het bureau Dear Hunter

Het bureau Dear Hunter heeft naar aanleiding van de eigen resultaten en de resultaten van de andere onderzoeken verschillende kaarten en een advies voor een eerste visievorming richting de gemeente gemaakt. Deze resultaten en dit advies zijn aan het college en de raad gepresenteerd. In Q1 van 2021 komt een procesnotitie waarin staat hoe de visie nader zal worden uitgewerkt. Doel is om in 2021 tot een definitieve visie voor een integrale gebiedsontwikkeling te komen, met inbegrip van een uitvoeringsprogramma en bijbehorende businesscase.

l. Bewaakte fietsenstalling en openbaar toilet Walramplein

Bij de herinrichting van het Walramplein is voorzien in de aanleg van cameratoezicht bij de fietsenstalling op het Walramplein. Er is geen besluit genomen voor wat betreft de realisatie van een openbaar toilet.

In het najaar van 2020 is de samenwerking tussen de gemeente en HogeNood gestart. Door deze samenwerking kunnen we de toegankelijkheid en zichtbaarheid van de bestaande toiletvoorzieningen en aanwezige faciliteiten in Valkenburg aan de Geul verbeteren. De samenwerking wordt na een periode van drie jaar geëvalueerd.

In 2021 wordt de realisatie van een openbaar toilet op het Walramplein opnieuw ter besluitvorming voorgelegd.

m. Villa Via Nova

In de overeenkomst met de ontwikkelaar is opgenomen dat de openbare ruimte binnen het plangebied na afronding van het project voor € 1,- aan de gemeente wordt overgedragen. Het is wenselijk om gelijktijdig met de realisatie van de nieuwbouw op dat terrein ook de aan het plangebied grenzende openbare ruimte te voorzien van een opwaardering (verbinding van nieuwbouwplan naar Nieuweweg). De kosten daarvan worden geraamd op € 150.000,-. Wij komen hierop terug met een separaat en kostendekkend voorstel. Door de ontstane vertraging in de afbouw van Villa Via Nova door tegenvallende verkoop, is ook dit aspect niet verder in procedure gebracht. Het totaalplan van de ontwikkelaar voor de afbouw wordt afgewacht.

n. Ignatiusvallei

Acht jaar geleden heeft een ontwikkelmaatschappij het kloostercomplex Boslust gekocht met de intentie om dat te ontwikkelen tot een Wellnesshotel. Het hotel met circa 200 kamers en vele wellnessfaciliteiten vergt een investering van € 30 miljoen, exclusief de aankoopsom. Met de komst van dit hotel krijgen Valkenburg en de regio er een belangrijke Wellnessvoorziening bij, waardoor het begrip Wellnessregio een enorme boost krijgt. Enkele jaren geleden adviseerde ZKA Consultants al in de regio een tweede wellnesspijler te creëren naast Thermae 2000.

Een dergelijke voorziening kan niet gerealiseerd worden zonder aanpassingen in de omgeving. De gemeente is gevraagd om een bijdrage te leveren door middel van het aanleggen van adequate infrastructuur en een nieuwe ontsluitingsweg naar het klooster. Deze ontwikkeling biedt kansen voor een opwaardering van de gehele noordoostelijke entree van Valkenburg. De beleving van het landschap en de aanwezige natuur kan worden versterkt door het gebied recreatief beter te ontsluiten en de toegangswegen te vergroenen. Gelijktijdig wordt de verkeersveiligheid verbeterd door de aanleg van twee rotondes en een nieuwe ontsluitingsweg naar de wijk Broekhem-Noord. Ook wordt voorzien in maatregelen ter voorkoming van wateroverlast. Kortom, het plan voorziet in een totale gebiedsontwikkeling, met het kloosterhotel als kloppend hart. De kosten van de totale gebiedsontwikkeling worden geraamd op circa € 50 miljoen. De gemeentelijke bijdrage in die kosten wordt getaxeerd € 3,3 miljoen.

In combinatie met deze gebiedsontwikkeling is het wenselijk om ook te komen tot herontwikkeling van het aangekochte perceel aan de Nieuweweg tot (overloop)parkeerterrein. Die investering wordt

geraamd op € 1,2 miljoen, waardoor de totale gemeentelijke investering sluit op een bedrag van € 4,5 miljoen.

Voor de mogelijke aanpassing van het bestemmingsplan ten behoeve van de herontwikkeling van het voormalige klooster Boslust en de verdere besluitvorming over de totale gebiedsontwikkeling zijn wij afhankelijk van de voortgang van de plannen van de ontwikkelaar/eigenaar. Een en ander is in 2019 on-hold geplaatst totdat er duidelijkheid komt vanuit de zijde van de ontwikkelaar. Dit proces kan zomaar weer versneld op de agenda geplaatst worden waardoor op dat moment capaciteit dient te worden vrijgemaakt.

Zie de tekst bij de programmaverantwoording voor de actuele stand van zaken.

Speerpunt 4: “Realisatie van levensloopbestendige-, zorg- en starterswoningen in alle kernen”

Wij willen zorgen voor een evenwichtige woningvoorraad met voldoende levensloopbestendige, zorg- en starterswoningen. Dit willen wij onder andere realiseren door slimme combinaties te maken met leegstaande of leeg komende hotels/winkels en maatschappelijk of agrarisch vastgoed, maar ook met vrijkomend gemeentelijk vastgoed, in het bijzonder de leegstaande of vrijkomende (voormalige) schoolgebouwen. Vooralsnog zijn hiervoor geen middelen nodig.

Zie de tekst bij de programmaverantwoording voor de actuele stand van zaken.

Speerpunt 5: “Aandacht hebben voor veilig wonen en wonen voor doelgroepen”

Dit speerpunt voorziet onder andere in een inventarisatie van het actuele woningbestand met differentiatie naar legaliteit, leegstand, gebruik en gevolgen daarvan voor rechtmatigheid en woningbouwprogrammering. Uiteindelijk zal dat leiden tot voorstellen voor oplossingen: legalisatie, handhaven, bijstellen programma's, etc.

Tegen de achtergrond van de demografische ontwikkelingen zullen wij ons inspannen om op creatieve wijze de gewenste diversiteit in het woningaanbod te bereiken, vooral ook door herstructurering van de bestaande woningvoorraad en waar het niet anders kan door nieuwbouw.

Een bijzonder punt van aandacht is de taakstelling voor de corporaties met betrekking tot de huisvesting van statushouders. De gemeente is verantwoordelijk voor het goed kunnen wonen van haar inwoners. Dat betekent dat er voldoende goede en betaalbare woningen moeten zijn, die passen bij de wensen van inwoners en nieuwe bewoners. De gemeente doet dit niet alleen door bijvoorbeeld op een duurzame manier nieuwe woningen te laten bouwen, maar ook door de bestaande woningvoorraad aan te passen, of bestaande bouw te vernieuwen. Eind 2019 is de lokale woonvisie daarom als kader voor dit programma vastgesteld. In 2020 is gestart worden met de uitvoering van deze visie en dit zal doorlopen tot 2025 en worden vertaald in het Uitvoeringsprogramma.

Zie de tekst bij de programmaverantwoording voor de actuele stand van zaken.

Zowel de aanpak van wateroverlast als de waterbeleving in de openbare ruimte zal in dit speerpunt worden meegenomen. In het door de raad vastgestelde rioleringsplan (GRP) is de ambitie opgenomen om duurzaam om te gaan met regenwater en tevens in te zetten op het oplossen van problemen door wateroverlast. Met de daaraan verbonden kosten is in het GRP rekening gehouden.

Speerpunt 6: “Bevorderen verkeersveiligheid in alle woonwijken en kernen, met name voor fietsers en voetgangers”

a. Verkeersveiligheidsknelpunten en verkeerskundige maatregelen

Regelmatig doen zich situaties voor, waarbij de verkeersveiligheid in het gedrang komt. Er ontstaan dan knelpunten, die niet zijn te voorzien en die om een snelle aanpak vragen. Bij de behandeling van de begroting 2019-2022 heeft de raad hiervoor een bedrag van in totaal € 300.000 beschikbaar gesteld, gelijkmatig verdeeld over de planjaren 2019 tot en met 2021.

In 2020 is er in overleg met stakeholders, bewoners en belanghebbenden prioriteit gegeven aan de uitvoering van de volgende maatregelen:

- Schoolroute Meesweg tussen Vilt en Berg (€50.000,-);
- Diverse kleine werkzaamheden aan de rijbanen binnen de kom van Sibbe;
- Uitwerken verbeterplan Schoolzone BS Sibbe (fysieke uitvoering in 2021);
- Uitwerken verbeterplan veiligheid kruispunt Kenkersweg - Sibberkerkstraat (fysieke uitvoering 2021).

Overige 3 punten samen eveneens €50.000,-.

b. Spoorwegovergangen

Voor het kunnen opheffen van twee onbeveiligde spoorwegovergangen in Schin op Geul heeft de raad een krediet van € 60.000 gevoteerd. Door het openstellen van een oude sportunnel konden beide spoorwegovergangen gesloten worden. De wandelaars kunnen nu via de tunnel de andere kant van het spoor bereiken. Dit project is in 2019 afgerond.

Speerpunt 7: “Een gezonde balans tussen recreatie en toerisme aan de ene kant en kernen, woonwijken en natuur aan de andere kant”

a. Toekomstvisie op Verkeersstructuur (mobiliteitsplan) inclusief uitvoeringsprogramma

Er zijn vele ruimtelijke ontwikkelingen en beleidswijzigingen die om een mobiliteitsplan vragen. Denk aan de verkeersfunctie van de Curfsweg, het de Leeuwterrein, de Ignatiusvallei en de mobiliteitsknelpunten, die zich tijdens majeure evenementen voordoen. De verkeerskundige gevolgen die hierdoor ontstaan, hebben we onvoldoende in beeld. Daarom is het noodzakelijk en urgent om zo snel mogelijk het verkeerskundige beleidskader te actualiseren in de vorm van een nieuw mobiliteitsplan. Hiermee stellen we verkeerskundige kaders vast en stellen we eisen aan deze ontwikkelingen. Dan kunnen wij ook aangeven hoe we de vaak ongewenste verkeerskundige effecten kunnen managen. Die hebben immers consequenties voor ons wegennet. Dit voorkomt onnodige en ongecontroleerde groei van het verkeer en het draagt bij aan een goede verkeersveiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid.

In een mobiliteitsplan wordt de huidige verkeerskundige situatie vergeleken met een toekomstbeeld en de verschillende beleidsontwikkelingen, die vanuit hogere overheden moeten worden verwerkt. Hierdoor komen knelpunten aan het licht, die dan na afweging en prioritering worden verwerkt in een uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma is een overzicht van noodzakelijke acties, waarmee onze gemeente ondanks alle ontwikkelingen veilig en leefbaar blijft.

De raad heeft een inmiddels een budget van € 50.000 ter beschikking gesteld, zodat de noodzakelijke werkzaamheden konden worden opgestart. Naar verwachting zal in 2021 een nieuw beleidsplan aan de raad gepresenteerd worden. Deze vertraging heeft vooral te maken met de coronapandemie. In het uitvoeringsprogramma wordt vervolgens inzichtelijk gemaakt welke acties de komende jaren moeten worden uitgevoerd en welke financiële consequenties daarmee gemoeid zijn. Bij de behandeling van de kadernota c.q. de begroting kunnen dan integrale afwegingen worden gemaakt.

De uitwerking van het nieuwe Mobiliteitsplan is eind 2019 gestart. In 2020 is er een visie ontwikkeld die in Q2 door de Raad is vastgesteld. Vervolgens zijn we gestart met het uitwerken van het daadwerkelijke beleidsplan en uitvoeringsprogramma. Daarvoor was het o.a. noodzakelijk om fysieke bijeenkomsten te houden. De situatie rondom de coronapandemie heeft in dit opzicht voor veel vertraging gezorgd. Met name in Q2 en Q3 van 2020 heeft de planontwikkeling veel hinder hiervan ondervonden. Daardoor kunnen veel werkzaamheden in dat kader pas in 2021 weer worden opgepakt. In overleg met de Cie SOB en als gevolg van de coronapandemie gaat dit in digitale vorm aanvangen.

b. Parkeerbeleidsplan inclusief uitvoeringsprogramma

Het bewoners- en bezoekersparkeren is grotendeels gereguleerd. Parallel hieraan doen zich veel ontwikkelingen voor of hebben zich in de afgelopen tijd voorgedaan. Wij noemen de ingebruikname

van de ondergrondse parkeergarage Aan de Kei, het nieuwe autoluwe centrum en de invoering van het digitaal parkeren. Maar ook het gereedkomen van het centrumplan heeft een grote impact op de lokale parkeersituatie. Dit zorgt namelijk voor verschuivingen in de parkeervraag en het parkeeraanbod. Zo is het Villa Via Nova-terrein voor parkeerdoeleinden verdwenen en ook het Leeuwterrein is niet meer als overloopgebied beschikbaar. En dan zijn er nog de grote evenementen, zoals Kerststad Valkenburg, die een grote impact hebben op de parkeersituatie en -capaciteit.

De parkeervraag groeit en de beschikbare ruimte neemt af. De effecten en gevolgen van ruimtelijke ontwikkelingen en evenementen op de parkeersituatie hebben wij onvoldoende in beeld, waardoor het risico bestaat dat beslissingen of oplossingen onvoldoende integraal zijn en vooral een ad-hoc karakter hebben. Zonder een goed parkeerbeleid wordt onvoldoende ingespeeld op de veranderende parkeervraag in en rondom Valkenburg. Er is immers heel wat technische infrastructuur, die ook goed beheerd moet worden. Het is daarom van belang dat er een parkeerbeleidsplan wordt opgesteld, waarin de huidige parkeersituatie wordt geëvalueerd en waarna vervolgens meerjarig beleid kan worden opgesteld. Dat beleid heeft enerzijds betrekking op fysieke maatregelen: Hoe willen we in de toekomst de groeiende parkeervraag in goede banen leiden? Kan dat met de huidige voorzieningen of moeten we uitbreiden, en zo ja, op welke manier? Biedt de strategische aankoop Nieuweweg mogelijkheden? Hoe lossen wij de enorme parkeerdruk van bussen op tijdens de weekenden van Kerststad Valkenburg?

Anderzijds liggen er ook uitdagingen op technisch vlak. Willen we steeds meer digitaal gaan parkeren? Straks geen fysieke parkeerautomaten meer? Kortom, het ontbreekt op dit moment aan een heldere toekomstvisie op het gebied van parkeren.

De raad heeft inmiddels budget van € 50.000 ter beschikking gesteld. Naar verwachting zal in 2021 een nieuw beleidsplan aan de raad gepresenteerd worden. Ook deze vertraging is vooral te wijten aan de coronapandemie. In het uitvoeringsprogramma wordt vervolgens inzichtelijk gemaakt welke acties de komende jaren moeten worden uitgevoerd en welke financiële consequenties daarmee gemoeid zijn. Bij de behandeling van de kadernota c.q. de begroting kunnen dan integrale afwegingen worden gemaakt.

Net als bij het Mobiliteitsplan heeft ook de ontwikkeling van het Parkeerbeleidsplan de nodige vertraging opgelopen vanwege de coronapandemie. Beiden beleidsplannen zijn namelijk nauw met elkaar verbonden. Ze vullen elkaar op cruciale punten aan. Voor het Parkeerbeleidsplan stond 2020 vooral in het teken van het herijken van interne beleidsnormen en procedures op het gebied van parkeren en deskresearch wat als input voor nieuw beleid moet dienen. Daarnaast hebben er enkele gesprekken met stakeholders en belanghebbenden plaatsgevonden en is er binnen de ambtelijke organisatie afstemming geweest over de gewenste toekomstvisie. Ook voor de Parkeerbeleidsnota geldt dat het definitieve stuk pas in 2021 kan worden opgeleverd.

Speerpunt 8: “Onderhoud van wegen en groen op niveau brengen en houden”

a. Adaptief wegbeheer/ophogen van de reguliere onderhoudsbudgetten wegen naar het gevraagde niveau

De in de lopende begroting geraamde budgetten voor onderhoud van deklagen, direct noodzakelijk klein onderhoud en elementverhardingen zijn ontoereikend. Uit het adaptief wegbeheer is een eenmalige inhaalslag naar voren gekomen, waarvan de financiële consequenties in de begroting zijn meegenomen. Om kapitaalvernietiging te voorkomen, dient het wegbeheer structureel te worden aangepakt. In de begrotingsbehandeling in november 2020 (van de programmabegroting 2021) heeft de raad het besluit genomen om het wegenonderhoud structureel op te hogen in onze begroting, met ingang van het begrotingsjaar 2021.

b. Wijkkantonier

Hieraan is inmiddels invulling gegeven. De wijkkantoniers hebben zich medio 2020 aan de Raad voorgesteld.

Speerpunt 9: “Ons landschap in stand houden”

Met dit speerpunt willen wij inzetten op het beheer en/of de verkoop van terreinen, op het inrichten van een bomenfonds voor monumentale bomen en op het beheer, onderhoud en veiligheid van onze groeves. Er zullen inventarisaties plaatsvinden in de komende jaren, waarna er bedragen aan gekoppeld kunnen worden.

Verstevigingsmaatregelen / herinrichting Plenkertgroeve en Monstergrot

Bij de Plenkertgroeve, achter de voormalige motorenparkeerplaats in de Plenkertstraat, moet bij de ingangen en de mergelsteilwand een aantal verstevigingsmaatregelen worden getroffen. De groeve is onbruikbaar voor exploitatiedoeleinden, maar is wel bijzonder geschikt als overwinteringsgebied voor vleermuizen. Daarmee is deze groeve een van de compensatiegebieden voor de kerstmarkt in de Gemeentegrot. De rotswand, de ingangspartijen en het voorplein zijn bovendien kenmerkende landschapselementen van de groene zone, die grenst aan de rand van de bebouwde kom van Valkenburg en deels daarin doorloopt. Voorwaarde is natuurlijk wel dat deze elementen goed worden onderhouden. Met de verstevigingsmaatregelen en de herinrichting is € 150.000 gemoeid. Hiermee is in de begroting rekening gehouden.

Speerpunt 10: “Goed voorzieningenpeil realiseren in alle kernen en woonwijken”

Met dit speerpunt willen wij inzetten op een aantal actuele thema's:

Het invullen van vrijgekomen basisscholen met functies, die de voorzieningen in de kernen ondersteunen, of anderszins een invulling krijgen, die een bijdrage aan de kern levert. Een visie op het gemeentelijk vastgoed en een daaruit voortkomend beleidsplan zal hierbij onontbeerlijk zijn.

In juni 2020 heeft de gemeenteraad de 'Nota Vastgoedbeleid 2020 gemeente Valkenburg aan de Geul' vastgesteld. In dat beleid zijn spelregels (op hoofdlijnen) opgenomen over hoe het beheer van de gemeentelijke vastgoedportefeuille moet geschieden en is tevens de werkwijze opgenomen over de te maken keuzes m.b.t. vrijkomend of te verwerven vastgoed. In augustus 2020 is daarop richtinggevend besloten, op welke wijze invulling wordt gezocht voor de vrijgekomen en vrijkomende schoollocaties. De uitwerking van dit proces is in 2020 in gang gezet.

Het opstellen van duurzame onderhoudsplannen:

In 2020 heeft de gemeente zich aangesloten bij het ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed van de provincie Limburg. Dit ontzorgingsprogramma heeft een looptijd van 3 jaar en binnen dit programma zal een plan gemaakt worden waarbij de klimaatdoelen vertaald worden naar het vastgoed van de kleine gemeenten.

Het opstellen van een breed grondbeleid, inclusief een paragraaf voor het deelproject “snippergroen”:

In het jaar 2020 is voorrang gegeven aan het opstellen van een vastgoedbeleid. Op de langere termijn en in afwachting van de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt gestreefd naar het vastleggen van het instrumentarium in een actueel grondbeleid. Hierbinnen wordt regels vastgelegd voor het voeren van grondpolitiek ten behoeve van gebiedsontwikkeling. Binnen het stelsel van de Omgevingswet wordt echter het bestaande instrumentarium dat de gemeente ter dienste staat ingrijpend herzien. Het is niet wenselijk noch zinvol nu reeds richtlijnen of overgangsrecht vast te leggen, nu het nodige moet uitkristalliseren.

Het uitwerken van exploitatiemodellen voor onze begraafplaatsen:

In 2020 zijn de nieuwe tarieven ingevoerd, welke aan de hand van een tarieventool zijn bepaald. De tarieventool is gebaseerd op de toedeling van de verschillende kosten naar de betreffende kostencomponent (lijkbezorging, onderhoud, instandhouding en specifieke dienstverlening), waarna door het toekennen van toekomstige kostenbesparingen, toekomstige investeringen, overige kosten, e.d. per kostencomponent de totale kosten inzichtelijk zijn gemaakt. Op basis van deze daadwerkelijke kosten, uitgegeven grafrechten en aantallen begravingen / bijzettingen, is inzicht verkregen in de nieuwe tariefvoorstellen die, zoals eerder vermeld, per 2020 ingevoerd zijn.

Het verbeteren van het aanbod en de kwaliteit van de faciliteiten (bv. kortdurende termijn voor asbestemmingen) zijn met de invoering van de nieuwe tarieven doorgevoerd. Het verbeteren of uitbreiden van het aanbod qua grafbestemmingen zal nader bekeken worden bij herinrichtingen of renovaties van begraafplaatsen.

De evaluatie van de hondenlosloopgebieden:

Vooralsnog zijn voor dit speerpunt geen aanvullende middelen nodig. De kosten, waaronder onderzoekskosten, worden binnen de reguliere budgetten opgevangen.

Speerpunt 24: “Opstellen en uitvoeren ambitieus duurzaamheidsbeleid”

Duurzaamheid/energietransitie

In 2019 is de energievisie vastgesteld en is de formatie uitgebreid. Tevens zijn uitvoeringsbudgetten beschikbaar gesteld, waardoor aan dit onderwerp structureel aandacht kan worden gegeven.

Speerpunt 25: “Opstellen en uitvoeren ambitieus milieu- en afvalbeleid”

Nederland dient in 2050 een circulaire economie te hebben. Dat vergt een uitdagende inspanning om de hoeveelheid restafval te verminderen naar 0 kilo. Onze gemeente maakt deel uit van de GR Geul en Maas. Met deze GR onderzoeken wij op dit moment of en hoe de samenwerking uit te breiden en te intensiveren, zowel binnen de GR zelf als met Rd4, om daarmee de doelstelling van een circulaire economie ruim voor 2050 te realiseren. Het openstellen van elkaars milieuparken en het instellen van een gezamenlijke milieu-app in 2017 waren van deze samenwerking de eerste voorbeelden, maar dat is nog slechts het begin.

Naast het milieu- en afvalbeleid zelf blijven wij ook vol inzetten op bestrijding van zwerfafval. Iedereen is ondertussen wel bekend met de zogenaamde plastic soep, een internationaal probleem dat op het land begint, dus ook in onze gemeente. Verder bederft zwerfafval het woongenot van onze inwoners, is een aanslag op de beleving van ons vijfsterrenlandschap voor toeristen, en levert het gevaar op voor flora en fauna. Het uitbannen van zwerfafval heeft dan ook hoge prioriteit.

Met dit speerpunt willen wij daarom inzetten op:

- Het inhoudelijk uitbreiden van de samenwerking in de regio Geul en Maas, met Rd4;
- Streven naar verder reductie van restafval, zijnde < 100 kilo in 2020, en 0 kilo ruim vóór 2050: een volledig circulaire economie. Definitieve vaststelling van het jaartal voor 2050 hangt af van de ontwikkeling van de samenwerking met Maastricht en Rd4;
- Het aanpakken van zwerfafval (Valkenburg aan de Geul, de schoonste gemeente van Nederland);
- Het terugdringen van het gebruik van plastic;
- Het ontwikkelen van bewustwordingsprogramma's op scholen (zwerfafvalprojecten) en preventieve acties (zoals kinky blikvangers).

Vooralsnog gaan wij ervan uit dat dit speerpunt uit de reguliere middelen en de NEDVANG-gelden kan worden bekostigd.

Ook 2020 stond in het teken van de uitwerking van de genoemde speerpunten. Daarvoor worden de NEDVANG-gelden als basis gebruikt. Dit gaat dan vooral in op de aanpak van zwerfafval en bewustwording in dit kader (ook als het gaat om het gebruik van grondstoffen). Voor de stand van zaken omtrent de GR verwijzen we naar thema 2; Afval en duurzaamheid. Op het gebied van circulaire economie zijn in 2020 o.a. gesprekken in de regio opgestart. Doel daarbij is om te onderzoeken in hoeverre we samen met andere stakeholders en belanghebbenden tot gezamenlijke standpunten en doelen kunnen komen.

Speerpunt 31: “Opstellen en uitvoeren afgewogen accommodatiebeleid”

Toekomst buitensportcomplexen in relatie tot gemeentelijke eigendommen

Het sport- en accommodatiebeleid van Valkenburg aan de Geul vraagt om een regelmatige update. De ontwikkelingen staan niet stil. Zo is in het planjaar 2020 de vervanging van het hockeyveld aan de orde en daarnaast doen zich andere vraagstukken voor, die om een oplossing vragen, zoals een accommodatie voor de fusievereniging SV Geuldal, de tennisbanen in Berg en het tenniscomplex in Valkenburg. De tennisbanen in Berg zijn nog steeds niet vrijgekomen. Recentelijk overleg hierover met de tennisvereniging heeft nog geen resultaat gehad.

In het nieuw op te stellen sport- en accommodatiebeleid zullen strategische keuzes gemaakt moeten worden. Voor het uitvoeren van onderzoek en het opstellen van beleid is een bedrag van € 50.000 beschikbaar. In 2020 is als eerste onderdeel een sportakkoord uitgewerkt en vastgesteld. Daarna zal, mede op basis van dit sportakkoord, een nieuwe sport- en accommodatiebeleid worden uitgewerkt. Besluitvorming heeft plaatsgevonden in de raadsvergadering van april 2021.

Speerpunt 32: “Monumentenbeleid opstellen en uitvoeren en cultuurhistorisch erfgoed promoten”

Gemeentelijke restauratie / onderhoudssubsidie

Het rijk en de provincie leggen steeds meer erfgoedtaken bij de lagere overheden neer. Verwacht wordt dat daar waar zij financiële middelen voor onderhoud en restauratie beschikbaar stellen, de desbetreffende gemeente dat ook doet. Dat is echter geen verplichting. Wij zouden ervoor kunnen kiezen om aansluitend op de rijks- en provinciale subsidieregelingen gemeentelijke subsidieregelingen in het leven te roepen. De kosten van opstelling van een dergelijke subsidieregeling ramen wij op € 10.000. Voor de restauratie van monumenten c.q. voor het ondersteunen van initiatieven in de vorm van subsidies denken wij jaarlijks € 150.000 nodig te hebben. Dat bedrag is in 2019 eenmalig beschikbaar gesteld.

In 2019 is in totaal voor een bedrag van € 105.393,- aan subsidies toegekend op basis van deze post. In 2020 zijn geen aanvragen ontvangen/gehonneerd. Het resterende bedrag is overgeheveld naar 2021.

Gemeentelijk erfgoed

Onze gemeente is bijzonder rijk aan cultureel erfgoed. Dat is uit een inventarisatie gebleken. Bovendien beschikken wij over een voor Nederland en de Euregio unieke site. Op basis van de inventarisatie, beschrijvingen en waardestellingen kan gemeentelijk erfgoedbeleid geformuleerd én in de bestemmingsplannen geïmplementeerd worden. Hiermee zijn de volgende kosten gemoeid:

a. Aanvullende professionele inventarisatie	€	20.000
b. Aanvullende beschrijving en waarderingen	€	15.000
c. Formuleren gemeentelijk erfgoedbeleid	€	10.000
d. Omgevingsplan	€	15.000
Totaal eenmalig	€	60.000

In de uitwerking van het gemeentelijk erfgoedbeleid zijn in 2020 grote vorderingen gemaakt. De besluitvorming is voorzien in het eerste deel van 2021, waarbij eind 2021 het beleid verankerd dient te zijn in het bestemmingplan in verband met het omzetten naar het omgevingsplan.

Verder is er in het kader van het promoten van het cultuurhistorisch erfgoed in 2020 een plan gemaakt voor de upgrade van de publiekspresentatie van de Vuursteenmijnen. Dit plan ligt voor ter behandeling in de raadsvergadering van 22 februari 2021. De uitvoering van het plan ligt dus in 2021.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van de baten en lasten van het programma Ruimtelijk Domein in 2020:

Programma Ruimtelijk Domein

v1.0 | d.d. 08-05-2021

	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020
<i>Lasten per taakveld</i>			
2.1 Verkeer en vervoer	2.736.004	2.948.640	2.915.748
5.2 Sportaccommodaties	1.923.351	2.910.666	3.343.355
5.5 Cultureel erfgoed	449.830	416.805	348.182
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.097.313	1.989.183	1.927.927
7.2 Riolering	2.143.255	2.739.216	2.697.510
7.3 Afval	1.446.097	1.574.066	1.745.589
7.4 Milieubeheer	292.223	411.735	392.408
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	273.238	237.907	239.394
8.1 Ruimtelijke ordening	178.205	308.412	513.924
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	262.819	377.018	370.359
8.3 Wonen en bouwen	1.578.651	1.621.843	1.481.077
Totaal lasten	13.380.986	15.535.491	15.975.473
<i>Baten per taakveld</i>			
2.1 Verkeer en vervoer	100.965	381.788	396.200
5.2 Sportaccommodaties	273.492	456.949	543.964
5.5 Cultureel erfgoed	74.000	53.872	59.655
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	800.605	842.542	842.104
7.2 Riolering	2.884.868	3.041.328	3.050.847
7.3 Afval	1.610.242	1.787.434	2.017.257
7.4 Milieubeheer	10.000	40.660	41.291
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	118.500	153.274	151.234
8.1 Ruimtelijke ordening	25.000	25.000	77.563
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	1.063.800	1.346.126	1.408.401
Totaal baten	6.961.472	8.128.973	8.588.515
<i>Saldo per taakveld</i>			
2.1 Verkeer en vervoer	2.635.039	2.566.852	2.519.549
5.2 Sportaccommodaties	1.649.859	2.453.717	2.799.391
5.5 Cultureel erfgoed	375.830	362.933	288.528
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.296.708	1.146.641	1.085.823
7.2 Riolering	-741.613	-302.112	-353.336
7.3 Afval	-164.145	-213.368	-271.668
7.4 Milieubeheer	282.223	371.075	351.116
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	154.738	84.633	88.160
8.1 Ruimtelijke ordening	153.205	283.412	436.361
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	262.819	377.018	370.359
8.3 Wonen en bouwen	514.851	275.717	72.676
Saldo van baten en lasten	6.419.514	7.406.518	7.386.958

De analyse van de belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging is opgenomen in hoofdstuk 5.3 van de jaarverantwoording.

1.5 Programma Algemene Taakvelden

Omschrijving programma

In het programma Algemene Taakvelden zijn de financiële consequenties van de taakvelden verwerkt, die niet direct aan de voorgaande programma's zijn toegerekend (of niet mogen worden toegerekend op basis van onze verslaggevingsvoorschriften).

Het programma Algemene Taakvelden bestaat uit de volgende onderdelen:

- Taakveld 0.1 Bestuur
- Taakveld 0.2 Burgerzaken
- Taakveld 0.5 Treasury
- Taakveld 0.61 OZB woningen
- Taakveld 0.62 OZB niet-woningen
- Taakveld 0.64 Belastingen overig
- Taakveld 0.7 Algemene uitkering gemeentefonds en overige uitkeringen
- Taakveld 0.8 Overige baten en lasten
(inclusief taakstellende bezuinigingen en stelposten)

Voor de inhoudelijke toelichting op deze onderdelen verwijzen wij u naar de paragraaf lokale heffingen, de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing (met name voor het onderdeel treasury) en de paragraaf bedrijfsvoering.

De onderdelen overhead (taakveld 0.4), onvoorzien (gedeelte van taakveld 0.8), vennootschapsbelasting (taakveld 0.9) zijn als apart onderdeel naast het programma Algemene Taakvelden opgenomen in het volgende hoofdstuk. Voor taakveld 0.10 mutatie reserves en taakveld 0.11 resultaat verwijzen wij u naar de jaarrekening.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het programma Algemene taakvelden:

- Enexis Holding N.V.; met daaraan gerelateerd:
  - Vordering op Enexis B.V. (t/m 2020)
  - Verkoop Vennootschap B.V. (t/m 2020)
  - CBL Vennootschap B.V. (t/m 2020)
  - Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
  - CSV Amsterdam B.V.
- BNG Bank N.V.
- Belasting samenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

Voor nadere informatie over deze partijen verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Nummer	Indicator	Eenheid	Periode	Valkenburg aan de Geul	Nederland	Bron
5.1	Formatie	aantal fte per 1.000 inwoners	2021	6,8	-	Eigen gegevens
5.2	Bezetting	aantal fte per 1.000 inwoners	2021	6,5	-	Eigen gegevens
5.3	Apparaatskosten	kosten per inwoner	2021	749,61	-	Eigen begroting
5.4	Externe inhuur	% kosten van totale loonsom en inhuur externen	2021	1,89	-	Eigen begroting
5.5	Overhead	% van totale lasten	2021	12,32	-	Eigen begroting

Wat heeft het gekost?

Overzicht van de baten en lasten van het programma Algemene Taakvelden in 2020:

Programma Algemene Taakvelden

V1.02 d.d. 09-05-2021

	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020
<i>Lasten per taakveld</i>			
0.1 Bestuur	736.169	746.769	728.968
0.2 Burgerzaken	566.525	681.941	665.632
0.5 Treasury	9.730	-129.157	-129.223
0.61 OZB woningen	64.505	80.247	80.057
0.62 OZB niet-woningen	42.533	51.719	51.745
0.64 Belastingen overig	47.564	68.922	54.126
0.7 Algemene (en overige) uitkeringen gemeentefonds	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	1.808.350	0	0
Totaal lasten	3.275.376	1.500.441	1.451.305
<i>Baten per taakveld</i>			
0.1 Bestuur	1.000	1.000	947
0.2 Burgerzaken	181.052	187.052	177.200
0.5 Treasury	1.992.358	1.812.144	1.850.610
0.61 OZB woningen	3.136.246	3.184.695	3.188.724
0.62 OZB niet-woningen	2.062.542	2.111.863	2.132.736
0.64 Belastingen overig	101.000	101.740	97.077
0.7 Algemene (en overige) uitkeringen gemeentefonds	23.602.727	27.062.255	27.171.814
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0
Totaal baten	31.076.925	34.460.749	34.619.107
<i>Saldo per taakveld</i>			
0.1 Bestuur	735.169	745.769	728.021
0.2 Burgerzaken	385.473	494.889	488.433
0.5 Treasury	-1.982.628	-1.941.301	-1.979.832
0.61 OZB woningen	-3.071.741	-3.104.448	-3.108.667
0.62 OZB niet-woningen	-2.020.009	-2.060.144	-2.080.990
0.64 Belastingen overig	-53.436	-32.818	-42.952
0.7 Algemene (en overige) uitkeringen gemeentefonds	-23.602.727	-27.062.255	-27.171.814
0.8 Overige baten en lasten	1.808.350	0	0
Saldo van baten en lasten	-27.801.549	-32.960.308	-33.167.802

De analyse van de belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging is opgenomen in hoofdstuk 5.3 van de jaarverantwoording.

1.6 Overhead, Vennootschapsbelasting en Onvoorzien

Toelichting op Overhead, Vennootschapsbelasting en Onvoorzien

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (het BBV) maken de overhead, de vennootschapsbelasting en onvoorzien geen onderdeel uit van de programma's. Deze onderdelen worden naast de programma's in de programmaverantwoording en in het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening opgenomen.

Deze indeling is gebaseerd op de vernieuwing van het BBV op grond van de voorstellen van de commissie Depla (uit 2014) en zijn geformaliseerd in het Staatsblad 2016 nummer 101.

Vanwege deze gewijzigde indeling worden de onderdelen Overhead, Vennootschapsbelasting en Onvoorzien niet langer gepresenteerd onder het programma Algemene Taakvelden, maar als apart onderdeel naast de programma's.

De onderdelen mutaties op reserves en resultaat jaarrekening zijn opgenomen in de jaarrekening.

Taakveld 0.4 Overhead

Onder dit taakveld zijn kosten opgenomen die verband houden met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Concreet gaat het dan om:

- financiën, toezicht en controle, gericht op de eigen organisatie;
- personeel en organisatie;
- de secretaris/algemeen directeur;
- inkoop, inclusief aanbesteding en contractmanagement;
- juridische zaken;
- bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- informatievoorziening en automatisering;
- facilitaire zaken en huisvesting;
- documentaire informatievoorziening;
- managementondersteuning primair proces.

In de paragraaf bedrijfsvoering is een inhoudelijke toelichting opgenomen over de gerealiseerde resultaten in 2020.

Uitwerking speerpunten Coalitieakkoord

Speerpunt 11: “Voortdurend streven naar verbetering van communicatie met en dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers, samenwerkingspartners en gasten”

Communicatie

Een prioriteit betreft het verbeteren van de communicatieve vaardigheden van de ambtelijke organisatie. De veranderende positie van de gemeentelijke organisatie en de daarmee veranderende rol van communicatie vraagt om een andere manier van werken. Het team communicatie heeft hier een ondersteunende rol in, maar de uitvoering ligt zowel bij alle medewerkers alsmede ook bij bestuurders. We willen investeren in een methode die helpt om dat op een effectieve en laagdrempelige manier te doen. De uitvoering hiervan is inmiddels opgepakt, waarbij de financiële middelen zijn gevonden binnen de bestaande budgetten.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van de baten en lasten per onderdeel van taakveld 0.4 Overhead in 2020:

Overhead

v1.01 d.d. 08-05-2021

	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020
<i>Lasten per onderdeel van de overhead</i>			
Rentekosten	63.231	0	0
Afschrijvingskosten	300.195	0	0
Huisvesting bestuurscentrum	262.814	368.715	369.134
Telecommunicatie	63.035	63.035	60.636
Overige kosten	237.414	262.414	186.436
Automatisering gemeentehuis	677.215	894.454	1.011.111
Salarissen	3.618.264	4.251.484	4.446.177
Inleenvergoedingen	10.000	10.000	9.656
Adviezen en contributies	44.615	44.615	43.533
Ondernemingsraad	0	8.005	8.004
Overige personeelskosten	359.355	374.355	335.709
Financiële ondersteuning	126.427	135.588	142.474
Tractie	84.481	175.397	184.961
De Valkenberg 9	139.023	93.204	88.947
Kleding	45.000	45.000	43.396
Voorlichting en communicatie	124.836	162.109	171.080
Verzekeringen	99.780	99.780	91.754
Bestuurlijke ondersteuning	36.969	36.969	17.115
Totaal lasten overhead	6.292.654	7.025.124	7.210.120
<i>Baten per onderdeel van de overhead</i>			
Rentekosten	0	0	0
Afschrijvingskosten	0	0	0
Huisvesting bestuurscentrum	0	0	410
Telecommunicatie	0	0	0
Overige kosten	0	0	0
Automatisering gemeentehuis	0	0	0
Salarissen	179.276	183.916	340.537
Inleenvergoedingen	0	0	0
Adviezen en contributies	0	0	0
Ondernemingsraad	0	0	0
Overige personeelskosten	0	0	720
Financiële ondersteuning	0	0	0
Tractie	0	15.200	19.000
De Valkenberg 9	1.400	3.300	3.713
Kleding	0	0	0
Voorlichting en communicatie	0	0	0
Verzekeringen	0	0	0
Bestuurlijke ondersteuning	0	0	0
Totaal baten overhead	180.676	202.416	364.381

Saldo per onderdeel van de overhead

Rentekosten	63.231	0	0
Afschrijvingskosten	300.195	0	0
Huisvesting bestuurscentrum	262.814	368.715	368.723
Telecommunicatie	63.035	63.035	60.636
Overige kosten	237.414	262.414	186.436
Automatisering gemeentehuis	677.215	894.454	1.011.111
Salarissen	3.438.988	4.067.568	4.105.639
Inleenvergoedingen	10.000	10.000	9.656
Adviezen en contributies	44.615	44.615	43.533
Ondernemingsraad	0	8.005	8.004
Overige personeelskosten	359.355	374.355	334.989
Financiële ondersteuning	126.427	135.588	142.474
Tractie	84.481	160.197	165.961
De Valkenberg 9	137.623	89.904	85.234
Kleding	45.000	45.000	43.396
Voorlichting en communicatie	124.836	162.109	171.080
Verzekeringen	99.780	99.780	91.754
Bestuurlijke ondersteuning	36.969	36.969	17.115
Saldo van baten en lasten	6.111.978	6.822.708	6.845.740

De analyse van de belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging is opgenomen in hoofdstuk 5.3 van de jaarverantwoording.

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)

In dit taakveld wordt het eventueel te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting verantwoord.

Toelichting taakveld

Onze gemeente is als overheidslichaam belastingplichtig indien en voor zover zij een onderneming drijft, tenzij er sprake is van een vrijstelling. Er is sprake van een fiscale ondernemingsactiviteit als met een duurzame organisatie van kapitaal aan het economische verkeer wordt deelgenomen, met het oogmerk om winst te behalen. Dat dient voor iedere afzonderlijke activiteit van de publiekrechtelijke entiteit te worden beoordeeld. De Vpb-plicht is voor onze gemeente relevant op de volgende beleidsterreinen:

- De exploitatie van grotten en groeven;
- De eigen bijdragen, die betrekking hebben op het sociaal domein;
- De verhuur/verkoop van gemeentelijke eigendommen;
- De opbrengsten uit afvalinzameling;
- De parkeerexploitatie.

Tot nu toe wordt het parkeren op parkeerterreinen en het straatparkeren aangemerkt als een overheidstakenvrijstelling. Er blijft echter sprake van een latent risico. Zoals blijkt uit de diverse jurisprudentie en de conclusie van de Advocaat-generaal, wordt er wisselend aangekeken tegen de btw-hoedanigheid van gemeenten bij het straatparkeren. Met betrekking tot de overige genoemde zaken dient de belastingdienst nog een uitspraak te doen.

Ook voor de exploitatie van de parkeergarage is er een latent risico omdat de gangbare methodiek, waarop de kapitaallasten van investeringen worden berekend, afwijkt van de fiscale. Verder moet nog worden afgewacht of de historische kosten, die nu medebepalend zijn voor de hoogte van de jaarlijkse afschrijvingskosten, parallel lopen met de fiscale taxatiewaarde van de parkeergarage.

Wat heeft het gekost?

Vennootschapsbelasting

v1.01 d.d. 08-05-2021

	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020
<i>Lasten</i>			
Vennootschapsbelasting	1.000	1.000	411
Totaal lasten	1.000	1.000	411
<i>Baten</i>			
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Totaal baten	0	0	0
<i>Saldo</i>			
Vennootschapsbelasting	1.000	1.000	411
Saldo van baten en lasten	1.000	1.000	411

Onvoorzien

Wat heeft het gekost?

Onvoorzien

v1.01 d.d. 08-05-2021

	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020
<i>Lasten</i>			
Onvoorzien uitgaven	100.000	1.257.140	1.056.457
Totaal lasten	100.000	1.257.140	1.056.457
<i>Baten</i>			
Onvoorzien inkomsten	0	0	118.185
Totaal baten	0	0	118.185
<i>Saldo</i>			
Onvoorzien	100.000	1.257.140	938.271
Saldo van baten en lasten	100.000	1.257.140	938.271

De analyse van de belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging is opgenomen in hoofdstuk 5.3 van de jaarverantwoording.

Hoofdstuk 2: De paragrafen

In dit hoofdstuk zijn de paragrafen opgenomen die een verplicht onderdeel vormen op basis van de verslaggevingsvoorschriften. Dit betreft de volgende paragrafen:

- Paragraaf Lokale Heffingen
- Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing
- Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen
- Paragraaf Financiering
- Paragraaf Bedrijfsvoering
- Paragraaf Verbonden Partijen
- Paragraaf Grondbeleid

In de jaarrekening 2020 zijn deze verplichte paragrafen aangevuld met een facultatieve paragraaf inzake de financiële gevolgen van Covid-19.

2.1 Paragraaf Lokale Heffingen

Bij de lokale heffingen wordt een onderscheid gemaakt tussen heffingen die onder de algemene dekkingsmiddelen vallen, heffingen die aan bepaalde producten zijn gekoppeld en overige heffingen. Onder de eerste categorie vallen de Onroerende-zaakbelastingen, de hondenbelasting, de parkeerbelasting, de toeristenbelasting, de precariobelasting, de gemakkelikhedenretributie en de reclamebelasting. Tot de tweede categorie worden de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de leges gerekend. Onder de derde categorie zijn de begrafenisrechten en de marktgelden gerangschikt. Een bijzondere positie heeft de heffing op de bedrijveninvesteringzone (BIZ Valkenburg) die formeel ook onder de lokale heffingen valt.

In deze paragraaf treft U achtereenvolgens aan:

- Belasting- en heffingenbeleid voor deze planperiode;
- Kwijtscheldingsbeleid;
- Lokale heffingen zonder gebonden besteding;
- Lokale heffingen met gebonden besteding;
- Overige lokale heffingen;
- Lokale lastendruk.

Belasting- en heffingenbeleid

De gemeenteraad heeft de tarievenbesluit voor 2020, inclusief de bijbehorende verordeningen, vastgesteld in de raadsvergadering van 5 november 2019. Kort samengevat is het belastingbeleid voor 2020 als volgt vastgesteld:

Voor de heffingen die onder de algemene dekkingsmiddelen vallen:

- De belastingdruk voor de onroerende-zaakbelastingen (OZB) is met 3% gestegen;
- De tarieven voor de hondenbelasting, leges en de precariobelasting zijn geïndexeerd met gemiddeld 1,5%;
- Het tarief voor de naheffingsaanslag parkeerbelastingen is verhoogd tot het wettelijk toegestane maximumbedrag;
- Het tarief voor de toeristenbelasting is ongewijzigd op € 2 per persoon per nacht voor hotels en € 1,50 voor campings;
- De tarieven voor de gemakkelikhedenretributie en de reclamebelasting zijn gelijk gebleven.

Voor de bestedingsgebonden heffingen:

- Bij de afvalstoffenheffing en de rioolheffing wordt het principe van volledige kostendekkendheid toegepast. Het tarief voor de rioolheffing is gestegen met 1,5%. Het tarief voor de afvalstoffenheffing is ongewijzigd gebleven. Voor beide heffingen is een

voorziening opgenomen om de volledige kostendekkendheid ook in de realisatie toe te kunnen passen;

- De legestarieven zijn geïndexeerd met 1,5%.

Voor de overige heffingen:

- De tarieven voor de marktgeden zijn ongewijzigd gebleven.

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding wordt verleend ingeval een belastingschuldige niet in staat is om de opgelegde belastingaanslag te voldoen. Er moet dan wel sprake zijn van belastingen, die niet ontweken kunnen worden. Het lokaal ontwikkelde beleid moet voldoen aan de door de minister gestelde criteria. Bij de beoordeling van kwijtscheldingsverzoeken wordt de 100%-norm toegepast. Dat betekent, dat bij de berekening van het bedrag van de kwijtschelding de zogeheten kosten van bestaan zijn vastgesteld op 100% van de genormeerde bijstandsuitgaven. Bij de vaststelling en uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid is de gemeente op één punt vrij om af te wijken van de landelijke regelgeving, namelijk bij de vaststelling van de berekeningscomponent "kosten van bestaan". Het is namelijk toegestaan om deze component ruimer vast te stellen dan de landelijk geldende 90% van de bijstandsnorm.

De gemeente kan in bepaalde gevallen kwijtschelding voor ondernemers toepassen, met dien verstande dat het daarbij alleen mag gaan om belastingen die geen relatie hebben met de onderneming, zoals de afvalstoffenheffing. Indien er echter sprake is van een woon- winkelpand (gemengd gebruik), prevaleert het zakelijke karakter en is gehele of gedeeltelijke kwijtschelding alleen mogelijk in het kader van een crediteurenakkoord.

In het algemeen kan worden gesteld dat er slechts in beperkte gevallen sprake kan zijn van kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.

Specifiek voor 2020 geldt dat in het kader van de bijzondere situatie rondom Covid-19 een aantal gemeentelijke heffingen niet zijn opgelegd. Dit valt formeel overigens niet onder kwijtscheldingen.

Lokale heffingen zonder gebonden besteding

Onroerende-zaakbelastingen

Wanneer het een woning betreft, worden alleen zakelijk gerechtigden in de heffing van de Onroerende-zaakbelastingen betrokken. Indien het niet om een woning gaat, blijven zowel de zakelijk gerechtigde als de gebruiker belastingplichtig. De heffing geschiedt op basis van de verordening "Onroerende-zaakbelastingen", vastgesteld bij raadsbesluit van 5 november 2019.

Voor het belastingjaar 2021 geldt als heffingsmaatstaf de getaxeerde waarde in het economische verkeer. De peildatum van de waarde is 1 januari 2020. Bij de bepaling van de hoogte van de nieuwe tarieven, die wij middels een separaat voorstel aan U voorleggen, wordt rekening gehouden met het door U genomen besluit dat de tarieven in 2021 mogen stijgen met 3%, na correctie van de gevolgen van de waardeontwikkeling en exclusief de areaaluitbreiding

De tarieven, die worden uitgedrukt in een percentage van de economische verkeerswaarde, zijn in 2020 als volgt:

Onderdeel	Tarieven 2020
Eigenarenbelasting woningen	0,1613%
Eigenarenbelasting niet-woningen	0,4159%
Gebruikersbelasting niet-woningen	0,3329%

De gerealiseerde OZB-opbrengsten in 2020 zijn als volgt:

Onderdeel	Realisatie 2020
OZB-opbrengsten eigenaren woningen	3.188.724
OZB-opbrengsten eigenaren niet-woningen	1.257.012
OZB-opbrengsten gebruikers niet-woningen	875.724
Totaal OZB-opbrengsten	5.321.459

Hondenbelasting

De onderhavige belasting wordt geheven op grond van de verordening hondenbelasting 2020, vastgesteld bij raadsbesluit van 5 november 2019.

De tarieven voor 2020 zijn als volgt:

Voor de 1 ^e hond	€	54,00
Voor de 2 ^e hond	€	89,00
Voor elke volgende hond	€	178,00

De gerealiseerde baten voor de hondenbelasting in 2020 bedragen € 89.595.

Parkeerbelasting

De heffing van parkeerbelastingen geschiedt op basis van artikel 225 van de Gemeentewet. De verordening is vastgesteld bij raadsbesluit van 5 november 2019. Het tarief bedraagt in 2020 € 1,90 per uur (behalve Koningswinkelstraat € 1,40) en het dagtarief in 2020 bedroeg € 9.

De gerealiseerde baten voor de parkeerbelasting zijn in 2020 significant beïnvloedt door Covid-19. In de primaire begroting 2020 waren de baten ingeschat op € 2.357.492 (dit is overigens exclusief de opbrengsten van de parkeergarage aangezien die niet onder de belastingen valt). De gerealiseerde opbrengsten bedroegen € 1.769.441 (een negatief verschil van € 588.050).

Gefiscaliseerde parkeerboetes

Onze gemeente heeft gebruik gemaakt van de wettelijke mogelijkheid tot invoering van het gefiscaliseerd parkeren. De heffing geschiedt op basis van de "Parkeerbelastingverordening 2020", die is vastgesteld bij raadsbesluit van 5 november 2019. De boete bedraagt in 2020 € 64,50, te verhogen met een bedrag van één uur parkeertijd. Ook deze inkomsten zijn in 2020 beïnvloedt door Covid-19. In de primaire begroting 2020 waren de inkomsten geraamd op € 66.500, de werkelijke realisatie in 2020 bedroeg € 42.894.

Toeristenbelasting

Onder de naam toeristenbelasting wordt een belasting geheven van degene die gelegenheid biedt tot verblijf aan personen, die tegen betaling overnachten en die niet in het bevolkingsregister staan ingeschreven. De onderhavige belasting wordt geheven op basis van de verordening Toeristenbelasting 2020, die is vastgesteld bij raadsbesluit van 5 november 2019.

De tarieven per persoon per overnachting in 2020 zijn als volgt:

In hotels en pensions	€ 2,00
Op campings	€ 1,50

Ook de inkomsten uit toeristenbelasting zijn in 2020 significant beïnvloedt door Covid-19. In de primaire begroting 2020 waren de inkomsten geraamd op € 2.200.000. De gerealiseerde opbrengsten in 2020 bedroegen € 1.893.395.

Precariobelasting

De precariobelasting wordt geheven op basis van de verordening precariobelasting 2020, vastgesteld bij raadsbesluit van 5 november 2019, en belast het hebben van voorwerpen onder, op of boven de

voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. De opbrengst werd in de primaire begroting 2020 geraamd op een bedrag van € 382.500 per jaar. In 2020 zijn geen opbrengsten precariobelasting gerealiseerd. Zoals door uw raad vastgesteld in de kadernota 2020 wordt in 2020 geen precario geheven als maatregel op de financiële gevolgen van Covid-19 voor onze inwoners te beperken.

Vermakelijkhedenretributie

De vermakelijkhedenretributie wordt geheven op basis van de verordening vermakelijkhedenretributie 2019 (die ook geldt voor 2020), zoals vastgesteld bij raadsbesluit van 6 november 2018. Het tarief voor 2020 bedraagt € 0,20 per persoon, met dien verstande dat in de kerstperiode een tarief van € 0,55 per persoon in rekening wordt gebracht als het aantal bezoekers van de vermakelijkheid in die periode de 50.000 te boven gaat. De opbrengst werd in de primaire begroting 2020 geraamd op een bedrag van € 260.000.

Ook de gerealiseerde opbrengsten van de vermakelijkhedenretributie zijn in 2020 significant beïnvloedt door Covid-19. De gerealiseerde opbrengsten in 2020 bedroegen € 86.219.

Reclamebelasting

De reclamebelasting wordt geheven op basis van de verordening reclamebelasting 2019 (die ook geldt voor 2020) zoals vastgesteld bij raadsbesluit van 6 november 2018. Ook voor de reclamebelasting in 2020 geldt dat de gemeenteraad met het vaststellen van de kadernota 2020 heeft bepaald dat de reclamebelasting in 2020 niet wordt geheven. De oorspronkelijke geraamde opbrengsten van € 120.000 zijn daarmee ook niet gerealiseerd.

Lokale heffingen met gebonden besteding

In de nieuwe begrotingsvoorschriften is de verplichting opgenomen dat bij de zogeheten besteding gebonden heffingen moet worden aangetoond dat de baten, die met deze heffingen gegenereerd worden, de lasten niet overschrijden. Er mag dus maximaal sprake zijn van 100%-kostendekking. In de tarieven mogen ook overheadkosten verdisconteerd worden. Voorwaarde is wel dat de gehanteerde systematiek bij de bepaling van de hoogte van deze overhead degelijk wordt onderbouwd.

Bij de bepaling van de hoogte van de kosten wordt ook de overhead meegenomen. Zoals uit de hierna volgende berekening blijkt, hebben wij die opslag bepaald op € 33.213 per fte.

Berekening overhead (realisatie 2020)

Taakveld overhead:		6.687.972
Directe kosten die niet doorbelast mogen worden:		
Voormalig personeel	-510.807	
Eigen risico WAO/WW	-33.892	
Concernstaf, begroting en jaarrekening, griffie	-1.180.578	
Lijndiensten	-1.333.102	
Overige kosten	-27.671	
		-3.086.050
Indirecte kosten die niet doorbelast mogen worden:		
Rentekosten	157.768	
Voorlichting en communicatie	-171.080	
Financiële ondersteuning	-142.474	
Buitendienst	-294.591	
Verzekeringen	-91.754	
Overige kosten	-26.771	
		-568.902
Doorbelasting		3.033.020
Aantal fte's bedrijfsvoering	91,32	
Per fte, afgerond	€ 33.213	
Aantal productieve uren	1.375	
Tarief per uur	€ 24,15	

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt geheven op basis van de verordening afvalstoffenheffing 2020 zoals vastgesteld bij raadsbesluit van 5 november 2019 (en gewijzigd bij raadsbesluit van 8 juni 2020).

Alle kosten, die verband houden met het inzamelen, afvoeren en verwerken van huishoudelijke afvalstoffen, worden integraal doorberekend. Het tarief in 2020 is gehandhaafd op € 120 per perceel per jaar. De opbrengsten waren in de primaire begroting geraamd op € 910.000. De gerealiseerde opbrengsten in 2020 bedragen € 918.540.

Overzicht kostendekkendheid afvalstoffenheffing (realisatie 2020)

Lasten:	
Directe lasten taakveld	1.745.589
Overhead: 1,28 fte * € 33.213,-	42.513
Kwijtschelding	42.500
B.T.W.	239.390
Lasten per saldo	2.069.992
Baten:	
Directe baten taakveld	1.098.717
Afvalstoffenheffing	918.540
Bespaarde rente	52.735
Baten per saldo	2.069.992
Dekkingspercentage	100,0%

Rioolheffing

Deze heffing is geregeld in de verordening "Rioolheffing", die is vastgesteld bij raadsbesluit van 5 november 2019. Ook bij deze heffing wordt het principe "de vervuiler betaalt" toegepast. In de vergadering van 2 oktober 2017 heeft Uw raad besloten om de rioolheffing vanaf het planjaar 2019 jaarlijks te indexeren met 1,5%.

Overzicht kostendekkendheid rioolheffing (realisatie 2020)

Lasten:	
Directe lasten taakveld	2.697.510
Overhead: 1,05 fte * € 33.213,-	34.874
Kwijtschelding	75.461
B.T.W.	322.662
Lasten per saldo	<u>3.130.507</u>
Baten:	
Rioolheffing	2.773.179
Overige baten	277.668
Bespaarde rente	79.660
Baten per saldo	<u>3.130.507</u>
Dekkingspercentage	100,0%

Volledigheidshalve merken wij op dat zowel de afvalstoffenheffing als de rioolheffing een dekkingspercentage van 100% bereiken doordat zowel de voordelen als de nadelen worden geëgaliseerd via de hiervoor ingestelde voorziening afvalstoffenheffing c.q. de voorziening rioolheffing.

Leges

Leges zijn vergoedingen voor door of vanwege de gemeente verstrekte diensten. Bij de bepaling van de tarieven wordt gestreefd naar maximale kostendekking. Leges worden geheven op basis van de "Legesverordening", vastgesteld bij raadsbesluit van 5 november 2019.

Hierna presenteren wij U een overzicht van de mate van kostendekkendheid van de leges in 2020, aansluitend op de cijfers uit de begroting 2020.

Titel 1: Algemene dienstverlening

Toerekenbare lasten taakveld burgerzaken:	
Aanschaf reisdocumenten en rijbewijzen	40.853
Verklaringen omtrent gedrag	5.636
Kadaster	40.042
Overige lasten	27.382
Directe salariskosten	128.594
Overhead: 2,1697 fte * € 33.213,-	72.062
	<u>314.569</u>
Toerekenbare baten taakveld burgerzaken:	
Leges bevolking	31.949
Leges paspoorten	41.662
Leges rijbewijzen	82.360
Leges huwelijken	21.229
Overige baten	10.244
	<u>187.444</u>
Dekkingspercentage	59,6%

Titel 2: Fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Toerekenbare lasten taakveld wonen en bouwen:	
Kosten welstands- en monumentencommissie	48.374
Inschakeling externe deskundigen	11.656
Uitvoeringskosten Wabo	781
Directe salariskosten	416.726
Overhead: 5,4226 fte * € 33.213,-	180.101
	<u>657.638</u>
Toerekenbare baten taakveld wonen en bouwen:	
Leges omgevingsvergunning	834.809
Terugontvangst lasten welstandstoezicht	52.861
Overige leges	46.196
	<u>933.866</u>
Dekkingspercentage	142,0%

Titel 3: Europese dienstenrichtlijn

Toerekenbare lasten taakveld openbare orde en veiligheid:	
Directe salariskosten	125.341
Overhead: 1,8735 fte * € 33.213,-	62.225
	<u>187.566</u>
Toerekenbare baten taakveld openbare orde en veiligheid:	
Precariovergunningen	6.566
Leges algemene zaken	5.873
Leges drank en horecawet	5.783
Overige leges	25.495
	<u>43.717</u>
Dekkingspercentage	23,3%

Overige lokale heffingen

Begrafnisrechten

Deze heffing wordt geheven op basis van de verordening lijkbezorgingsrechten 2020, die is vastgesteld bij raadsbesluit van 9 december 2019. In de begroting zijn de opbrengsten geraamd op € 153.274. De gerealiseerde opbrengsten in 2020 bedroegen € 150.296.

Marktgelden

De marktgelden worden geheven op basis van de verordening marktgelden 2020, die is vastgesteld bij raadsbesluit van 5 november 2019. De geraamde en de gerealiseerde opbrengsten bedroegen in 2020 (afgerond) € 3.000.

Lokale lastendruk

Elk jaar publiceert de provincie het belastingoverzicht, waarmee de gemeentelijke heffingen (Onroerend-zaakbelastingen, riool- en afvalstoffenheffing) van alle Limburgse gemeenten met elkaar worden vergeleken. Uit het overzicht van 2020 blijkt onder meer dat de belastingdruk voor onze inwoners (zowel eigenaar als gebruiker van een object) iets boven het provinciaal gemiddelde ligt. Wordt een vergelijking gemaakt met de Heuvellandgemeenten en de Zuid-Limburgse gemeenten met dezelfde inwonersklasse, dan heeft onze gemeente een positie die ruim onder het gemiddelde ligt.

2.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

In deze paragraaf wordt een verband gelegd tussen de risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit wordt vervolgens uitgedrukt in het weerstandsvermogen. Gezamenlijk met de in deze paragraaf opgenomen financiële kengetallen kan een goed oordeel worden gevormd over de financiële positie. Achtereenvolgens wordt een samenvattend overzicht verstrekt van de beschikbare reserves en voorzieningen, wordt ingegaan op het risicoprofiel, worden de (verplichte) financiële kengetallen gepresenteerd en wordt nader ingegaan op de financiële positie van onze gemeente.

Reserves en voorzieningen

De stand van de reserves en voorzieningen aan het begin en het einde van 2020 is als volgt:

	1 januari 2020	31 december 2020
Algemene reserve	3.110.234	3.110.234
Bestemmingsreserves	42.136.681	43.103.321
Voorzieningen	14.891.583	15.316.575
Totaal	60.138.498	61.530.130

In de stand per 1 januari 2020 is het gerealiseerde resultaat over 2019 niet opgenomen. De stand van de voorzieningen sluit aan op de boekwaarde (en niet op de balanswaarde), zoals zichtbaar in de tabel 'verloop van de voorzieningen' in de toelichting op de balans.

Het reserve- en voorzieningenbeleid wordt jaarlijks bij de presentatie van de begroting geactualiseerd. Per reserve of voorziening wordt dan nader ingegaan op het doel en de besteding van die gelden in de komende planperiode. Wij verwijzen U daarvoor naar de bijlagen bij de primaire begroting 2020. Aanvullend daarop heeft de gemeenteraad met het vaststellen van de kadernota 2020 besloten tot het instellen van twee nieuwe bestemmingsreserves, te weten de 'bestemmingsreserve dekking kapitaallasten' en de 'bestemmingsreserve financiële gevolgen Corona (COVID-19)'.

Het risicoprofiel

In het kader van risicomanagement wordt het risicoprofiel twee maal per jaar, bij de begroting en de jaarrekening, geactualiseerd. Hierbij wordt de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet tegen de gekwantificeerde risico's. Deze ratio is het weerstandsvermogen. De risico's worden als volgt geschat:

Risico	Veroorzakende gebeurtenis	Maximale schadebedrag	I/S (financieel)	Risico-score (kans x impact)	Weerstandscapaciteitsbedrag	Programma / paragraaf
Extreme weersomstandigheden	Extreem weer in de vorm van regen, sneeuw en/of storm	€ 50.000	I	9	€ 6.250	Ruimtelijk domein
Bomenkap en bomenonderhoud	Klimaatveranderingen	€ 350.000	I	15	€ 175.000	Ruimtelijk domein
(Plan)schadeclaims	Aansprakelijkheidsstellingen	€ 500.000	I	15	€ 250.000	Ruimtelijk domein
Croix de Bourgogne	Geen haalbare businesscase	€ 475.000	I	15	€ 237.500	Ruimtelijk domein
Parkeereexploitatie	Minder bezoekers dan verwacht	€ 293.095	S	25	€ 263.786	Toerisme en economie
Toeristische functie	Teruglopend aantal bezoekers door economische crisis, minder evenementen, concurrentie andere toeristische gebieden	€ 246.000	S	25	€ 221.400	Toerisme en economie
Exploitatie kerstmarkt gemeentegrot	Teruglopend aantal bezoekers, aanvullende veiligheidseisen, concurrentie andere toeristische gebieden	€ 305.930	S	25	€ 275.337	Toerisme en economie
Sociaal domein	Toename gebruik voorzieningen	€ 1.443.609	S	15	€ 721.805	Sociaal domein
Algemene uitkering	Verloop access	€ 1.364.571	S	15	€ 682.286	Algemene taakvelden
Vennootschapsbelasting	Voordelig fiscaal resultaat exploitatie parkeergarage en afvalstromen	€ 25.000	S	5	€ 5.625	Algemene taakvelden
Wachtgeldverplichtingen / ontslagprocedures	Politieke crisis	€ 100.000	S	9	€ 12.500	Algemene taakvelden
Totalen		€ 5.153.205			€ 2.851.489	

De inventarisatie leidt tot een structureel risico-bedrag van € 2.182.739 en een incidenteel risico-bedrag van € 668.750, in totaliteit een bedrag van € 2.851.489.

De beschikbare weerstandscapaciteit

Voor het bepalen van de beschikbare weerstandscapaciteit geldt geen vaste regel. Die capaciteit is net als de risico's onder te verdelen in:

- Incidentele weerstandscapaciteit: de vrij beschikbare en aanwendbare reserves, vermeerderd met het resultaat na bestemming;
- Structurele weerstandscapaciteit: de onbenutte belastingcapaciteit/budgettaire capaciteit.

Wanneer wij deze uitgangspunten in cijfers vertalen, ziet de weerstandscapaciteit er als volgt uit:

Vrij beschikbare en aanwendbare reserves	€ 3.110.234
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 704.282
Onbenutte budgettaire capaciteit	-€ 465.476
Totaal	<u>€ 3.349.040</u>

Bij de bepaling van de onbenutte belastingcapaciteit wordt gekeken naar de ruimte die aanwezig is met betrekking tot de eigen gemeentelijke inkomsten: de Onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de leges.

De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt:

Onroerende zaakbelastingen (1% onder macronorm)	€	52.850
Afvalstoffenheffing (100% kostendekkend)	€	0
Rioolheffing (100% kostendekkend)	€	0
Leges (niet 100% kostendekkend)	€	651.432
Totaal	€	<u>704.282</u>

Bij de bepaling van de onbenutte budgettaire capaciteit wordt gekeken naar het beschikbaar budget voor onvoorzien uitgaven (€ 100.000) en het structurele begrotingsresultaat op termijn (-€ 565.476, vóór vaststelling van het dekkingsplan).

Het weerstandsvermogen

Indien de ratio weerstandsvermogen (beschikbare weerstandscapaciteit/benodigde weerstandscapaciteit) groter is dan 1, dan kunnen de financiële gevolgen van de risico's worden opgevangen. Is de uitkomst kleiner dan 1, dan is sprake van onvoldoende dekking voor de beschikbare weerstandscapaciteit.

Een confrontatie van de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit geeft het volgende beeld te zien:

Weerstandscapaciteit	beschikbaar		benodigd	
Structureel	A	€ 238.806	B	€ 2.182.739
Incidenteel	C	€ 3.110.234	D	€ 668.750
Totaal	E	€ 3.349.040	F	€ 2.851.489
Weerstandsvermogen				
Structureel (A/B)				0,11
Incidenteel (C/D)				4,65
Totaal (E/F)				1,17

De incidentele weerstandscapaciteit is ruim voldoende, zo blijkt uit de cijfers. De beschikbare structurele weerstandscapaciteit biedt op dit moment onvoldoende dekking voor het opvangen van structurele risico's. Mocht zich echter een structureel risico voordoen, dan kan dit een flink aantal jaren met de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit worden opgevangen.

Kengetallen financiële positie

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bepaald dat in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing zes financiële kengetallen dienen te worden opgenomen. Deze kengetallen zijn bedoeld om de gemeentelijke financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken en de onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten. De kengetallen geven alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld van deze positie.

Concreet gaat het om de volgende kengetallen:

De netto schuldquote

Deze quote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie. Hoe lager de quote, des te lager de schulden.

De solvabiliteitsratio

Hieronder wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen. Hoe hoger de ratio, des te groter de weerbaarheid.

Grondexploitatie

Hierin wordt informatie gegeven over de totale waarde van de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond. Dat bedrag wordt gedeeld door de totale baten uit de begroting of de jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. Hoe lager het percentage, hoe minder risicovol.

Structurele exploitatieruimte

De structurele ruimte geeft aan hoe wendbaar een gemeente is. Als de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is een gemeente in staat om structurele tegenvallers op te vangen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten, uitgedrukt in een percentage. Hoe hoger het percentage, des te groter de ruimte.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden.

De belastingcapaciteit geeft de potentiële ruimte aan, die een gemeente heeft om haar structurele baten te verhogen om stijgende structurele lasten op te vangen. De Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de zogeheten Atlas voor de lokale lasten. Hoe lager het percentage, des te groter de ruimte.

Financiële kengetallen en de signaleringswaarde

De gezamenlijke provinciale toezichhouders hebben geconstateerd dat het financiële beeld dat uit de kengetallen naar voren komt ook voor de toezichthouder belangrijk is voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. Er is door de toezichhouders daarom besloten voor het verkrijgen van een goed beeld, aan te sluiten bij de zogeheten 'signaleringswaarden' die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor 100.000+ gemeenten. In de hiernavolgende tabel is een categoriale indeling opgenomen, waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest risicovol.

Signaleringswaarden financiële kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	< 90%	90% - 130%	> 130%
solvabiliteitsratio	> 50%	20% - 50%	< 20%
kengetal grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	> 105%

Financiële kengetallen gemeente

In de hiernavolgende tabel zijn de kengetallen voor onze gemeente opgenomen voor de jaren 2019-2024.

Verloop financiële kengetallen	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
netto schuldquote	-18,00%	26,99%	19,65%	17,62%	11,26%	5,76%
netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-18,05%	26,99%	19,65%	17,62%	11,26%	5,76%
solvabiliteitsratio	58,95%	57,82%	64,86%	58,48%	59,92%	61,49%
kengetal grondexploitatie	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
structurele exploitatieruimte	9,43%	0,27%	0,92%	-0,02%	-0,32%	-1,04%
belastingcapaciteit (t.o.v. landelijk gemiddelde 2020)	102,17%	104,33%	102,20%	104,14%	106,21%	108,28%

Voor de volledigheid merken wij nog dat deze berekeningen zijn gebaseerd op bestaand beleid. Voor de tabel, waar ook rekening is gehouden met de effecten van beleidstoevoegingen en dekkingsmaatregelen, verwijzen wij U naar hoofdstuk 4 van deze begroting.

Beoordeling financiële positie

De eerste 4 financiële kengetallen vallen in categorie A, het minst risicovol. Op termijn vallen de laatste 2 financiële kengetallen in categorie C, het meest risicovol. In hoofdstuk 4 van deze begroting doen wij U voorstellen zodat ook het kengetal van de structurele exploitatieruimte gerangschikt kan worden onder het minst risicovol.

Rekening houdende met bovenstaande, wanneer wij de afzonderlijke kengetallen vergelijken met de streefwaarden en beoordelen in hun onderlinge verhouding, dan kunnen wij stellen dat er sprake is van een structureel gezonde financiële positie van onze gemeente.

2.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de wijze waarop de kapitaalgoederen worden beheerd. Concreet gaat het daarbij om wegen, rioleringen, gebouwen, groen, openbare verlichting en civieltechnische kunstwerken. In de door Uw raad vastgestelde financiële verordening is onder meer bepaald dat tenminste één keer in de vier jaar wordt aangeboden:

- Een nota voor het onderhoud van de openbare ruimte;
- Een geactualiseerd Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP);
- Een nota onderhoud gebouwen, bevattende voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten van de gemeentelijke gebouwen, de normkostensystematiek en het meerjarig budgettair middelenbeslag.

De kwaliteit van de financiële huishouding en het onderhoudsniveau van kapitaalgoederen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Artikel 12 van het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft dan ook dwingend voor dat aan het onderhoud van de kapitaalgoederen een afzonderlijke paragraaf moet worden gewijd. Het onderhoud van de genoemde kapitaalgoederen gebeurt aan de hand van beheersplannen. De periode, die een beheersplan bestrijkt, is onder meer afhankelijk van de economische en/of technische levensduur van de betreffende kapitaalgoederen. Een beheersplan wordt periodiek herzien.

Wegen

Bij de behandeling van de begroting 2018 heeft de gemeenteraad besloten om een bedrag van € 413.000 beschikbaar te stellen voor het wegwerken van achterstallig onderhoud. Op basis van de wegeninspectie in het najaar van 2017 is dat bedrag naar boven toe bijgesteld met € 292.000 tot € 705.000. Per 1 januari 2020 resteerde nog een bedrag van afgerond € 316.000 in de onderhoudsvoorziening wegen. In 2020 zijn deze middelen volledig besteedt.

In 2020 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over het wegenonderhoud vanaf 2021. Voor de inhoudelijke toelichting hierop verwijzen wij u naar de programmabegroting 2021.

De totale netto-lasten van de taak Wegennet en wegbermen (onderdeel van het taakveld Verkeer en vervoer), bedroegen in 2020 € 1.721.900. Deze kosten hebben onder meer betrekking op afschrijvingen, rente, directe loonkosten en onderhoud.

Rioleringen

In het geactualiseerde VGRP, dat de raad op 2 oktober 2017 heeft vastgesteld, ligt de nadruk met name op de gevolgen van de klimaatverandering en op het verder verankeren van het Samenwerkingsverband Maas en Mergelland. De afgelopen jaren is veel tijd en energie gestoken in het op orde brengen van het rioleringsmodel voor het gehele gebied van Maas en Mergelland.

Voor rioleringsbegrippen is dit qua schaalgrootte en karakter van het landschap uniek te noemen, enerzijds vanwege de schaalgrootte (6 gemeenten, Waterschap en WML) en anderzijds doordat het Zuid-Limburgse landschap met haar reliëf andere waterproblematieken kent dan de rest van Nederland. De provincie heeft invulling gegeven aan haar wettelijke toetsingstaak met betrekking tot het gemeentelijk rioleringsplan en de eerder genoemde overlegpartners hebben inmiddels een instemmende verklaring verstrekt.

In het gemeentelijk rioleringsplan zijn de investeringen per jaar aangegeven, met daarbij de opmerking dat de procedures rondom het verkrijgen van vergunningen, grondaankopen, ernstig vervuilde grond en andere onvoorziene zaken de nodige vertragingen kunnen veroorzaken.

De lasten van de taak riolen en gemalen (onderdeel van het taakveld rioleringen) bedroegen in 2020 € 2.351.378 (in 2019 was dit € 2.300.652). Deze kosten hebben onder meer betrekking op afschrijvingen, rente, kwijtschelding, directe loonkosten, omzetbelasting, onderhoud, inspectie en onderzoek en elektriciteitsverbruik.

Gebouwen

Voor alle gemeentelijke gebouwen dient een onderhoudsplan beschikbaar te zijn. Doelstelling van dat plan is om de onderhoudstoestand van de gemeentelijke gebouwen te bewaken, achterstallig onderhoud te voorkomen en meerjarig inzicht te krijgen in de staat van onderhoud van onze gemeentelijke gebouwen.

De stand van de voorziening onderhoud voor de Polfermolen bedraagt per 31 december 2020 € 746.443. Afhankelijk van de verdere besluitvorming in dit dossier kunnen wij bepalen in hoeverre deze gereserveerde middelen nog nodig zijn voor het uitvoeren van groot onderhoud in de nieuwe situatie.

Groen

Het ontzorgingscontract voor groen- en reinigingswerkzaamheden is destijds gegund voor een jaarbedrag van € 918.500 en is verlengd voor het jaar 2020. De totale netto-lasten van de taak Groenvoorziening, onderdeel van het taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie, bedroegen in 2020 € 835.242. Deze kosten hebben betrekking op directe loonkosten, groenonderhoud en de kosten voor de wijkteams.

Openbare verlichting

De gemeenteraad heeft het beleidsplan 'Openbare verlichting Valkenburg aan de Geul 2020 t/m 2024' vastgesteld in de raadsvergadering van 3 juni 2019.

De totale netto-lasten van de taak Openbare verlichting (onderdeel van het taakveld Verkeer en vervoer), bedroegen in 2020 € 235.333. Deze kosten hebben onder meer betrekking op afschrijving, rente, directe loonkosten, elektriciteitsverbruik en onderhoud.

Civieltechnische kunstwerken

Het beleidskader voor de civieltechnische kunstwerken (bouwwerken zoals bruggen, viaducten en tunnels) is laatste bijgesteld bij de kadernota 2019. Over een periode van 10 jaar is hiervoor een budget nodig van € 600.000. Voor de verdeling van deze kosten over de jaren is de voorziening onderhoud civieltechnische kunstwerken ingesteld. Jaarlijks wordt € 60.000 aan deze voorziening toegevoegd.

De lasten van de taak Bruggen (onderdeel van het taakveld Verkeer en vervoer) bedroegen in 2020 € 113.731. Deze kosten hebben betrekking op afschrijvingen, rente, directe loonkosten en onderhoud.

2.4 Paragraaf Financiering

In de paragraaf financiering is een toelichting op de realisatie van de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille opgenomen, cf. de vereisten op grond van artikel 13 van het besluit begroting en verantwoording (BBV).

De gemeenteraad heeft het treasurystatuut, dat de doelstellingen bevat van het treasurybeleid en de kader voor de uitvoering weergeeft, vastgesteld in de raadsvergadering van 28 januari 2002. De wettelijke grondslag is daarnaast opgenomen in de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO).

De rentelasten

In het hierna volgende renteschema wordt inzicht gegeven in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Zoals toegelicht in de begroting 2021 (pagina 149) is het jaar 2020 het laatste jaar waarin de systematiek op deze wijze wordt toegepast.

Schema rentetoerekening 2020

Externe rentelasten langlopende financiering	362.978	
Externe rentelasten kortlopende financiering	-3.011	
Subtotaal door te rekenen externe rente		359.966
Direct toegerekende externe rente		0
Totaal door te rekenen externe rente		359.966
Rente over het eigen vermogen	1.153.796	
Rente over voorzieningen	379.735	
Totaal rente over eigen vermogen en voorzieningen		1.533.532
Totaal rente toe te rekenen aan de taakvelden		1.893.498
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		2.051.266
Renteresultaat taakveld treasury		157.768

Het renteresultaat op het taakveld treasury in 2020 bedraagt € 157.768 voordelig. Dat bedrag is gelijk aan het totaal van de rentelasten cf. staat van activa, verminderd met de externe rentelasten en de berekende rente op het eigen vermogen en de voorzieningen.

Het gehanteerde rente-omslagpercentage bedraagt 3,630%.

Treasury

Het renterisicobeheer is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de rentelasten van vreemd vermogen hoger zullen uitvallen dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. Voor de beheersing van de renterisico's gelden twee concrete richtlijnen, namelijk de kasgeldlimiet en de renterisiconorm voor de vaste schuld.

De kasgeldlimiet

De gemiddelde netto vlottende schuld, over drie maanden gezien, mag de kasgeldlimiet niet overschrijden. Onder de gemiddelde netto vlottende schuld wordt verstaan het saldo van de opgenomen leningen met een looptijd korter dan één jaar, de schulden en tegoeden in rekening-courant en contante gelden. Per kwartaal wordt de liquiditeitspositie opgemaakt om te beoordelen of aan de kasgeldlimiet is voldaan. De kasgeldlimiet wordt verkregen door het bij ministeriële beschikking vastgestelde percentage van 8,5% te vermenigvuldigen met het totaalbedrag van de begrote uitgaven, exclusief de stortingen in de reserves. In cijfers:

Totaal van de begrote uitgaven	€ 51.010.250
Kasgeldlimiet voor 2020 afgerond	€ 4.336.000

Ter vergelijking:

Kasgeldlimiet 2019	€ 4.132.000
Kasgeldlimiet 2018	€ 4.082.000

In 2020 heeft geen overschrijding van de kasgeldlimiet plaatsgevonden.

De renterisiconorm

Met de renterisiconorm wordt een kader gesteld voor de spreiding van de looptijden van langlopende geldleningen. Doel hiervan is om te komen tot een spreiding van de (mogelijke) fluctuaties in de renterisico's over langlopende geldleningen c.q. de vaste schuld. De renterisiconorm wordt bepaald door het totaal van de begrote uitgaven te vermenigvuldigen met het vastgestelde percentage van 20%. Uit oogpunt van risicomijdend beheer streven wij naar een verlenging van de gemiddelde looptijd van onze portefeuille door het aantrekken van rentevaste geldleningen met een looptijd van 25 jaar.

De berekening van de renterisiconorm is als volgt:

Totaal van de begrote uitgaven in 2020	€ 51.010.250
Renterisiconorm	€ 10.202.050

Het kredietrisico

Met kredietrisico wordt de waardedaling van een vordering bedoeld als gevolg van het niet of niet-tijdig nakomen van de verplichtingen. Het gaat dus om risico's op verstrekte gelden. In het verleden zijn geldleningen verstrekt aan de lokale woningbouwcorporaties, die inmiddels volledig zijn afgelost. Er is een Waarborgfonds Sociale Woningbouw opgericht, waarbij de gemeenten een tertiaire achtervangpositie innemen.

Onder de financiële vaste activa zijn naast de verstrekte kredieten ook de langlopende geldleningen en deelnemingen gerubriceerd, die niet op korte termijn in liquide middelen zijn om te zetten.

Het interne liquiditeitsrisico

Het interne liquiditeitsrisicobeheer is het beheersen van de risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitsprognoses en meerjarige investeringsplannen, als gevolg waarvan de financieringskosten hoger kunnen uitvallen. Het beheersen van die risico's geschiedt langs twee invalshoeken:

- De ontwikkeling van de financieringsbehoefte wordt trendmatig bepaald aan de hand van ervaringsgegevens, onder toevoeging van specifieke informatie over substantiële mutaties. Zodoende ontstaat een globaal beeld;
- In de financieringsbehoefte moet flexibel voorzien worden. Daartoe wordt zo nodig optimaal gebruik gemaakt van kortlopende financieringen.

De gemeentefinanciering

De gemeentefinanciering valt uiteen in financiering, verstrekte geldleningen, uitzettingen en relatiebeheer.

Financiering

Stand per 1 januari 2020	€	8.713.943
Reguliere aflossingen	-€	1.077.377
Stand per 31 december 2021	€	<u>7.636.566</u>

De huidige leningenportefeuille omvat 8 onderhandse geldleningen voor de financiering van de gemeentelijke activiteiten. Alle langlopende geldleningen zijn rentevast en niet-vervroegd aflosbaar. De gemiddelde looptijd is ruim 7 jaar.

Verstrekte geldleningen

In 2020 is aan Enexis een converteerbare hybride aandeelhouderslening verstrekt van € 1.041.707.

Uitzetting van gelden

In het kader van de treasuryfunctie heeft onze gemeente geen uitzettingen, dat wil zeggen geen beleggingen.

Relatiebeheer

Voor het beheer van de financiële middelen houdt onze gemeente rekeningen aan bij de lokale Rabobank en de Bank Nederlandse Gemeenten. De BNG fungeert als huisbankier voor onze gemeente.

Het saldo- en liquiditeitenbeheer

Het gaat hier om het minimaliseren van rentelasten in verband met de financiering van lopende uitgaven, de voorfinanciering van investeringen en het maximaliseren van de rente over beleggingen van liquiditeitsoverschotten. In dit kader merken wij overigens nog op dat het uitzetten van overtollige middelen inmiddels is gereguleerd via de verplichting tot schatkistbankieren.

Gemeenten zijn als decentrale overheden verplicht om de overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Hiertoe is een rekening-courantovereenkomst gesloten tussen de rijksoverheid en de gemeente. Het is toegestaan om een relatief klein bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist te houden. De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de begrotingsomvang. Per kwartaal wordt getoetst of de buiten de schatkist aangehouden middelen binnen het drempelbedrag blijven. Wij hebben in 2019 ruimschoots aan deze wettelijke verplichting voldaan.

Met behulp van schatkistbankieren beoogt de wetgever een bijdrage te leveren aan de vereiste daling van het EMU-saldo voor de Nederlandse overheid door de overtollige liquiditeiten van decentrale overheden voortaan zoveel mogelijk te bundelen binnen de overheidsfeer.

Overzicht netto-vlottende schuld

Ingevolge de wet Fido dient in de financieringsparagraaf een overzicht te worden opgenomen van het verloop van de vlottende schuld. Dat overzicht treft U hierna aan:

Derde kwartaal 2019	-€	20.619.000
Vierde kwartaal 2019	-€	20.568.000
Eerste kwartaal 2020	-€	16.816.000
Tweede kwartaal 2020	-€	12.486.000

-teken = Overschot liquide middelen.

2.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

In de paragraaf bedrijfsvoering wordt (op basis van artikel 14 van het besluit begroting en verantwoording) inzicht gegeven in de stand van zaken en de realisatie van de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. Hiertoe komen in deze paragraaf achtereenvolgens aan de orde: personeel en organisatie, planning en control, dienstverlening, informatisering en automatisering en communicatie.

Personeel en organisatie

Voor de interne ambtelijke organisatie kan 2020 worden gezien als een overgangsjaar, waarbij er diverse wisselingen hebben plaatsgevonden in het managementteam. Per 1 januari 2020 is de nieuwe gemeentesecretaris / algemeen directeur in dienst getreden. De functie van de tweede directeur is vanaf medio 2020 niet meer ingevuld. Deze invulling met een eenhoofdige directie met een rechtstreekse aansturing van de teamleiders is in 2021 geformaliseerd (waarbij de benaming van teamleider is gewijzigd in afdelingshoofd).

In 2020 is de aanzet gemaakt voor een organisatiescan, die antwoord moet geven op de vraag in hoeverre de ambtelijke organisatie is toegerust op het uitvoeren van haar taken. De resultaten van deze organisatiescan worden in 2021 verwacht.

De ondernemingsraad heeft in 2020 een nieuwe start gemaakt. Met de komst van de nieuwe gemeentesecretaris is er ook een nieuwe WOR-bestuurder aangetreden.

Ten slotte is onze organisatie in 2020 sterk beïnvloedt door Covid-19. Thuiswerken werd vanaf maart 2020 de norm, vergaderingen en overleggen vonden veelal in digitale vorm plaats.

Planning en control

Zoals toegelicht in de kadernota 2020 is in 2020 is een start gemaakt met vernieuwingen in het financieel beleid. Een van de speerpunten hierbij is het integraal management, waarbij de teamleiders (afdelingshoofden) integraal verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het beleid en de daarvoor ingezette middelen (financieel en personeel). De afdeling Financiën (voorheen het team Begroting en Jaarrekening) neemt in dat proces steeds meer een adviserende, ondersteunende en controlerende rol. Concreet is dit in 2020 in gang gezet met een aantal workshops met het management en college en de voorbereiding van de financiële gesprekscyclus in 2021.

Verdere vernieuwingen op het gebied van planning en control zijn zichtbaar in de vormgeving van de P&C documenten (begroting, jaarrekening, kadernota), de wijzigingen in de financiële verordening en de voorbereiding van de wijzigingen in de rentesystematiek.

Dienstverlening

Een van de aanleidingen voor het uitvoeren van de organisatiescan was een eerdere analyse over de dienstverlening door het klantcontactcentrum (KCC). De gemeenteraad heeft hierover een besluit genomen op 8 juni 2020, waarbij is besloten om de formatie van het KCC uit te breiden voor de tijdelijke duur van een jaar. Vanaf september 2020 is hier concreet invulling aan gegeven. In 2021 wordt hier een vervolg aan gegeven.

Informatisering en automatisering

Onder de noemer informatisering en automatisering vallen het I&A beleid, maar ook de uitvoering van ICT en de informatiebeveiliging. I&A is in 2020 sterk beïnvloedt door Covid-19, waarbij in maart 2020 nogal abrupt het thuiswerken door vrijwel de volledige organisatie gefaciliteerd diende te worden. Met ad hoc oplossingen is dit naar tevredenheid van de organisatie uitgevoerd. Ook de facilitering van de nieuwe manier van vergaderen door de gemeenteraad is in 2020 door ICT

gefaciliteerd, waarbij voor het gebruik werd gemaakt van livestreams van raadsvergaderingen en commissievergaderingen.

Communicatie

In 2020 is de externe gemeentelijke website vernieuwd, waarmee invulling is gegeven aan de doelstellingen van klant- en gebruiksvriendelijke dienstverlening.

2.6 Paragraaf Verbonden Partijen

Verbonden partijen zijn volgens artikel 1 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) privaot- of publiekrechtelijke organisaties, waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Binnen de verbonden partijen kan een onderscheid gemaakt worden tussen deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en publiek-private samenwerkingsverbanden (pps-constructies).

Hieronder is een opsomming van de diverse verbonden partijen opgenomen, gerangschikt naar het programma waar deze verbonden partijen (primair) onder vallen.

Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving:

- Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)
- Regionale UitvoeringsDienst Zuid-Limburg (RUD ZL)

Programma Sociaal Domein:

- Regionale samenwerking leerplicht en RMC Maastricht en Mergelland
- Regionale samenwerking leerlingenvervoer
- Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL)
- Omnibuzz
- Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland (SZMH)
- Inkoop Jeugdzorg regio Zuid-Limburg
- Geneeskundige Gezondheids Dienst (GGD) Zuid-Limburg
- AntiDiscriminatieVoorziening (ADV) Limburg
- Podium 24
- Annex

Programma Ruimtelijk Domein:

- Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V.
- Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)
- Milieuparken Geul en Maas
- Bodemzorg Limburg B.V.

Programma Algemene Taakvelden:

- Enexis Holding N.V.; met daaraan gerelateerd:
  - Vordering op Enexis B.V. (t/m 2020)
  - Verkoop Vennootschap B.V. (t/m 2020)
  - CBL Vennootschap B.V. (t/m 2020)
  - Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
  - CSV Amsterdam B.V.
- BNG Bank N.V.
- Belastingen samenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

In het vervolg van deze paragraaf wordt per verbonden partij nader ingegaan op de activiteiten, de ontwikkelingen en vooruitzichten, de kengetallen, de vorm van participatie en de belangen (openbaar, bestuurlijk en financieel).

Verbonden partijen programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving

Veiligheidsregio Zuid-Limburg te Maastricht.

Activiteiten.

Op grond van de Wet op de Veiligheidsregio's hebben de regiogemeenten per 1 januari 2012 de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) ingesteld. De VRZL is belast met het integraal behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de veiligheid. Brandweerzorg, Crisisbeheersing en Rampenbestrijding, GHOR en Burgernet maken onderdeel uit van de Veiligheidsregio. Voor het Meld- en Coördinatiecentrum (het MCC) wordt een aparte begroting en jaarrekening opgesteld.

Kengetallen Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

Nettoresultaat VRZL	€ 87.000 in 2020 -€ 363.000 in 2019
Eigen vermogen VRZL	€ 8,4 miljoen per 31 december 2020 € 8,8 miljoen per 31 december 2019
Langlopend vreemd vermogen VRZL	€ 34,4 miljoen per 31 december 2020 € 19,0 miljoen per 31 december 2019
Nettoresultaat MCC	€ 82.913 in 2020 € 20.254 in 2019
Eigen vermogen MCC	€ 1.258.049 per 31 december 2020 € 1.195.252 per 31 december 2019
Langlopend vreemd vermogen MCC	€ 442.717 per 31 december 2020 € 392.717 per 31 december 2019

Kengetallen gemeente

Onze gemeentelijke bijdrage in 2020 bedroeg € 1.104.925 voor de regionale brandweer, € 1.921 voor het onderdeel burgernet en € 3.436 voor het MCC. Dit is een totale bijdrage van € 1.110.282. Het onderdeel GHOR is daarbij niet opgenomen omdat deze onderdeel is van de begroting van de GGD Zuid-Limburg.

Vorm participatie.

In deze gemeenschappelijke regeling is de burgemeester als portefeuillehouder Veiligheid lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen.

- Openbaar belang gemeente. Het gezamenlijk met andere gemeenten op bestuurlijk niveau doelmatig uitvoeren van veiligheidszaken.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Omdat de portefeuillehouder lid is van het Algemeen Bestuur is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittrekking moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoede kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. De verschuldigde bijdrage is bepaald bij de toetreding tot deze gemeenschappelijke regeling. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 3% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten. Overigens is dit slechts een theoretisch risico, er is immers sprake van een verplichte deelname aan deze GR op grond van de wet veiligheidsregio's.

Regionale UitvoeringsDienst (RUD) Zuid-Limburg te Maastricht

Activiteiten.

Voor de uitvoering van omgevingstaken in Zuid-Limburg hebben de gemeenten de krachten gebundeld in de gemeenschappelijke regeling RUD Zuid-Limburg. Het betreft de taken die op grond van de Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving (Wet VTH) zijn ondergebracht, naast de specialistische milieutaken. De uitvoering van deze taken is vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst met elke deelnemer afzonderlijk.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

De doorontwikkeling van de organisatie wordt concreet ingevuld aan de hand van vijf strategische doelen: het versterken van integraal werken, het actief invulling geven aan procesuitvoering en procesverantwoording, het vinden van een goede balans tussen maatwerk en uniformiteit, het zorgdragen voor een solide bedrijfsvoering met een duurzame, transparante financiering van de organisatie en de doorontwikkeling van de organisatie van opdrachtnemer naar dienstverlener.

Kengetallen RUD Zuid-Limburg

Nettoresultaat	€ 367.103 in 2020 € 129.876 in 2019
Eigen vermogen	€ 1.132.130 per 31 december 2020 € 1.023.252 per 31 december 2019
Langlopend vreemd vermogen	€ 0 per 31 december 2020 € 0 per 31 december 2019

Kengetallen gemeente

De gemeentelijke bijdragen aan de RUD ZL in 2020 bedroeg € 48.649.

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling is de portefeuillehouder Ruimtelijke Ordening zowel lid van het Algemeen Bestuur als van het Dagelijks Bestuur.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. De uitvoering van omgevingstaken op grond van de Wet VTH.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de GR. Daar de portefeuillehouder lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.

Verbonden partijen programma Sociaal Domein

Regionale samenwerking leerplicht en RMC Maastricht en Mergelland te Maastricht

Activiteiten

Tot de gemeenschappelijke regeling behoren de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Deze gemeenschappelijke regeling is belast met het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet (Lpw) en het melden en bestrijden van voortijdig schoolverlaten in het kader van de Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (Wet RMC).

Kengetallen gemeente

Onze gemeentelijke bijdrage in de regionale samenwerking leerplicht en RMC in 2020 bedraagt € 70.220.

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling treedt de gemeente Maastricht op als centrumgemeente.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het uitoefenen van bevoegdheden inzake het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet, de Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet basiseducatie en beroepsonderwijs en de Wet op de expertisecentra.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het bestuur wordt gevormd door het Portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.

Regionale samenwerking leerlingenvervoer te Maastricht

Activiteiten

Tot de gemeenschappelijke regeling behoren de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Deze gemeenschappelijke regeling is belast met het uitvoeren van de aan de gemeente opgedragen wetten en regelingen op het terrein van leerlingenvervoer.

Kengetallen gemeente

Onze gemeentelijke bijdrage aan de regionale samenwerking leerlingenvervoer in 2020 bedraagt € 211.455.

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling treedt de gemeente Maastricht op als centrumgemeente.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het waarborgen van de bereikbaarheid en de toegankelijkheid van het onderwijs.
- Bestuurlijk belang gemeente. De gemeente Maastricht treedt op als centrumgemeente.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.

Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL) te Heerlen.

Activiteiten

De GR WOZL voert haar werkzaamheden uit voor de gemeenten Brunssum, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Nuth, Onderbanken, Simpelveld, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal. De structurele verbinding met de gemeenschappelijke regeling Werkgeversservicepunt Parkstad (GR WSP Parkstad) speelt hierbij een belangrijke rol. In het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening het verschaffen van werk aan lichamelijk, verstandelijk of psychisch gehandicapte inwoners, die vanwege hun handicap uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn.

Kengetallen Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg

Nettoresultaat	€ 1.108.000 in 2020 € 102.000 in 2019
Eigen vermogen	€ 91.000 per 31 december 2020 € 114.000 per 31 december 2019
Langlopend vreemd vermogen	€ 121.000 per 31 december 2020 € 138.000 per 31 december 2019

Kengetallen gemeente

De gemeentelijke bijdrage aan de WSW 2020 bedraagt € 1.551.308.
De gemeentelijke bijdrage aan de WOZL/WSP in 2020 bedraagt € 258.027.

Vorm participatie.

In deze gemeenschappelijke regeling is de gemeente lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen.

- Openbaar belang gemeente. Het gezamenlijk met andere gemeenten op bestuurlijk niveau doelmatig uitvoeren van gemeenschappelijke taken in het kader van de WSW.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen het Schap. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittrekking moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoede kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 2% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten.

Omnibuzz te Geleen

Activiteiten

Het voor de burger nastreven van een collectief vervoersysteem met uniforme kenmerken, gebaseerd op landelijke harmonisatieregels, echter rekening houdend met individuele wensen ten aanzien van vervoer voor de burgers.

Kengetallen Omnibuzz

Nettoresultaat	€ 3.348.245 in 2020 € 186.990 in 2019
Eigen vermogen	€ 723.714 per 31 december 2020 € 770.755 per 31 december 2019
Langlopend vreemd vermogen	€ 0 per 31 december 2020 € 0 per 31 december 2019

Kengetallen gemeente

De gemeentelijke bijdrage aan de GR Omnibuzz in 2020 bedraagt € 434.217.

Vorm participatie

In deze Gemeenschappelijke Regeling is de gemeente lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het gezamenlijk met andere gemeenten voorzien in een Collectief Vraagafhankelijk Vervoersysteem (C.V.V.).
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen Omnibuzz. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 2% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten.

Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland (SZMH) te Maastricht.

Activiteiten

Tot de centrumregeling SZMH behoren de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Deze centrumregeling is belast met het uitvoeren van de Participatiewet en aanverwante regelingen. De deelnemende gemeenten hebben zelf directe regie en controle op de dienstverlening van de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie.

Kengetallen gemeente

De gemeentelijke bijdrage aan de uitvoeringsorganisatie SZMH (voor het onderdeel uitvoering participatiewet) in 2020 bedraagt € 976.286.

Vorm participatie.

In deze centrumregeling treedt de gemeente Maastricht op als centrumgemeente.

Belangen.

- Openbaar belang gemeente. Het uitvoeren van de werkzaamheden van de sociale diensten.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het bestuur wordt gevormd door het Portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.

Inkoop Jeugdzorg regio Zuid-Limburg te Maastricht

Activiteiten

Tot de centrumregeling Inkoop Jeugdzorg regio Zuid-Limburg behoren de Zuid-Limburgse gemeenten. Deze centrumregeling is belast met het uitvoeren van de taken op het gebied van jeugdzorg, te weten de onderdelen inkoop en backoffice.

Kengetallen gemeente

De gemeentelijke bijdrage voor de inkoop en de backoffice voor jeugdzorg in 2020 bedraagt € 73.731.

Vorm participatie

In deze centrumregeling treedt de gemeente Maastricht op als centrumgemeente.

Belangen.

- Openbaar belang gemeente. Het uitvoeren van de regionale jeugdzorgtaken in het kader van de Jeugdwet.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het bestuur wordt gevormd door de portefeuillehouders Jeugd van alle deelnemende gemeenten.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.

Geneeskundige Gezondheids Dienst (GGD) Zuid-Limburg te Geleen

Activiteiten

De GGD Zuid-Limburg is de geneeskundige gezondheidsdienst, die werkzaam is ten behoeve van de 16 gemeenten in Zuid-Limburg. De dienst is uitvoerder van collectieve preventie, uitvoerder van acute zorg en is de gemeentelijke adviesdienst en het expertisecentrum in het kader van de openbare gezondheidszorg. Met betrekking tot voorgenoemde taken zijn strategische doelen opgesteld die duidelijkheid verschaffen in hetgeen de GGD Zuid-Limburg wil bereiken.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

De vragen welke ambities centraal moeten staan en wat de consequenties zijn voor het werk van de GGD worden steeds belangrijker. Deze inhoudelijke discussie kan echter niet los gezien worden van de economische omstandigheden. Gemeenten worden geconfronteerd met bezuinigingen welke uiteraard ook hun weerslag hebben op de GGD. Daarnaast zijn er forse verschuivingen in demografie waarneembaar. Zuid-Limburg heeft de komende jaren te maken met een afname van het aantal inwoners, een terugloop van het aantal jongeren (ontgroening) en een toename van de oudere bevolking (vergroezing). De GGD staat nu samen met de gemeenten voor de uitdaging om een toekomstgericht gezondheidsbeleid te ontwikkelen onder sterk afnemende (financiële) middelen.

Kengetallen GGD Zuid-Limburg

Nettoresultaat	€ 865.768 in 2020 -€ 744.009 in 2019
Eigen vermogen	€ 1,46 miljoen per 31 december 2020 € 2,56 miljoen per 31 december 2019
Langlopend vreemd vermogen	€ 19,99 miljoen per 31 december 2020 € 21,79 miljoen per 31 december 2019

Kengetallen gemeente.

De gemeentelijke bijdrage aan de GGD ZL in 2020 bedraagt € 192.706 voor het onderdeel algemene gezondheidszorg, € 158.294 voor het onderdeel jeugdgezondheidszorg, € 159.518 voor het onderdeel Veilig Thuis, € 10.135 voor het onderdeel vangnet OGGZ en € 28.799 voor de GHOR. De totale gemeentelijke bijdrage aan de GGD Zuid-Limburg bedraagt daarmee € 549.453.

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling is de gemeente lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. De gezondheidszorg in het geheel.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de GGD. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. De verschuldigde bijdrage is gebaseerd op het inwonersaantal. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 3% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten.

AntiDiscriminatieVoorziening (ADV) Limburg te Maastricht.

Activiteiten

Tot de gemeenschappelijke regeling behoren 27 Limburgse gemeenten. Namens deze gemeenten worden sinds 2009 de taken uit de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorzieningen (Wga) uitgevoerd. ADV-Limburg draagt bij aan het voorkomen van discriminatie en ongelijke behandeling middels onder meer voorlichtings- en preventieactiviteiten. Dit wordt gedaan voor en vooral met gemeenten, politie, scholen, bedrijven en instanties in Limburg. Op deze manier wordt een bijdrage geleverd aan een veilige, leefbare en aangename Limburgse samenleving, in al haar diversiteit.

Kengetallen ADV-Limburg

Nettoresultaat	€ 23.000 in 2017 € 3.000 in 2016
Eigen vermogen	€ 180.600 per 31 december 2017 € 156.900 per 31 december 2016
Vreemd vermogen	€ 79.700 per 31 december 2017 € 99.900 per 31 december 2016

Kengetallen gemeente

De gemeentelijke bijdrage aan ADV-Limburg in 2020 bedraagt € 7.099.

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling treden de centrumgemeenten, Maastricht en Roermond, op als de bestuurlijke partners voor de ADV-Limburg.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. De uitvoering van de taken op grond van de Wga.
- Bestuurlijk belang gemeente. De gemeente Maastricht (namens de gemeenten in Zuid-Limburg) en de gemeente Roermond (namens de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg) treden op als centrumgemeenten naar de ADV Limburg.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.

Verbonden partijen programma Ruimtelijk domein

Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V. te Valkenburg aan de Geul

Activiteiten

Het exploiteren van sport-, recreatie-, cultuur- en welzijnsaccommodaties.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

De gemeenteraad heeft op 18 mei 2020 het besluit genomen om af te zien van het realiseren van een nieuwe zwembadvoorziening en ingaande 1 januari 2021 de exploitatie van zowel de huidige zwembad- als de fitnessvoorziening te beëindigen om daarmee de financieel taakstellende bezuiniging op de Polfermolen in te vullen.

Kengetallen Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V.

Nettoresultaat	€ 0 in 2020 € 0 in 2019
Eigen vermogen	€ 45.000 per 31 december 2020 € 45.000 per 31 december 2019
Langlopend vreemd vermogen:	€ 48.511 per 31 december 2020 € 48.511 per 31 december 2019

Kengetallen gemeente

Bijdragen 2020:

Sporthal de Bosdries	€ 112.043
Sport- en recreatiecentrum De Polfermolen	€ 2.000.514

Vorm participatie.

De gemeente is voor 100 % aandeelhouder.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het bieden van de mogelijkheid aan inwoners, sportinstellingen, culturele instellingen en toeristen tot het gebruik maken van de faciliteiten in het sport- en recreatiecentrum De Polfermolen en de sporthal de Bosdries.
- Bestuurlijk belang gemeente. De gemeente is voor 100% aandeelhouder en heeft dus het volledige zeggenschapsrecht om invloed uit te oefenen op de gang van zaken binnen de Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V.
- Financieel belang c.q. risico. De gemeente staat 100% garant voor het exploitatietekort.

Waterleiding Maatschappij Limburg (WML) te Maastricht.

Activiteiten

WML voorziet in de behoefte aan drinkwater in de provincie Limburg en aangrenzende gebieden. WML bereikt dit door het winnen, zuiveren, opslaan, inkopen, transporteren, distribueren en het leveren van drinkwater.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

Het streven van WML is en blijft om voor de komende jaren en daarna een acceptabele en consistente tariefstructuur te bewerkstelligen, gebaseerd op een gezonde financiële huishouding met beheersbare kapitaallasten.

Kengetallen Waterleiding Maatschappij Limburg

Maatschappelijk kapitaal	€ 2,269 miljoen (500 aandelen à € 4.538,-)
Volgestort kapitaal	€ 2,269 miljoen
Dividenduitkering per aandeel	geen dividenduitkering
Nettoresultaat	€ 5,9 miljoen in 2019 € 6,2 miljoen in 2018
Eigen vermogen	€ 215,3 miljoen per 31 december 2019 € 209,4 miljoen per 31 december 2018
Langlopend vreemd vermogen:	€ 264,7 miljoen per 31 december 2019 € 259,5 miljoen per 31 december 2018
Kortlopend vreemd vermogen:	€ 130,6 miljoen per 31 december 2019 € 125,5 miljoen per 31 december 2018

Kengetallen gemeente

Aantal aansluitingen 2019	7.933
Aantal aandelen gemeente	6 à € 4.538,-

Vorm participatie

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Invloed uitoefenen op het beleid met betrekking tot de watervoorziening.
- Bestuurlijk belang gemeente. Via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft de gemeente invloed op het beleid binnen de WML.
- Financieel belang c.q. risico. Op dit moment wordt er geen dividend uitgekeerd. De gemeente heeft als aandeelhouder een financieel belang van 1,2%.

Milieuparken Geul en Maas te Maastricht

Activiteiten.

Met ingang van 2003 is de gemeenschappelijke regeling Milieuparken Geul en Maas in werking getreden. Gezamenlijk worden vier milieuparken geëxploiteerd.

Kengetallen Milieuparken Geul en Maas.

Nettoresultaat	-€ 66.355 in 2019 -€ 2.016 in 2018
Eigen vermogen	€ 30.239 per 31 december 2019 € 61.881 per 31 december 2018
Vreemd vermogen	€ 0 per 31 december 2019 € 0 per 31 december 2018

Kengetallen gemeente

De gemeentelijke bijdrage aan de GR Milieuparken Geul en Maas in 2020 bedraagt € 296.561.

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling is de gemeente lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het inzamelen van huishoudelijke afvalcomponenten.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de GR. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. De verschuldigde bijdrage is gebaseerd op het inwonersaantal. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 10% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten.

Bodemzorg Limburg B.V. te Maastricht Airport.

Activiteiten

Bodemzorg Limburg B.V. is een zelfstandige vennootschap waarbij 50% van de aandelen verdeeld is over alle Limburgse gemeenten en de andere 50% van de aandelen is door de provincie overgedragen aan Nazorg Limburg B.V. De kerntaak van deze B.V. is het beheeren van grotere complexe voormalige stortplaatsen. Deze B.V. draagt zorg voor het in stand houden van de voorzieningen die zijn aangebracht ter voorkoming van verspreiding van aanwezige verontreinigingen naar de omgeving.

Kengetallen Bodemzorg Limburg B.V.

Nettoresultaat	€ 3.602.947 in 2019 -€ 1.961.930 in 2018
Eigen vermogen	€ 5,5 miljoen per 31 december 2019 € 1,9 miljoen per 31 december 2018
Vreemd vermogen	€ 28,9 miljoen per 31 december 2019 € 28,1 miljoen per 31 december 2018

Kengetallen gemeente

De gemeentelijke bijdrage in 2020 bedraagt € 4.126.

Vorm participatie

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het vinden van duurzame oplossingen voor gesloten stortplaatsen en andere verontreinigde locaties die passen binnen het landelijke duurzaamheidsbeleid.
- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders fungeert als hoogste besluitvormingsorgaan. Deze vergadering keurt de jaarrekening goed, inclusief de bestemming van het resultaat, en verleent al dan niet décharge van het beleid en het toezicht daarop. Besluiten van de Algemene Vergadering worden, behoudens in de statuten genoemde besluiten, genomen met een gewone meerderheid van stemmen, waarbij één aandeel recht geeft op één stem.
- Financieel belang c.q. risico. Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap.

Verbonden partijen programma Algemene Taakvelden

Enexis Holding N.V. te 's-Hertogenbosch.

Activiteiten

Enexis Holding N.V. beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met onder andere toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

Enexis Holding N.V. opereert in een gereguleerde markt onder toezicht van de Autoriteit Consument en Markt (ACM). Elke drie jaar stelt de ACM de maximale tarieven vast. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen en excellent netbeheer uit te voeren.

Kengetallen Enexis Holding N.V.

Nominaal aandelenkapitaal	€ 149,7 miljoen
Dividenduitkering per aandeel	€ 0,70 in 2019 (uitkering in 2020) € 0,82 in 2018 (uitkering in 2019)
Uitkeringspercentage dividend	50% van het genormaliseerde resultaat na belastingen
Financieel resultaat	€ 210 miljoen in 2019 € 319 miljoen in 2018
Eigen vermogen	€ 4.112 miljoen per 31 december 2019 € 4.024 miljoen per 31 december 2018
Vreemd vermogen	€ 3.047 miljoen per 31 december 2019 € 2.868 miljoen per 31 december 2018

Kengetallen gemeente

Aantal aandelen gemeente	311.850 à € 1,00
--------------------------	------------------

Vorm participatie

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het uitoefenen van invloed op het beleid met betrekking tot de infrastructuur voor energie, hetgeen een vitaal onderdeel is voor de economie en de samenleving.
- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders fungeert als hoogste besluitvormingsorgaan. Deze vergadering keurt de jaarrekening goed, inclusief de bestemming van het resultaat, en verleent al dan niet décharge van het beleid en het toezicht daarop. Besluiten van de Algemene Vergadering worden, behoudens in de statuten genoemde besluiten, genomen met een gewone meerderheid van stemmen, waarbij één aandeel recht geeft op één stem.
- Financieel belang c.q. risico. De aandeelhouders van Essent N.V. hebben deze deelneming op 27 mei 2009 middels een AvA als dividend in natura uitgekeerd gekregen. Het risico voor de aandeelhouders beperkt zich tot het nominale aandelenkapitaal en het achterblijven van de geraamde dividendopbrengst. De gemeente heeft 0,21% van de aandelen in bezit.

Vordering op Enexis B.V. te 's-Hertogenbosch.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

Deze vennootschap is in 2020 ontbonden en uitgeschreven.

Verkoop Vennootschap B.V. te 's-Hertogenbosch.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

Deze vennootschap wordt in 2020 ontbonden en uitgeschreven.

CBL Vennootschap B.V. te 's-Hertogenbosch.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

Deze vennootschap wordt in 2020 ontbonden en uitgeschreven.

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. te 's-Hertogenbosch.

Activiteiten.

De rechter heeft bepaald dat Essent haar 50% belang (in economische zin) in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), welke vennootschap onder meer eigenaar is van de kerncentrale te Borssele, niet mocht mee verkopen aan RWE. Dit houdt in dat de verkopende aandeelhouders zowel het juridische als het economische eigendom van het 50%-belang in EPZ hebben verkregen en daarmee de rechten om de publieke belangen te borgen. De uitkomsten van de juridische trajecten zijn tot nu toe negatief geweest voor de voormalige aandeelhouders van Essent. Om uit deze impasse te geraken, is een schikking getroffen tussen betrokken partijen waarvan de transactiedocumenten op 1 juli 2011 zijn ondertekend.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

Conform de verkoopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds. RWE had op 30 september 2015 geen claims ingediend met betrekking tot de verkoop van het 50%-belang in EPZ. Binnen PBE B.V. is nog een bedrag van € 1,6 miljoen achtergebleven om mogelijke zaken die uit de verkoop voortkomen af te wikkelen. Naar verwachting zal de vennootschap in 2021 opgeheven kunnen worden. De resterende liquide middelen zullen dan worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Kengetallen Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.

Nominaal aandelenkapitaal	€ 1.496.822
Verwacht financieel resultaat	€ 0 in 2021 -€ 25.000 in 2020
Verwacht eigen vermogen	€ 0 per 31 december 2021 € 1,6 miljoen per 31 december 2020
Verwacht vreemd vermogen	€ 0 per 31 december 2021 € 0 per 31 december 2020

Kengetallen gemeente.

Aantal aandelen gemeente	311.850 à € 0,01
--------------------------	------------------

Vorm participatie.

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen.

- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders fungeert als hoogste besluitvormingsorgaan. Deze vergadering keurt de jaarrekening goed, inclusief de bestemming van het resultaat, en verleent al dan niet décharge van het beleid en het toezicht daarop. Besluiten van de Algemene Vergadering worden, behoudens in de statuten genoemde besluiten, genomen met een gewone meerderheid van stemmen, waarbij één aandeel recht geeft op één stem.
- Financieel belang c.q. risico. Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap. De gemeente heeft 0,21% van de aandelen in bezit.

CSV Amsterdam B.V. te 's-Hertogenbosch

Activiteiten

Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.v. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V. De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult:

- namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON;
- namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim-procedures voeren tegen Recycleco B.V. (waterland);
- het geven van instructies aan de escrow-agent voor wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

In februari 2008 zijn Essent N.V. en Essent Nederland B.V., met toestemming van de publieke aandeelhouders, een procedure begonnen tegen de Staat der Nederlanden waarin zij een verklaring voor recht vragen dat bepaalde bepalingen van de splitsingswetgeving onverbindend zijn. De Hoge Raad heeft op 26 juni 2015 uitspraak gedaan en besloten dat de splitsingswet niet in strijd is met het recht van de Europese Unie. Met deze uitspraak zijn de vorderingen van Essent op de Staat definitief afgewezen en is de procedure daarmee geëindigd. Conform de verkoopovereenkomst zal de escrow-rekening tot vijf jaar na de verkooptransactie blijven staan (mei 2019). Deze rekening wordt aangehouden bij de notaris en kent een saldo van € 8,0 miljoen en maakt geen onderdeel uit van de balans van CSV Amsterdam B.V. Na afwikkeling van de bezwaar- en/of beroepsprocedure inzake de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting zal de vennootschap kunnen worden opgeheven en kunnen de resterende liquide middelen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Kengetallen Claim Staat Vennootschap B.V.

Nominaal aandelenkapitaal	€ 20.000
Verwacht financieel resultaat	-€ 75.000 in 2021 -€ 125.000 in 2020
Verwacht eigen vermogen	€ 300.000 per 31 december 2021 € 375.000 per 31 december 2020
Verwacht vreemd vermogen	€ 0 per 31 december 2021 € 0 per 31 december 2020

Kengetallen gemeente

Aantal aandelen gemeente	4.167 à € 0,01
--------------------------	----------------

Vorm participatie

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen

- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders fungeert als hoogste besluitvormingsorgaan. Deze vergadering keurt de jaarrekening goed, inclusief de bestemming van het resultaat, en verleent al dan niet décharge van het beleid en het toezicht daarop. Besluiten van de Algemene Vergadering worden, behoudens in de statuten genoemde besluiten, genomen met een gewone meerderheid van stemmen, waarbij één aandeel recht geeft op één stem.
- Financieel belang c.q. risico. Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het bedrag van € 8,0 miljoen dat wordt aangehouden op de escrow-rekening en tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap. De gemeente heeft 0,21% van de aandelen in bezit.

BNG Bank N.V. te Den Haag

Activiteiten

De BNG biedt financiële diensten aan, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering, elektronisch bankieren en beleggen. Klanten van de BNG zijn overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

De strategische doelstellingen van de BNG zijn het behouden van substantiële marktaandelen in de financiering van zowel de Nederlandse publieke sector als het semipublieke domein en een redelijk rendement behalen voor de aandeelhouders.

Kengetallen BNG Bank N.V.

Maatschappelijk kapitaal	€ 250 miljoen (100 miljoen aandelen à € 2,50)
Volgestort kapitaal	€ 139 miljoen afgerond
Dividenduitkering per aandeel	€ 1,27 in 2019 € 2,85 in 2018
Uitkeringspercentage dividend	50% van de nettowinst in boekjaar 2019
Nettoresultaat	€ 163 miljoen in 2019 € 337 miljoen in 2018
Eigen vermogen	€ 4.887 miljoen per 31 december 2019 € 4.990 miljoen per 31 december 2018
Vreemd vermogen	€ 144.802 miljoen per 31 december 2019 € 132.518 miljoen per 31 december 2018

Kengetallen gemeente.

Aantal aandelen gemeente	21.060 à € 2,50
Geraamde dividenduitkering 2021-2024	€ 26.746

Vorm participatie

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. De kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger tot een minimum beperken met behulp van de gespecialiseerde financiële dienstverlening van de BNG.
- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) is het forum waarin de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen verslag doen van en verantwoording afleggen over de wijze waarop zij hun taken hebben vervuld. Bij de BNG is sprake van evenredigheid tussen kapitaalbreng en zeggenschap in de AVA. In de AVA wordt aandacht besteed aan het strategisch beleid van de bank, het risicoprofiel en de financiële gang van zaken. Ook statutenwijzigingen en dividendbeleid dienen ter besluitvorming aan de AVA te worden voorgelegd.
- Financieel belang c.q. risico. De gemeente heeft als aandeelhouder een financieel belang van 0,04%.

GR Belastingensamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) te Roermond.

Activiteiten

BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende gemeenten en waterschappen de zorg voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen en werkt daarbij tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatie-verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

Tot de Gemeenschappelijke Regeling behoren het Limburgs waterschap en 28 van de 31 Limburgse gemeenten. Naar verwachting zal de gemeente Mook en Middelaar per 1 januari 2021 toetreden tot de GR BsGW.

Kengetallen Belastingensamenwerking Gemeenten en Waterschappen

Nettoresultaat	-€ 2.092.000 in 2020 € 13.000 in 2019
Eigen vermogen	€ 1.203.000 per 31 december 2020 € 593.000 per 31 december 2019
Langlopend vreemd vermogen	€ 2.754.000 per 31 december 2020 € 369.000 per 31 december 2019
Kortlopend vreemd vermogen	€ 6.347.000 per 31 december 2020 € 6.382.000 per 31 december 2019

Kengetallen gemeente

De gemeentelijke bijdrage aan de GR BsGW in 2020 bedraagt € 202.451.

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling is de portefeuillehouder financiën lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het gezamenlijk met andere gemeenten op bestuurlijk niveau doelmatig uitvoeren van taken in het kader van de heffing en inning van gemeentelijke belastingen.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de GR. Daar de portefeuillehouder lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 1% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten en het waterschap.

2.7 Paragraaf Grondbeleid

Op grond van artikel 16 van het Besluit Begroting en Verantwoording dient een paragraaf aan het grondbeleid te worden gewijd. Ingevolge dat artikel moet aandacht worden geschonken aan de visie ten aanzien van het grondbeleid, een actuele prognose van de te verwachten resultaten, een onderbouwing van de geraamde winstneming en de beleidsuitgangspunten met betrekking tot de gevormde reserves binnen het grondbedrijf in relatie tot de risico's. Transparantie van grondbeleid is voor de raad om twee redenen van belang. In de eerste plaats vanwege het financiële belang en de risico's en in de tweede plaats vanwege de relatie met de doelstellingen, zoals deze in de diverse programma's zijn neergelegd.

Onze gemeente voert een passieve grondpolitiek. Dit betekent dat in beginsel geen actieve grondverwerving plaatsvindt en dus ook geen gronden bouwrijp gemaakt en verkocht worden. Wij verlenen wel medewerking aan verzoeken van particulieren en projectontwikkelaars om gronden bouwrijp te maken en in die staat te verkopen. Deze aanpak is min of meer het gevolg van het compacte karakter van het grondgebied en heeft als voordeel dat wij in beginsel niet hoeven te investeren in gronden en infrastructuur en dus ook geen (rente)risico's dragen.

Voor wat het centrumplan en de ontwikkeling van het de Leeuw terrein betreft, merken wij tenslotte nog op dat op basis van de huidige inzichten en binnen de door Uw raad vastgestelde financiële kaders voldoende voorzieningen/reserveringen zijn getroffen om eventueel optredende verliezen op te vangen.

De gemeente is voornemens beleid te ontwikkelen dat tot doel heeft het vaststellen van eenduidige regels aangaande het beheer, gebruik en verkoop van gemeentelijke gronden, inclusief een handavingsparagraaf, een grondprijzenkaart en een uitvoeringsprogramma.

Onderhanden werken: De Leeuwterrein

De gemeente is in 2012 eigenaar geworden van de voormalige de Leeuw Brouwerij. In 2014 zijn de gebouwen zodanig opgeknapt (geconsolideerd) dat de verdere achteruitgang is gestopt. Dit betreft met name het gedeelte dat onder de rijksmonumentenzorg valt, waarbij ook het monumentale waterrad is veiliggesteld. Ook is het asbest verwijderd uit de gebouwen. Dit laatste is gebeurd op kosten van de voormalige eigenaar.

De gemeente heeft vervolgens in nauwe samenwerking met de provincie het initiatief genomen voor de verdere planontwikkeling. Na een lange zoektocht naar de meest geschikte invulling en een marktverkenning is Wyckerveste toegestaan om geheel onverplicht en geheel voor eigen rekening en risico een onderzoek te doen naar de mogelijke herontwikkeling. Wyckerveste heeft op 14 juli 2017 een definitief voorstel ingediend.

Vervolgens heeft de raad op 4 september 2017 het volgende besloten:

- in hoofdlijnen in te stemmen met het voorgestelde plan;
- de gevormde voorziening van ruim € 0,9 miljoen in te zetten ter dekking van de reeds gemaakte en nog te maken voorbereidingskosten;
- een bijdrage te doen van € 4,4 miljoen (aandeel provincie 50%/aandeel gemeente 50%) ter dekking van het tekort in de stichtingskosten;
- in te stemmen met verkoop van de gronden aan Provincie Limburg voor een bedrag van € 3,7 miljoen en de meeropbrengst van € 0,7 miljoen ten opzichte van het aankoopbedrag van € 3 miljoen in te zetten voor de extra gemeentelijke bijdrage in de onrendabele top;
- een krediet beschikbaar te stellen van € 0,75 miljoen voor de realisatie van circa 205 openbare parkeerplaatsen, waarbij Wyckerveste een bijdrage levert die overeenkomt met de feitelijke aanlegkosten van 100 parkeerplaatsen, exclusief de bijbehorende voorzieningen.

Het plan voor de herontwikkeling heeft betrekking op het verharde gedeelte van het de Leeuwterrein, gelegen tussen de Plenkertstraat en de Geul. De weilanden ten noorden van de Geul

maken geen onderdeel uit van het plan, met uitzondering van de parkeervoorzieningen en de visvijver. Voor het overige gedeelte van deze gronden wordt een herinrichtingsvoorstel uitgewerkt dat voorziet in hoogwaardige natuurontwikkeling in combinatie met inpassing van een hoogwatervoorziening en het technisch herstel van de kademuren.

Hoewel het project nog niet is afgerond, zijn in 2019 wel al een aantal onderdelen op het terrein geopend, waaronder het Shimano Experience Center. Het terrein heeft in 2019 de naam Par'Course gekregen. In 2020 zijn afrondende werkzaamheden op het terrein uitgevoerd. Naar verwachting wordt het project in 2021 volledig afgerond.

Onderhanden werken: Centrumplan

De realisatie van het centrumplan is nagenoeg gereed. Rekening houdende met de lopende verplichtingen is nog een reserve beschikbaar van afgerond € 452.000,- om optredende tegenvallers (nadeelcompensaties, juridische procedures, tegenvallende inkomsten) te kunnen opvangen.

2.8 Paragraaf Covid-19

Cf. het advies van de commissie bedrijfsvoering en auditing decentrale overheden (de commissie BADO) zoals verwoord in de BADO-notitie 'Covid-19 effecten en risico's voor decentrale overheden vertaald naar de jaarrekening 2020' hebben wij in de jaarrekening 2020 een paragraaf opgenomen waarin de financiële gevolgen van Covid-19 voor het jaar 2020 staan opgenomen.

In de kadernota 2020 staat een algemene toelichting opgenomen over de financiële Covid-19 gerelateerde maatregelen waar de gemeenteraad in het voorjaar van 2020 toe heeft besloten. Bij de najaarsnota in raadsvergadering 2020 is dit nog eens geactualiseerd. Voor de inhoudelijke toelichting verwijzen wij u naar deze beide planning & control documenten.

Voor deze paragraaf beperken wij ons tot een actualisatie van het overzicht zoals dat ook bij de najaarsnota is gepresenteerd, waarbij we aansluiten op de daadwerkelijke kosten. Het is onze verwachting dat dit kostenoverzicht aan de basis zal liggen voor de afrekening over 2020 met het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Bestemmingsreserve Financiële Gevolgen Corona (COVID-19)	
Storting resultaat jaarrekening 2019	2.156.126
Precariobelasting 2020	382.500
Reclamebelasting 2020	120.000
Kwijtschelding huren en pachten	249.318
Maatregelen Bedrijveninvesteringzone (BIZ)	127.000
Valkenburg Veilig Open	95.000
Subtotaal onttrekkingen kadernota 2020	973.818
Aanvullende kwijtschelding huren en pachten	17.112
Aanvullingen kerststad 2020	50.000
Aanvullingen kerststad 2020 (marketingbijdrage)	11.000
Verstrekking mondkapjes	3.600
Openbare toiletten	11.700
Subsidieverzoek Katakomben	5.000
Meerkosten evenementen	5.078
Subtotaal onttrekkingen o.b.v. mandaat college	103.490
Vorbereidingskosten kerstmarkt gemeentegrot	290.000
Minderopbrengst gemakkelikhedenretributie	173.781
Kosten van toezicht en handhaving	50.000
ICT en facilitaire kosten	81.097
Kostenverhoging verbonden partijen	0
Minder dividenduitkering verbonden partijen	33.254
Subtotaal voorstellen najaarsnota 2020	628.132
Stortingen van o.a. bijdragen Rijksoverheid	264.032
Saldo reserve Corona o.b.v. jaarrekening 2020	714.718

De effecten van Covid-19 op onze parkeeropbrengsten in 2020 bedragen circa € 700.000, waarvan we een gedeelte van € 367.000 (als voorschot) gecompenseerd hebben gekregen vanuit de rijksoverheid. De afrekening van de parkeereexploitatie is geen onderdeel van de bestemmingsreserve financiële gevolgen Covid-19, maar is een aanvullend financieel gevolg.

Voor de toeristenbelasting constateren we dat de compensatie die we vanuit de rijksoverheid hebben ontvangen (€ 536.000) hoger is dan de minderinkomsten ten opzichte van onze begroting (€ 299.000). De wijze waarop de rijksoverheid met de voordeel zal omgaan is nog onzeker.

Deel B De jaarrekening

Hoofdstuk 3: De balans

ACTIVA	31 december 2020	31 december 2019
Vaste activa		
<u>Immateriële vaste activa</u>		
- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio		
- Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief		
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	909.526	1.073.704
	909.526	1.073.704
<u>Materiële vaste activa</u>		
- Investeringen met een economisch nut	24.202.693	24.961.111
- Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	15.870.365	16.434.233
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	11.945.079	9.910.328
- In erfpacht uitgegeven gronden	13.613	13.613
	52.031.751	51.319.285
<u>Financiële vaste activa</u>		
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
- Deelnemingen	228.625	228.625
- Gemeenschappelijke regelingen		
- Overige verbonden partijen		
- Leningen aan:		
- Openbare lichamen		
- Woningbouwcoöperaties		
- Deelnemingen	1.041.707	30.000
- Overige verbonden partijen		
- Overige langlopende leningen		
- Uitzettingen schatkist met een looptijd >1 jaar		
- Uitzettingen schuld papier met een looptijd >1 jaar		
- Overige uitzettingen met een looptijd >1 jaar		
	1.270.332	258.625
Totaal vaste activa	54.211.609	52.651.615
Vlottende activa		
<u>Voorraden</u>		
- Grond en hulpstoffen	1	1
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	424.160	-455.840
- Gereed product en handelsgoederen		
- Vooruitbetalingen		
	424.161	-455.839
<u>Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar</u>		
- Vorderingen op openbare lichamen	5.473.780	4.408.866
- Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen		
- Overige verstrekte kasgeldleningen		
- Uitzettingen schatkist met een looptijd < 1 jaar	12.830.282	19.257.773
- Rekening courantverhoudingen met het Rijk		
- Rekening courantverhoudingen met niet financiële instellingen	0	186.641
- Uitzettingen schuld papier met een looptijd < 1 jaar		
- Overige vorderingen	1.607.824	3.077.030
- Overige uitzettingen		
	19.911.887	26.930.310
<u>Liquide middelen</u>		
- Kassaldi	13.091	11.899
- Banksaldi	71.911	176.412
	85.001	188.311
<u>Overlopende activa</u>		
- Nog te ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel van:		
- Europese overheidslichamen		
- Het Rijk	0	
- Overige Nederlandse overheidslichamen	217.352	239.644
- Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	1.213.272	864.820
	1.430.624	1.104.464
Totaal vlottende activa	21.851.673	27.767.246
TOTAAL ACTIVA	76.063.282	80.418.861

PASSIVA	31 december 2020	31 december 2019
Vaste passiva		
<u>Eigen vermogen</u>		
- Algemene reserves	3.110.234	3.110.234
- Bestemmingsreserves	43.103.321	42.136.681
- Nog te bestemmen resultaat	1.050.507	2.156.126
	47.264.062	47.403.041
<u>Voorzieningen</u>		
- Voor verplichtingen, verliezen en risico's	6.921.226	6.904.042
- Ter egalisering van kosten	1.969.626	2.259.504
- Voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen		
- Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	4.784.362	5.191.927
	13.675.214	14.355.473
<u>Vaste schulden met een looptijd > 1 jaar</u>		
- Obligatieleningen		
- Onderhandse leningen van:		
Binnenlandse:		
- Pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
- Banken en overige financiële instellingen	7.636.566	8.713.943
- Bedrijven		
- Openbare lichamen		
- Overige sectoren		
Buitenlandse instellingen		
- Door derden belegde gelden		
- Waarborgsommen	4.100	4.100
	7.640.666	8.718.043
Totaal vaste passiva	68.579.942	70.476.557
Vlottende passiva		
<u>Netto vlottende schulden met een looptijd < 1 jaar</u>		
- Kasgeldleningen openbare lichamen		
- Overige kasgeldleningen		
- Banksaldi	387	0
- Rekening courant met niet financiële instellingen	1.084.717	0
- Overige schulden	1.826.629	2.943.549
	2.911.733	2.943.549
<u>Overlopende passiva</u>		
- Ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel van:		
- Europese overheidslichamen		
- Het Rijk	142.246	67.382
- Overige Nederlandse overheidslichamen	274.731	338.606
- Overige vooruitontvangen bedragen en nog te betalen bedragen	4.154.631	6.592.767
	4.571.608	6.998.755
Totaal vlottende passiva	7.483.341	9.942.304
TOTAAL PASSIVA	76.063.282	80.418.861
<u>Gewaarborgde geldleningen</u>	60.384.683	51.022.606

Hoofdstuk 4: Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020
Lasten (excl. toevoegingen aan reserves)			
Lasten programma's			
Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving	2.291.079	2.368.871	2.170.352
Programma Toerisme en Economie	4.765.249	3.766.446	3.545.487
Programma Sociaal Domein	20.903.906	26.684.580	26.562.846
Programma Ruimtelijk Domein	13.380.986	15.535.491	15.975.473
Programma Algemene Taakvelden	3.275.376	1.500.441	1.451.305
Subtotaal lasten programma's	44.616.596	49.855.829	49.705.465
Overige lasten			
Overhead	6.292.654	7.025.124	7.210.120
Vennootschapsbelasting	1.000	1.000	411
Onvoorzien	100.000	1.257.140	1.056.457
Subtotaal overige lasten	6.393.654	8.283.264	8.266.988
Totaal lasten	51.010.250	58.139.093	57.972.452
Baten (excl. onttrekkingen aan reserves)			
Baten programma's			
Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving	170.320	167.512	135.733
Programma Toerisme en Economie	7.621.003	4.766.688	4.689.928
Programma Sociaal Domein	4.604.890	8.931.345	9.317.623
Programma Ruimtelijk Domein	6.961.472	8.128.973	8.588.515
Programma Algemene Taakvelden	31.076.925	34.460.749	34.619.107
Subtotaal baten programma's	50.434.610	56.455.267	57.350.907
Overige baten			
Overhead	180.676	202.416	364.381
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Onvoorzien	0	0	118.185
Subtotaal overige baten	180.676	202.416	482.566
Totaal baten	50.615.286	56.657.683	57.833.473
Saldo (excl. mutatie reserves)			
Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving	2.120.759	2.201.359	2.034.619
Programma Toerisme en Economie	-2.855.754	-1.000.242	-1.144.441
Programma Sociaal Domein	16.299.016	17.753.235	17.245.223
Programma Ruimtelijk Domein	6.419.514	7.406.518	7.386.958
Programma Algemene Taakvelden	-27.801.549	-32.960.308	-33.167.802
Overhead	6.111.978	6.822.708	6.845.740
Vennootschapsbelasting	1.000	1.000	411
Onvoorzien	100.000	1.257.140	938.271
Saldo van baten en lasten	394.964	1.481.410	138.980
Mutatie reserves			
Toevoegingen aan reserves	69.698	7.641.998	7.822.869
Onttrekkingen uit reserves	599.047	9.123.408	9.012.356
Saldo mutatie reserves	-529.349	-1.481.410	-1.189.487
Resultaat begrotingsjaar 2020	134.385	0	1.050.507

Hoofdstuk 5: Toelichtingen op de balans en op het overzicht van baten en lasten

5.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op 6 november 2018 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het boekjaar.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken. Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Eventuele stelselwijzigingen worden in dit hoofdstuk toegelicht. Dit geldt ook voor wijzigingen als gevolg van aanpassingen van het BBV of als gevolg van stellige uitspraken of aanbevelingen van de commissie BBV.

Balans: vaste activa

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings-c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag. Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio
Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief
De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden lineair in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden
De bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden lineair in 30 jaar afgeschreven.

Materiële vaste activa

Algemeen

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings-of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings-of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. De investeringen worden lineair afgeschreven in maximaal de verwachte levensduur van het actief:

- a. 25 jaar: voor nieuwbouw schoolgebouwen, woonruimten, kantoren en bedrijfsgebouwen;
- b. 15 jaar: voor renovatie, restauratie en aankoop van schoolgebouwen, woonruimten, kantoren en bedrijfsgebouwen en technische installaties gebouwen;
- c. 10 jaar: voor veiligheidsvoorzieningen gebouwen, telefooninstallaties, kantoormeubilair, schoolmeubilair en tijdelijke woonruimten en bedrijfsgebouwen;
- d. 5 jaar: voor transportmiddelen, aanhangwagens, parkeerapparatuur en personenauto's;
- e. 3 jaar: voor investeringen op het gebied van ICT.

Op gronden en terreinen vindt geen afschrijving plaats.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Investerings op het gebied van riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere, alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, worden op de balans separaat opgenomen: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven. Voor de rioleringsinvesteringen wordt een lineaire afschrijvingstermijn gehanteerd van 40 jaar.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings-of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. De investeringen worden lineair afgeschreven in maximaal de verwachte levensduur van het actief:

- a. 25 jaar: voor parken, sportvelden, groenvoorzieningen, wegen, pleinen, rotondes, tunnels, viaducten, bruggen, geluidswallen, waterkeringen, pompen en gemalen;
- b. 20 jaar: voor openbare verlichting;
- c. 10 jaar: voor straatmeubilair en renovatie gemalen.

De verplichting om investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut te activeren, geldt voor alle investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

In erfpacht uitgegeven gronden

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vervallen naar rato van afkoopperiode vrij te gunste van het resultaat.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen en (overige) uitzettingen zijn, tenzij hierna anders is vermeld, opgenomen tegen nominale waarde. Indien noodzakelijk, dan wordt een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Afwaardering zal plaatsvinden indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs.

Balans: vlottende activa

Vorraden

Grond en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten. Indien er geen sprake is van winstneming, worden de verkregen verkoopopbrengsten op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statistisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Overlopende activa

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Verliescompensatie

Conform artikel 40b van het BBV is buiten de balanstelling het bedrag opgenomen waarvan het recht bestaat op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969.

Balans: vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. Het resultaat dient hierbij afzonderlijk te worden opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

In de balans worden de reserves onderscheiden naar de algemene reserve en de bestemmingsreserves. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Vorzieningen

Vorzieningen worden gewaardeerd tegen het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsregalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarbij rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Balans: vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantiestellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen.

5.2 Toelichting op de balans per 31 december 2020

De verschillende posten uit de balans worden hieronder toegelicht.

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0	0
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	909.526	1.073.704
Totaal	909.526	1.073.704

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2020:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>	<i>Investerings-</i>	<i>Desinves-</i>	<i>Afschrijvingen</i>	<i>Bijdragen van derden</i>	<i>Afwaar- deringen</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.073.704	0	0	147.860	16.318	0	909.526
Totaal	1.073.704	0	0	147.860	16.318	0	909.526

Materiële vaste activa

De materiele vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>
Investerings met een economisch nut	24.202.693	24.961.111
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	15.870.365	16.434.233
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	11.945.079	9.910.328
In erfpacht uitgegeven gronden	13.613	13.613
Totaal	52.031.751	51.319.285

De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>
Gronden en terreinen	900.228	678.416
Woonruimten	182.868	42.132
Bedrijfsgebouwen	6.827.301	7.432.799
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	9.750.595	10.196.647
Vervoersmiddelen	296.187	236.838
Machines, apparaten en installaties	1.133.877	1.139.879
Overige materiële vaste activa	5.111.636	5.234.400
Totaal	24.202.693	24.961.111

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut weer:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>	<i>Investerings- Investeringen</i>	<i>Desinves- Afschrijvingen teringen</i>	<i>Bijdragen van derden</i>	<i>Afwaar- deringen</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>
Gronden en terreinen	678.416	221.812	0	0	0	900.228
Woonruimten	42.132	161.003	0	20.267	0	182.868
Bedrijfsgebouwen	7.432.799	144.533	0	750.030	0	6.827.301
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	10.196.647	0	0	446.051	0	9.750.595
Vervoersmiddelen	236.838	165.601	0	106.252	0	296.187
Machines, apparaten en installaties	1.139.879	185.787	0	191.790	0	1.133.877
Overige materiële vaste activa	5.234.400	522.860	0	645.624	0	5.111.636
Totaal	24.961.111	1.401.596	0	2.160.014	0	24.202.693

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder afwaardering staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

	<i>Beschikbaar krediet</i>	<i>Bestedingen in 2020</i>	<i>Cumulatieve bestedingen</i>
Aankoop Strategische gronden Langen Akker	178.520	180.150	180.150
Aanbouw woonwag	180.000	161.003	161.003
Kunstgrasveld Hockeycomplex Dr. Ariënsstraat	656.645	503.698	508.698
Totaal	1.015.165	844.851	849.851

De investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, hebben betrekking op investeringen in de gemeentelijke riolering. In de indeling van de materiële vaste activa vallen deze onder de grond, weg- en waterbouwkundige werken.

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van deze investeringen in de gemeentelijke riolering weer:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>	<i>Investerings- Investeringen</i>	<i>Desinves- Afschrijvingen teringen</i>	<i>Bijdragen van derden</i>	<i>Afwaar- deringen</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>
Rioleringsinvesteringen	16.434.233	122.739	0	686.606	0	15.870.365
Totaal	16.434.233	122.739	0	686.606	0	15.870.365

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

	<i>Beschikbaar krediet</i>	<i>Bestedingen in 2020</i>	<i>Cumulatieve bestedingen</i>
Rioleringswerkzaamheden Terblijt (2020)	150.000	57.105	57.105
Totaal	150.000	57.105	57.105

De investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>
Gronden en terreinen	0	0
Woonruimten	0	0
Bedrijfsgebouwen	0	0
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	10.907.471	8.807.228
Vervoersmiddelen	0	0
Machines, apparaten en installaties	0	0
Overige materiële vaste activa	1.042.608	1.103.100
Totaal	11.950.079	9.910.328

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut weer:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>	<i>Investeringen</i>	<i>Desinves-teringen</i>	<i>Afschrijvingen</i>	<i>Bijdragen van derden</i>	<i>Afwaarderingen</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	8.807.228	2.796.425	0	684.682	16.500	0	10.902.471
Overige materiële vaste activa	1.103.100	6.835	0	67.327	0	0	1.042.608
Totaal	9.910.328	2.803.260	0	752.008	16.500	0	11.945.079

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan het betrokken actief. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld die het gevolg zijn van duurzame waardeverminderingen.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

	<i>Beschikbaar krediet</i>	<i>Bestedingen in 2020</i>	<i>Cumulatieve bestedingen</i>
Reconstructie Valkenburgerstraat	3.718.640	2.498.700	3.718.640
Aanpassingen Parcours / Prinses Beatrixsingel	1.291.822	290.953	1.291.822
Totaal	5.010.462	2.789.653	5.010.462

Het verloop van de in erfpacht uitgegeven gronden is als volgt:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>	<i>Investeringen</i>	<i>Desinves-teringen</i>	<i>Afschrijvingen</i>	<i>Bijdragen van derden</i>	<i>Afwaarderingen</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>
In erfpacht uitgegeven gronden	13.613	0	0	0	0	0	13.613
Totaal	13.613	0	0	0	0	0	13.613

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden onderscheiden in:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- Deelnemingen	228.625	228.625
- Gemeenschappelijke regelingen	0	0
- Overige verbonden partijen	0	0
Leningen aan:		
- Openbare lichamen	0	0
- Woningbouwcoöperaties	0	0
- Deelnemingen	1.041.707	30.000
- Overige verbonden partijen	0	0
Overige langlopende leningen	0	0
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd > 1 jaar	0	0
Uitzettingen in Nederlandse schuldpapier met een looptijd > 1 jaar	0	0
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	0	0
Totaal	1.270.332	258.625

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2020 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

	<i>Boekwaarde Investerings- per 31-12-2019</i>		<i>Desinves- Afschrijvingen teringen /aflossingen</i>		<i>Afwaar- deringen</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>
Kapitaalverstrekkingen aan:						
- Deelnemingen	228.625	0	0	0	0	228.625
Leningen aan:						
- Deelnemingen	30.000	1.041.707	0	30.000	0	1.041.707
Totaal	30.000	1.041.707	0	30.000	0	1.041.707

De investering in de financiële vaste activa in 2020 heeft betrekking op de verstrekte hybride converteerbare aandeelhouderslening aan Enexis (cf. het raadsbesluit van 6 juli 2020). De aflossing van € 30.000 betreft de reguliere (laatste) aflossing van € 30.000 van een verstrekte lening aan de bibliotheek.

Flottende activa

Vorraden

	<i>Balanswaarde per 31-12-2020</i>	<i>Balanswaarde per 31-12-2019</i>
Grond- en hulpstoffen	1	1
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	424.160	-455.840
Gereed product en handelsgoederen	0	0
Vooruitbetalingen	0	0
Totaal	424.161	-455.839

Het verloop van de grond- en hulpstoffen in 2020 is als volgt:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>	<i>Vermeerderingen</i>	<i>Winstneming</i>	<i>Verminderingen</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>
Villa via Nova	1	0	0	0	1
Totaal	1	0	0	0	1

Het verloop van het onderhanden werk, waaronder de bouwgronden in exploitatie in 2020 is als volgt:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>	<i>Vermeerderingen</i>	<i>Winstneming</i>	<i>Verminderingen</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>	<i>Nog te maken kosten</i>	<i>Nog te realiseren opbrengsten</i>	<i>Geraamd eindresultaat</i>
Centrumplan	574.160	0	0	0	574.160	25.840	600.000	0
De Leeuwterrein	-1.030.000	880.000	0	0	-150.000	220.000	70.000	0
Totaal	-455.840	880.000	0	0	424.160	245.840	670.000	0

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	<i>Balanswaarde per 31-12-2020</i>	<i>Balanswaarde per 31-12-2019</i>
Vorderingen op openbare lichamen	5.473.780	4.408.866
Verstreckte kasgeldleningen aan openbare lichamen	0	0
Overige verstreckte kasgeldleningen	0	0
Uitzettingen schatkist met een looptijd < 1 jaar	12.830.282	19.257.773
Rekening courantverhoudingen met het Rijk	0	0
Rekening courantverhoudingen met niet financiële instellingen	0	186.641
Uitzettingen schuld papier met een looptijd < 1 jaar	0	0
Overige vorderingen	1.607.824	3.077.030
Overige uitzettingen	0	0
Totaal	19.911.887	26.930.310

Het verloop van de uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder in 2020 is als volgt:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>	<i>Voorziening oninbaarheid</i>	<i>Balanswaarde per 31-12-2019</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>	<i>Voorziening oninbaarheid</i>	<i>Balanswaarde per 31-12-2020</i>
Vorderingen op openbare lichamen	4.408.866	0	4.408.866	5.473.780	0	5.473.780
Uitzettingen schatkist met een looptijd < 1 jaar	19.257.773	0	19.257.773	12.830.282	0	12.830.282
Rekening-courant verhoudingen met niet- financiële instellingen	186.641	0	186.641	0	0	0
Overige vorderingen	3.613.140	536.110	3.077.030	3.249.186	1.641.361	1.607.824
Totaal	27.466.420	536.110	26.930.310	21.553.248	1.641.361	19.911.887

Overzicht schatkistbankieren

In de onderstaande tabel staan opgenomen het drempelbedrag voor 2020 en het bedrag aan middelen, per kwartaal, bedoeld in artikel 2, vierde lid, van de Wet financiering decentrale overheden, dat in het kader van het drempelbedrag door de gemeente buiten 's Rijks schatkist is aangehouden.

<i>Jaar 2020 (bedragen x € 1.000)</i>	<i>Kwartaal 1</i>	<i>Kwartaal 2</i>	<i>Kwartaal 3</i>	<i>Kwartaal 4</i>
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	78	35	47	45
Drempelbedrag	383	383	383	383
Ruimte onder drempelbedrag	305	348	336	338
Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>
Kassaldi	13.091	11.899
Banksaldi	71.911	176.412
Totaal	85.001	188.311

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	217.352	239.644
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.213.272	864.820
Totaal	1.430.624	1.104.464

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	<i>Saldo per 31-12-2019</i>	<i>Toevoegingen</i>	<i>Ontvangen</i>	<i>Saldo per 31-12-2020</i>
Nog te ontvangen van Europese overheidslichamen	0	0	0	0
Nog te ontvangen van het Rijk	0	0	0	0
Nog te ontvangen van overige Nederlandse overheidslichamen:				
- afrekening wmo 2017	22.841	0	22.841	0
- bijdrage WOZL 2019	97.841	0	97.841	0
- afrekening participatiewet 2019	63.433	0	63.433	0
- afrekening re-integratie 2019	29.485	0	29.485	0
- overigen 2019, per saldo	26.044	0	26.044	0
- afrekening participatiewet 2020	0	16.029	0	16.029
- afrekening bijzondere bijstand 2020	0	28.232	0	28.232
- afrekening uitvoeringskosten wet kinderopvang 2020	0	65.752	0	65.752
- afrekening re-integratie 2020	0	21.316	0	21.316
- afrekening Omnibuzz 2020	0	54.534	0	54.534
- afrekening Veiligheidsregio 2020	0	19.668	0	19.668
- overigen 2020, per saldo	0	11.821	0	11.821
Totaal	239.644	217.352	239.644	217.352

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>
Algemene reserves	3.110.234	3.110.234
Bestemmingsreserves	43.103.321	42.136.681
	46.213.555	45.246.915
Gerealiseerd resultaat	1.050.507	2.156.126
Totaal	47.264.062	47.403.041

Het verloop in 2020 wordt in het hierna opgenomen overzicht per reserve weergegeven:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>	<i>Toevoegingen</i>	<i>Onttrekkingen</i>	<i>Bestemming resultaat vorig boekjaar</i>	<i>Vermindering ter dekking van afschrijvingen</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>
Algemene reserve	3.110.234	0	0			3.110.234
Algemene dekkingsreserve	13.283.732	2.092.635	3.905.011			11.471.356
Investeringsreserve automatisering	1.410.176	274.403	60.559			1.624.020
Investeringsreserve huisvesting onderwijs	2.513.090	350.639	0			2.863.729
Investeringsreserve instandhouding monumenten	68.963	3.013	0			71.976
Investeringsreserve kunst in openbare ruimte	221.413	36.599	0			258.012
Exploitatiereserve personeel	753.964	81.422	145.764			689.622
Exploitatiereserve welzijnsactiviteiten	742.969	5.002	0			747.971
Egalisatiereserve effecten BTW-Compensatiefonds	93.079	0	0			93.079
Reserve milieu-activiteiten	254.256	0	0			254.256
Investeringsreserve infra e.d. kop Cauberg	961.434	69.698	64.275			966.857
Investeringsreserve uitvoering centrumplan	675.180	0	223.377			451.803
Reserve opbrengst aandelen Essent	7.666.098	0	0			7.666.098
Egalisatiereserve parkeerexploitatie	2.270.602	36.865	215.602			2.091.865
Egalisatiereserve sociaal domein	8.007.314	1.566.534	1.682.942			7.890.906
Investeringsreserve strategische projecten	1.700.000	163.000	508.000			1.355.000
Reserve evenementen	787.288	57.189	125.500			718.977
Reserve duurzaamheid	594.820	112.580	186.767			520.633
Reserve overdracht gelden stichting Herdenking	132.304	0	0			132.304
Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten	0	2.709.258	0		189.119	2.520.139
Reserve financiële gevolgen Corona (COVID-19)	0	264.032	1.705.440	2.156.126		714.718
Totaal	45.246.915	7.822.869	8.823.237	2.156.126	189.119	46.213.555

Onder ‘bestemming resultaat’ staat de toevoeging vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar. Onder de afschrijvingen staan de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

De aard en de reden van iedere reserve wordt hieronder toegelicht.

Algemene reserve:

Deze reserve versterkt het weerstandsvermogen en vervult zodoende een bufferfunctie.

Algemene dekkingsreserve:

Deze reserve wordt hoofdzakelijk ingezet voor de uitvoering van het investeringsprogramma.

Investeringsreserve automatisering:

Deze reserve wordt ingezet voor de dekking van investeringen op het terrein van de ICT en voor het egaliseren van de kostenplaats ICT. Ingeval de in het beleidsplan gereserveerde middelen voor ICT-investeringen in enig jaar niet worden benut, worden die middelen gereserveerd.

Investeringsreserve huisvesting onderwijs:

Deze reserve wordt ingezet voor de dekking van kapitaallasten van huisvestingsvoorzieningen voor het primair, speciaal en het voortgezet onderwijs. De gemeente heeft de wettelijke zorgplicht voor deze huisvesting. Om die taak binnen objectieve kaders te kunnen uitvoeren, is een verordening vastgesteld, waarin onder meer is bepaald dat de gemeente en de onderwijsbesturen naar consensus moeten streven. Eén van de gemaakte afspraken is dat de gemeente jaarlijks een vast budget voor onderwijsdoeleinden beschikbaar stelt. Ingeval er minder wordt uitgegeven dan begroot, wordt die vrijval van middelen in het verlengde van deze afspraak aan de onderhavige reserve toegevoegd. In de omgekeerde situatie worden middelen aan de reserve onttrokken.

Investeringsreserve instandhouding monumenten:

De onderhavige reserve wordt ingezet voor de dekking van investeringslasten of voor het incidenteel afdekken van subsidies op het gebied van restauratie van monumenten.

Investeringsreserve kunst in openbare ruimte:

De onderhavige reserve wordt ingezet voor de dekking van investeringslasten of voor het incidenteel afdekken van subsidies op het gebied van kunst. De reserve wordt jaarlijks gevoed met 1% van de kapitaalinvesteringen, niet zijnde onderhoudswerken.

Exploitatiereserve personeel:

Doel van deze reserve is om incidentele budgetoverschrijdingen binnen de personeelsbegroting af te dekken. Indien de feitelijke personeelskosten achterblijven bij de vooraf gecalculerde bedragen, wordt die onderuitputting toegevoegd aan deze reserve.

Exploitatiereserve welzijnsactiviteiten:

Deze reserve wordt ingezet om incidentele overschrijdingen binnen de welzijnsbegroting (geheel of gedeeltelijk) af te dekken en om incidentele subsidieverzoeken op het terrein van welzijn te kunnen honoreren. Ingeval de budgetten in de welzijnssfeer in enig jaar niet of niet volledig worden benut, wordt die onderuitputting gereserveerd.

Egalisatiereserve effecten BTW-Compensatiefonds:

Deze reserve wordt ingezet voor het opvangen van de lokale effecten van het BTW-Compensatiefonds (BCF). Indien geen tegenvallers optreden, zullen wij deze reserve inzetten voor eventuele tegenvallers in het kader van de Vpb-plicht.

Reserve milieu-activiteiten:

Deze reserve wordt ingezet voor de (gehele of gedeeltelijke) afdekking van kapitaallasten van investeringen in de milieusfeer.

Investeringsreserve infra e.d. kop Cauberg:

Deze reserve wordt ingezet voor de gehele of gedeeltelijke dekking van de (kapitaallasten) van investeringen in de infrastructuur op de kop Cauberg (parkeerplaatsen, toegangswegen e.d.).

Investeringsreserve uitvoering centrumplan:

Deze reserve wordt ingezet ter directe afdekking van de gemeentelijke bijdrage in de investeringskosten van het centrumplan.

Reserve opbrengst aandelen Essent:

De bespaarde rente van deze bestemmingsreserve wordt ingezet voor het opvangen van de budgettaire gevolgen van de vervallen dividenduitkering.

Egalisatiereserve parkeerexploitatie:

Deze reserve wordt ingezet om de voor- en nadelen van de parkeerexploitatie te egaliseren. Indien de feitelijke parkeerexploitatie in positieve zin van de voorcalculatie afwijkt, dan komt dat voordeel ten gunste van deze bestemmingsreserve. Een afwijking in negatieve zin komt ten laste van deze reserve.

Egalisatiereserve sociaal domein:

Bij de behandeling van de financiën rondom de 3 decentralisaties heeft de raad besloten om de budgetten, die het rijk voor de uitvoering van die extra taken beschikbaar stelt, te oormerken. Zodoende is er een reserve sociaal domein ingesteld, die een egaliserend karakter heeft. Voordelige verschillen worden aan die reserve toegevoegd, budgetoverschrijdingen komen ten laste van deze reserve.

Investeringsreserve strategische projecten:

Deze reserve wordt ingezet wanneer projecten zich aandienen, die naar het oordeel van de raad strategisch en economisch van belang zijn voor onze gemeente en een haalbare businesscase zou kunnen ontstaan door een eenmalige gemeentelijke investeringsbijdrage.

Reserve evenementen:

Deze reserve wordt ingezet ter dekking van de kosten van grote evenementen, inhuur ten behoeve van het opstellen van visies, storytelling en lobby. Daarnaast kent deze reserve een egaliserend karakter waarbij de voordelen van de exploitatie van de kerstmarkt in de gemeentegrot en de bijbehorende indirecte inkomsten worden toegevoegd indien de exploitatie met een positief saldo saldo, dan wel worden onttrokken in het omgekeerde geval.

Reserve duurzaamheid:

Deze reserve wordt ingezet ter dekking van de kosten van werkzaamheden in het kader van duurzaamheid, waarbij de eventuele structurele voordelen worden toegevoegd aan deze reserve.

Reserve overdracht gelden stichting Herdenking:

De stichting Herdenking van de Gevallenen van het Verzet is opgeheven. De financiële middelen van die stichting zijn overgegaan naar onze gemeente, met de verplichting dat de jaarlijkse rente-inkomsten van het kapitaal worden ingezet voor onderhoud van het monument en voor de jaarlijkse organisatie van de herdenkingsbijeenkomst.

Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten:

Deze reserve wordt ingezet ter dekking van de afschrijvingslasten van investeringen.

Reserve financiële gevolgen Corona (COVID-19):

Deze reserve wordt ingezet ter dekking van de kosten die gemaakt worden in het kader van de Corona-epidemie. Daarnaast dient deze reserve als buffer voor gederfde begrotingsinkomsten.

Voorzieningen

De voorzieningen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>
Voor verplichtingen, verliezen en risico's	6.921.226	6.904.042
Ter egalisering van kosten	1.969.626	2.259.504
Voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen	0	0
Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	4.784.362	5.191.927
Totaal	13.675.214	14.355.473

Het verloop van de voorzieningen in 2020 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>	<i>In mindering op activa</i>	<i>Balanswaarde per 31-12-2019</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Vrijval</i>	<i>Aanwending</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>	<i>In mindering op activa</i>	<i>Balanswaarde per 31-12-2020</i>
Voorziening dubieuze debiteuren	304.670	304.670	0	1.056.456	0	25.468	1.335.659	0	1.335.659
Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	125.795	125.795	0	0	0	61.069	64.726	0	64.726
Voorziening onderhoud gebouwen	757.519	0	757.519	381.201	0	335.726	802.994	0	802.994
Voorziening onderhoud sportcentrum Polfermolen	851.307	0	851.307	17.483	0	122.346	746.443	0	746.443
Voorziening bodemsaneringen	50.000	0	50.000	0	0	6.550	43.450	0	43.450
Voorziening niet-WWB-debiteuren sociale zaken	105.645	105.645	0	89.148	0	0	194.793	0	194.793
Voorziening onderhoud parkeerplaats Oud Valkenburg	40.700	0	40.700	0	0	0	40.700	0	40.700
Voorziening onderhoud wegen	316.004	0	316.004	0	0	316.004	0	0	0
Voorziening pensioenen wethouders	1.807.627	0	1.807.627	194.664	0	105.906	1.896.385	0	1.896.385
Voorziening ontwikkelingen Polfermolen	4.859.664	0	4.859.664	0	0	324.603	4.535.061	0	4.535.061
Voorziening rioolheffing	3.123.905	0	3.123.905	133.092	0	9.192	3.247.805	0	3.247.805
Voorziening afvalstoffenheffing	2.068.023	0	2.068.023	0	0	531.465	1.536.558	0	1.536.558
Voorziening groot onderhoud parkeergarage	240.548	0	240.548	151.789	0	34.507	357.831	0	357.831
Voorziening onderhoud civieltechnische kunstwerken	53.426	0	53.426	60.000	0	91.768	21.658	0	21.658
Voorziening kleine woningbouwinitiatieven	37.184	0	37.184	55.776	0	0	92.960	0	92.960
Voorziening fonds ruimtelijke ontwikkelingen	149.567	0	149.567	0	0	0	149.567	0	149.567
Voorziening personeel	0	0	0	203.803	0	0	203.803	0	203.803
Voorziening debiteuren TOZO	0	0	0	46.183	0	0	46.183	0	46.183
Totaal	14.891.583	536.110	14.355.473	2.389.596	0	1.964.604	15.316.575	0	15.316.575

Alle toepassingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

De aard en de reden van iedere voorziening wordt hieronder toegelicht.

Voorziening dubieuze debiteuren:

Deze voorziening wordt ingezet voor het afboeken van oninbare vorderingen.

Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken:

Deze voorziening wordt ingezet voor het afboeken van oninbare vorderingen.

Voorziening onderhoud gebouwen:

De jaarlijkse onderhoudskosten fluctueren sterk. Om te voorkomen dat de meerjarenbegroting hierdoor een sterk wisselend beeld te zien geeft, is op basis van een meerjarige onderhoudsplanning berekend welk (gelijkblijvend) bedrag jaarlijks aan de voorziening gedoteerd moet worden. De onderhoudskosten worden vervolgens direct op de voorziening in mindering gebracht.

Voorziening onderhoud sportcentrum Polfermolen:

De jaarlijkse onderhoudskosten fluctueren sterk. Om te voorkomen dat de meerjarenbegroting hierdoor een sterk wisselend beeld te zien geeft, is op basis van een meerjarige onderhoudsplanning berekend welk (gelijkblijvend) bedrag jaarlijks aan de voorziening gedoteerd moet worden. De onderhoudskosten worden vervolgens direct op de voorziening in mindering gebracht.

Voorziening bodemsaneringen:

Deze voorziening wordt ingezet ter dekking van de kosten van bodemsaneringen.

Voorziening niet-WWB-debiteuren sociale zaken:

Deze voorziening wordt ingezet voor het afboeken van oninbare vorderingen.

Voorziening onderhoud parkeerplaats Oud Valkenburg:

Deze voorziening is in 2011 ingesteld ter dekking van de onderhoudskosten van de parkeerplaats Oud Valkenburg. De onderhoudskosten worden direct op de voorziening in mindering gebracht.

Voorziening onderhoud wegen:

Deze voorziening wordt ingezet voor achterstallig onderhoud.

Voorziening pensioenen wethouders:

Deze voorziening moet ingevolge de begrotingsvoorschriften worden gevormd voor het opvangen van de pensioenafspraken van voormalige wethouders.

Voorziening ontwikkelingen Polfermolen:

Bij de behandeling van de kadernota 2017 heeft de raad besloten om eind 2020 te stoppen met de exploitatie van de Polfermolen. Ter dekking van onder andere de dan nog resterende boekwaarde en de sloop- en frictiekosten is een voorziening gevormd.

Voorziening rioolheffing:

Deze voorziening wordt ingezet om het taakveld "Riolering" budgettair neutraal te laten verlopen. Dit compartiment van de begroting mag geen financiële gevolgen hebben voor het saldo van de algemene dienst, omdat bij het bepalen van de hoogte van de rioolheffing het principe van 100%-kostendekking wordt toegepast.

Voorziening afvalstoffenheffing:

Deze voorziening wordt ingezet om de taakvelden "Afval" budgettair neutraal te laten verlopen. Dit compartiment van de begroting mag geen financiële gevolgen hebben voor het saldo van de algemene dienst, omdat bij het bepalen van de hoogte van de afvalstoffenheffing het principe van 100%-kostendekking wordt toegepast.

Voorziening groot onderhoud parkeergarage:

De jaarlijkse onderhoudskosten fluctueren sterk. Om te voorkomen dat de meerjarenbegroting hierdoor een sterk wisselend beeld te zien geeft, is op basis van een meerjarige onderhoudsplanning berekend welk (gelijkblijvend) bedrag jaarlijks aan de voorziening gedoteerd moet worden. De onderhoudskosten worden vervolgens direct op de voorziening in mindering gebracht.

Voorziening onderhoud civieltechnische kunstwerken:

De jaarlijkse onderhoudskosten fluctueren sterk. Om te voorkomen dat de meerjarenbegroting hierdoor een sterk wisselend beeld te zien geeft, is op basis van een meerjarige onderhoudsplanning berekend welk (gelijkblijvend) bedrag jaarlijks aan de voorziening gedoteerd moet worden. De onderhoudskosten worden vervolgens direct op de voorziening in mindering gebracht.

Voorziening kleine woningbouwinitiatieven:

Deze voorziening wordt ingezet voor de beleidsregel financiële compensatie bij kleine woningbouw-initiatieven.

Voorziening fonds ruimtelijke ontwikkeling:

Deze voorziening wordt ingezet voor de verbetering van de kwaliteit van het buitengebied en wordt gevoed door bijdragen van initiatiefnemers van nieuwe ontwikkelingen waarbij fysieke compensatie van kwaliteitsverbeterende maatregelen (deels) niet mogelijk of gewenst is. Deze voorziening wordt aangehaald als Kwaliteitsfonds.

Voorziening personeel:

Deze voorziening wordt ingezet voor toekomstige verplichtingen inzake voormalig personeel.

Voorziening debiteuren TOZO:

Deze voorziening wordt ingezet voor het afboeken van oninbare vorderingen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan een jaar

De in de balans opgenomen vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>
Obligatieleningen	0	0
Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	7.636.566	8.713.943
- Binnenlandse bedrijven	0	0
- Openbare lichamen	0	0
- Overige binnenlandse sectoren	0	0
- Buitenlandse instellingen	0	0
Door derden belegde gelden	0	0
Waarborgsommen	4.100	4.100
Totaal	7.640.666	8.718.043

Het verloop van de vaste schulden met een rentetypische looptijd van langer dan één jaar in 2020 is als volgt:

	<i>Saldo per 31-12-2019</i>	<i>Vermeerderingen</i>	<i>Aflossingen</i>	<i>Saldo per 31-12-2020</i>
Obligatieleningen	0	0	0	0
Onderhandse leningen	8.713.943	0	1.077.377	7.636.566
Door derden belegde gelden	0	0	0	0
Waarborgsommen	4.100	0	0	4.100
Totaal	8.718.043	0	1.077.377	7.640.666

De totale rentelast voor het jaar 2020 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd van langer dan één jaar bedraagt € 362.977.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.911.733	2.943.549
Overlopende passiva	4.571.608	6.998.755
Totaal	7.483.341	9.942.304

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

De in de balans opgenomen netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>
Kasgeldleningen openbare lichamen	0	0
Overige kasgeldleningen	0	0
Banksaldi	387	0
Rekening-courant met niet-financiële instellingen	1.084.717	0
Overige schulden	1.826.629	2.943.549
Totaal	2.911.733	2.943.549

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	<i>Boekwaarde per 31-12-2020</i>	<i>Boekwaarde per 31-12-2019</i>
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen (met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume)	0	0
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	416.977	405.987
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	4.154.631	6.592.767
Totaal	4.571.608	6.998.755

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo per 31-12-2019	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo per 31-12-2020
Ontvangen van Europese overheidslichamen	0	0	0	0
Ontvangen van het Rijk:				
- doeluitkering onderwijsachterstandenbeleid 2019	8.581	0	0	8.581
- doeluitkering onderwijsachterstandenbeleid 2020	0	0	29.535	29.535
- uitkering toeslagenproblematiek	0	0	5.149	5.149
- declaratiedeel BBZ	0	0	15.812	15.812
- regeling lokaal sportakkoord	0	0	4.000	4.000
- regeling stimuleringsverkeersveiligheid	0	0	24.290	24.290
- spuk-bijdrage 2020	0	0	37.518	37.518
- wkr 2020	0	0	12.934	12.934
- overigen 2020, per saldo	0	0	4.427	4.427
Ontvangen van overige Nederlandse overheidslichamen:				
- btw subsidie de leeuw 2017	73.481	0	0	73.481
- subsidie de leeuw noorderlijk deel 2017	135.000	0	0	135.000
- vennootschapsbelasting 2017	380	380	0	0
- project zwerfafval 2017	36.583	36.583	0	0
- vennootschapsbelasting 2018	387	387	0	0
- project zwerfafval 2018	11.857	11.857	0	0
- project zwerfafval 2019	19.056	4.060	0	14.996
- vennootschapsbelasting 2019	399	399	0	0
- spuk-bijdrage 2019	52.203	52.203	0	0
- eigen verklaringen 2019	5.432	5.432	0	0
- subsidie verblijfsrecreatie	32.856	25.962	0	6.893
- brim-subsidie halderpark	20.773	12.147	0	8.626
- sim-subsidie kasteel schaloen	9.000	0	4.500	13.500
- brim subsidie berkelstraat	0	0	7.869	7.869
- brim subsidie streekmuseum	0	0	14.040	14.040
- subsidie stimuleringsregeling	0	0	326	326
Totaal	405.987	149.411	160.400	416.977

Waarborgen en garanties

Het buiten de balans opgenomen bedrag voor gewaarborgde geldleningen kan als volgt worden gespecificeerd:

	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019	Borgstelling per 31-12-2020	Borgstelling per 31-12-2019
Particuliere woningbouw	1.800.351	100,00	125.258	202.441	125.258	202.441
Stichting Sevagram	6.106.667	100,00	4.293.333	4.600.000	4.293.333	4.600.000
Stichting Wonen Zuid	49.104.000	50,00	46.000.000	36.256.000	23.000.000	18.128.000
Woningstichting Berg en Terblijt	12.859.927	50,00	9.966.092	9.964.165	4.983.046	4.982.082
Totaal			60.384.683	51.022.606	32.401.637	27.912.523

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende, financiële verplichtingen. Het betreft hier onder andere huurovereenkomsten, operationele leasecontracten, lopende werken etc. Vanwege het ontbreken van een contractenregister is een volledige opsomming niet voorhanden.

5.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging worden hieronder toegelicht. De baten en lasten zijn opgenomen per programma en worden nader verklaard.

De bedragen in de tabellen zijn weergegeven in hele euro's. De bedragen in de verklaringen van de verschillen zijn afgerond op € 1.000.

5.3.1 Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving

Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving

v1.01 d.d. 08-05-2021

	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Vershil begroting - realisatie
<i>Lasten per taakveld</i>			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.219.139	1.179.858	39.281
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.149.732	990.494	159.238
Totaal lasten	2.368.871	2.170.352	198.519
<i>Baten per taakveld</i>			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	72.000	73.394	-1.394
1.2 Openbare orde en veiligheid	95.512	62.339	33.173
Totaal baten	167.512	135.733	31.779
<i>Saldo per taakveld</i>			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.147.139	1.106.464	40.675
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.054.220	928.155	126.065
Saldo van baten en lasten	2.201.359	2.034.619	166.740

Het voordelige saldo op crisisbeheersing en brandweer wordt verklaard door een iets lagere bijdrage aan de regionale brandweer (€ 20.00), een voordeel op de doorbelaste loonkosten (€ 11.000) en overige verschillen ad € 10.000 positief.

Het voordelig saldo op openbare orde en veiligheid wordt verklaard door een voordeel op de doorbelaste loonkosten (€ 134.000) en overige verschillen ad € 8.000 negatief.

Per saldo sluit het programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving € 167.000 positief ten opzichte van de begroting na wijziging.

5.3.2. Programma Toerisme en Economie

Programma Toerisme en Economie

v1.01 d.d. 08-05-2021

	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Vershil begroting - realisatie
<i>Lasten per taakveld</i>			
0.63 Parkeerbelasting	9.119	13.341	-4.222
0.64 Belastingen overig	14.000	0	14.000
2.2 Parkeren	1.379.053	1.234.742	144.311
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	70.715	81.526	-10.811
3.4 Economische promotie	1.684.484	1.571.053	113.431
5.4 Musea	70.220	72.686	-2.466
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	538.855	572.140	-33.285
Totaal lasten	3.766.446	3.545.487	220.959
<i>Baten per taakveld</i>			
0.63 Parkeerbelasting	2.589.718	2.266.090	323.628
0.64 Belastingen overig	9.008	13.078	-4.070
2.2 Parkeren	0	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	3.000	3.154	-154
3.4 Economische promotie	1.776.174	2.009.166	-232.992
5.4 Musea	19.669	20.372	-703
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	369.119	378.068	-8.949
Totaal baten	4.766.688	4.689.928	76.760
<i>Saldo per taakveld</i>			
0.63 Parkeerbelasting	-2.580.599	-2.252.750	-327.849
0.64 Belastingen overig	4.992	-13.078	18.070
2.2 Parkeren	1.379.053	1.234.742	144.311
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	67.715	78.372	-10.657
3.4 Economische promotie	-91.690	-438.113	346.423
5.4 Musea	50.551	52.314	-1.763
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	169.736	194.072	-24.336
Saldo van baten en lasten	-1.000.242	-1.144.441	144.199

De grootste afwijkingen binnen het programma Toerisme en Economie worden veroorzaakt door de parkeeropbrengsten in 2020 en de economische promotie.

De parkeeropbrengsten worden in 2020 significant beïnvloed door COVID-19. De geraamde inkomsten voor de parkeerbelasting waren in de primaire begroting opgenomen voor € 2.994.000. Rond de zomer 2020 hebben wij vanuit het Rijk compensatie ontvangen voor het bedrag van € 367.000. Dit bedrag is in mindering gebracht op de geraamde inkomsten. Ten opzichte van deze bijgestelde raming zijn de werkelijke parkeeropbrengsten nog eens € 323.628 lager. Het effect van Corona op onze parkeerinkomsten in 2020 bedraagt circa € 700.000. Daarnaast is er sprake van een gewijzigde situatie op het parkeerdek boven de supermarkt op het Walramplein, dat onze parkeerinkomsten met circa € 38.000 nadelig beïnvloedt.

De kosten voor het parkeren (onder taakveld 2.2) zijn in 2020 € 144.000 lager. Dit voordeel is opgebouwd uit lagere doorbelasting van loonkosten (€ 36.000), lagere onderhoudskosten (€ 56.000) en lagere exploitatiekosten (€ 52.000).

Onder het taakveld 3.4 Economische promotie vallen de inkomsten uit Toeristenbelasting. Ook de toeristenbelasting wordt beïnvloedt door de gevolgen van COVID-19, hoewel het effect per saldo beperkter is dan onze initiële inschatting. De geraamde opbrengsten in de primaire begroting bedroegen € 2.200.000. De compensatie vanuit het Rijk bedraagt € 536.000. De begroting is met dat bedrag bijgesteld tot € 1.664.000. De werkelijke inkomsten bedragen € 1.901.000. Dit is een positief saldo ten opzichte van de gewijzigde begroting van € 237.000. Het netto effect (realisatie ten opzichte van onze primaire begroting) van COVID-19 op onze inkomsten uit toeristenbelasting bedraagt € 299.000 negatief.

Op het taakveld 3.4 Economische promotie is daarnaast nog sprake van een voordeel van € 70.000 op de kosten van organisatie evenementen. Dit is grotendeels een verschuiving binnen onze begroting op doorbelaste loonkosten. Aangezien veel evenementen niet zijn doorgedaan is hier ook minder personele capaciteit aan besteedt.

Bij het taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie is er sprake van een nadeel ad € 24.000. Dit wordt met name veroorzaakt door een hogere doorbelasting van personele lasten bij de gemeentegrot. Dit hangt samen met de hierboven genoemde verschuiving in loonkosten.

Het programma Toerisme en Economie sluit per saldo op een voordelig saldo van € 144.000.

5.3.3 Programma Sociaal Domein

Programma Sociaal Domein

v1.01 d.d. 08-05-2021

	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Vershil begroting - realisatie
<i>Lasten per taakveld</i>			
4.1 Openbaar basisonderwijs	60.738	55.920	4.818
4.2 Onderwijshuisvesting	925.009	858.177	66.832
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	578.539	526.255	52.284
5.1 Sportbeleid en activering	80.668	77.295	3.373
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticip.	234.124	178.299	55.825
5.6 Media	297.106	289.534	7.572
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	11.872	7.850	4.022
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.531.268	1.458.068	73.200
6.2 Wijkteams	2.511.089	2.504.789	6.300
6.3 Inkomensregelingen	9.005.423	9.499.629	-494.206
6.4 Begeleide participatie	1.879.837	1.879.837	0
6.5 Arbeidsparticipatie	441.575	302.352	139.223
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	441.783	534.191	-92.408
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	4.434.097	3.956.645	477.452
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	3.219.610	3.377.278	-157.668
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	4.401	4.773	-372
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	391.538	433.165	-41.627
7.1 Volksgezondheid	635.903	618.788	17.115
Totaal lasten	26.684.580	26.562.846	121.734

Baten per taakveld

4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	1.150	1.191	-41
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	177.400	181.159	-3.759
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	0
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticip.	0	0	0
5.6 Media	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	129.427	121.602	7.826
6.2 Wijkteams	48.689	49.283	-594
6.3 Inkomensregelingen	8.380.083	8.794.378	-414.295
6.4 Begeleide participatie	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	0	0	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	194.596	170.012	24.584
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	0	0	0
Totaal baten	8.931.345	9.317.623	-386.278

Saldo per taakveld

4.1 Openbaar basisonderwijs	60.738	55.920	4.818
4.2 Onderwijshuisvesting	923.859	856.987	66.872
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	401.139	345.096	56.043
5.1 Sportbeleid en activering	80.668	77.295	3.373
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticip.	234.124	178.299	55.825
5.6 Media	297.106	289.534	7.572
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	11.872	7.850	4.022
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.401.841	1.336.466	65.375
6.2 Wijkteams	2.462.400	2.455.506	6.894
6.3 Inkomensregelingen	625.340	705.252	-79.912
6.4 Begeleide participatie	1.879.837	1.879.837	0
6.5 Arbeidsparticipatie	441.575	302.352	139.223
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	441.783	534.191	-92.408
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	4.239.501	3.786.633	452.868
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	3.219.610	3.377.278	-157.668
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	4.401	4.773	-372
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	391.538	433.165	-41.627
7.1 Volksgezondheid	635.903	618.788	17.115
Saldo van baten en lasten	17.753.235	17.245.223	508.012

Het programma Sociaal Domein sluit ten opzichte van de begroting na wijziging met een positief saldo van € 508.000. Ten opzichte van de primaire begroting is er echter sprake van een negatief saldo van € 946.000. Dit verschil hangt met name samen met het verwachte negatieve resultaat, zoals gemeld in de najaarsnota 2020. Op basis van de najaarsnota is de begroting bijgesteld. Voor de toelichting op de bijstelling van de begroting verwijzen wij u naar de najaarsnota 2020. De verklaring van de verschillen hieronder betreft het verschil tussen de begroting na wijziging en de werkelijke realisatie in 2020.

Het grootste verschil doet zich voor bij de WMO (taakveld 6.71 maatwerkdienstverlening 18+). De verwachte kostenstijgingen in 2020 zijn niet terug te zien de realisatie. Dit veroorzaakt een

voordeel van € 157.000 op groepsbegeleiding, € 185.000 op individuele begeleiding en € 80.000 op begeleiding groep ouderen. Daarnaast is er sprake van een voordeel van € 31.000 dat is opgebouwd uit een aantal verschillende posten. Het totale voordelige saldo op taakveld 6.71 bedraagt € 453.000. Voor begeleiding groep ouderen geldt dat deze activiteiten niet hebben kunnen plaatsvinden als gevolg van Covid-19. De eerste inschatting was dat dit op 1 april 2020 van start zou kunnen gaan, dit is uiteindelijk 1 januari 2021 geworden. In het algemeen geldt dat er minder arrangementen zijn verstrekt (en dus minder kosten zijn gemaakt). Ook dit effect kan wordt verklaard door Covid-19.

Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- sluit € 158.000 negatief. Dit wordt vooral veroorzaakt door kostenstijgingen op specialistische jeugdzorg (€ 125.000 jeugdzorg plus en € 118.000 transitie-arrangement). Daarnaast was er een voordeel op de reguliere jeugdhulp van € 70.000 en € 15.000 op de kosten van dyslexie bij jeugd.

Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie sluit op een positief saldo van € 139.000. Dit hangt samen met de bijdrage aan Podium 24 (€ 84.000 lager is dan begroot), minder verstrekte voorzieningen (€ 21.000) en een voordeel op de bijdrage SZMH (voor dit onderdeel) ad € 30.000. Er is sprake van een incidenteel effect doordat er minder activiteiten op het gebied van arbeidsparticipatie uitgevoerd konden worden in 2020, uiteraard met name vanwege COVID-19.

Bij de inkomensregelingen (taakveld 6.3) is er sprake van een nadeel van € 80.000. Doordat de TOZO-regeling is opgenomen binnen dit taakveld is er sprake van een sterk incidenteel effect. De uitgaven voor TOZO zijn € 76.000 lager dan het bedrag dat we van het Rijk hebben ontvangen. Dit is een voordeel opzichte van de begroting. De bijzondere bijstandsverlening sluit € 50.000 voordelig ten opzichte van de begroting. Er is minder sprake van kwijtschelding van afvalstoffenheffing en rioolheffing (€ 23.000). Naast drie voordelen (subtotaal € 149.000 voordelig) is er echter ook sprake van een negatief resultaat op de kosten voor het bijstandsbesluit zelfstandigen (€ 195.000) en € 34.000 nadelig op uitkeringen inkomstendeel.

Het voordelig saldo van € 65.000 op taakveld 6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie is opgebouwd uit € 18.000 minder uitgaven voor de regeling combinatiefuncties, € 15.000 subsidieregelingen binnen algemene voorzieningen WMO en jeugd, € 10.000 minder kosten op ouderenwerk (seniorenbeleid en sport ouderen) € 8.000 minder kosten voor jeugdverenigingen, € 8.000 minder kosten voor gemeenschapshuizen en € 6.000 saldo van overige posten binnen dit taakveld. Op deze posten is sprake van een incidenteel effect, doordat er in 2020 minder activiteiten zijn uitgevoerd.

Het voordelig saldo op taakveld 4.2 onderwijshuisvesting bedraagt € 67.000. Dit wordt veroorzaakt door een voordeel op te betalen zakelijke belastingen, minder kosten aan vandalisme en minder kosten voor de ondersteuning van de decentralisatie van de huisvesting. Het voordelig saldo op deze post wordt verrekend met de reserve onderwijshuisvesting.

Bij taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken doet zich een duidelijk COVID-19 effect voor, doordat de kosten voor leerlingenvervoer € 63.000 lager zijn ten opzichte van de begroting. Daarnaast zijn er enkele overige posten, in totaal voor € 7.000 nadelig, waarmee dit taakveld sluit op een voordeel van € 56.000.

Het voordelig saldo van € 56.000 op het taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie wordt met name veroorzaakt doordat er minder activiteiten zijn uitgevoerd in 2020. De bijdrage voor muziekonderwijs is € 22.000 lager dan begroot. Het resterende voordeel van € 34.000 is opgebouwd uit een aantal verschillende posten, waaronder bijdragen aan initiatieven van geüniformeerden (€ 4.000), bijdragen terugdringen laaggeletterdheid (€ 4.000), minder incidentele subsidies (€ 3.000), minder kosten voor de instandhouding van de gedachteniskapel (€ 6.000) en nog een aantal kleinere posten.

Per saldo sluit het programma Sociaal Domein € 508.000 voordelig ten opzichte van de begroting na wijziging. Het voordelig resultaat wordt betrokken bij de afrekening van de reserve sociaal domein in 2020.

5.3.4 Programma Ruimtelijk Domein

Programma Ruimtelijk Domein

v1.01 n.d. 08-05-2021

	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Vershil begroting - realisatie
<i>Lasten per taakveld</i>			
2.1 Verkeer en vervoer	2.948.640	2.915.748	32.892
5.2 Sportaccommodaties	2.910.666	3.343.355	-432.689
5.5 Cultureel erfgoed	416.805	348.182	68.623
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.989.183	1.927.927	61.256
7.2 Riolering	2.739.216	2.697.510	41.706
7.3 Afval	1.574.066	1.745.589	-171.523
7.4 Milieubeheer	411.735	392.408	19.327
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	237.907	239.394	-1.487
8.1 Ruimtelijke ordening	308.412	513.924	-205.512
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	377.018	370.359	6.659
8.3 Wonen en bouwen	1.621.843	1.481.077	140.766
Totaal lasten	15.535.491	15.975.473	-439.982
<i>Baten per taakveld</i>			
2.1 Verkeer en vervoer	381.788	396.200	-14.412
5.2 Sportaccommodaties	456.949	543.964	-87.015
5.5 Cultureel erfgoed	53.872	59.655	-5.783
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	842.542	842.104	438
7.2 Riolering	3.041.328	3.050.847	-9.519
7.3 Afval	1.787.434	2.017.257	-229.823
7.4 Milieubeheer	40.660	41.291	-631
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	153.274	151.234	2.040
8.1 Ruimtelijke ordening	25.000	77.563	-52.563
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	1.346.126	1.408.401	-62.275
Totaal baten	8.128.973	8.588.515	-459.542
<i>Saldo per taakveld</i>			
2.1 Verkeer en vervoer	2.566.852	2.519.549	47.303
5.2 Sportaccommodaties	2.453.717	2.799.391	-345.674
5.5 Cultureel erfgoed	362.933	288.528	74.405
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.146.641	1.085.823	60.818
7.2 Riolering	-302.112	-353.336	51.224
7.3 Afval	-213.368	-271.668	58.300
7.4 Milieubeheer	371.075	351.116	19.959
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	84.633	88.160	-3.527
8.1 Ruimtelijke ordening	283.412	436.361	-152.949
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	377.018	370.359	6.659
8.3 Wonen en bouwen	275.717	72.676	203.041
Saldo van baten en lasten	7.406.518	7.386.958	19.560

Het voordeel op taakveld 2.1 Verkeer en vervoer van € 47.000 wordt vrijwel volledig veroorzaakt door een lagere doorbelasting van personele lasten op dit taakveld.

Onder taakveld 5.2 Sportaccommodaties zijn de kosten van de Polfermolen opgenomen. Daarnaast vallen onder dit taakveld de producten Sporthal de Bosdries (€ 8.000 voordelig) en de sportterreinen (€ 12.000 voordelig). Op het product Polfermolen in de gemeentelijke jaarrekening is er sprake van een hogere doorbelasting van loonkosten ad € 62.000, een hogere exploitatiebijdrage ad € 317.000 en een aantal kleinere posten ad € 14.000 voordelig. Daarmee is het resultaat op de Polfermolen per saldo € 346.000 nadelig. Dit hangt samen met de effecten die in de najaarsnota reeds waren opgenomen. De Polfermolen heeft geen recht op corona gerelateerde steunmaatregelen in 2020. Doordat de gemeente aan de lat staat om het negatieve exploitatieresultaat van de Polfermolen aan te vullen leidt dit tot een negatief saldo in de gemeentelijke jaarrekening. Uw raad wordt nader geïnformeerd over het exploitatieresultaat door middel van de jaarrekening 2020 van de Polfermolen B.V.

Het voordelig saldo van € 74.000 op taakveld 5.5 Cultureel erfgoed wordt verklaard door lagere doorbelasting van personele lasten ad € 30.000 en een voordeel op de overige grotten ad € 34.000, dat voornamelijk wordt veroorzaakt door lagere onderhoudskosten aan groeven en mergelwanden.

Bij product 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie is sprake van een voordeel van € 61.000. Dit voordeel is opgebouwd uit lagere doorbelasting van loonkosten ad € 5.000, minder kosten aan speelvoorzieningen (onderhoud en uitvoering) ad € 20.000, lagere kosten voor groenvoorziening (onderhoud aan bossen en paden en maatregelen bestrijding overlast hondenpoep), in totaal voor € 28.000 en lagere kosten voor natuurbescherming ad € 7.000.

De kosten voor taakveld 7.2 Riolering zijn € 51.000 lager dan begroot. Binnen dit product doen zich een aantal voordelen en nadelen voor. De opbrengsten uit rioolheffing voor particulieren waren € 30.000 hoger dan begroot. De opbrengsten uit rioolheffing voor bedrijven waren echter € 23.000 lager. De kosten voor externe inhuur op dit product waren € 30.000 lager dan begroot. Het onderhoud aan gemalen viel € 29.000 goedkoper uit. Daar staat tegenover dat er € 50.000 meerkosten zijn gemaakt voor reparaties en vernieuwingen en € 29.000 voor beleidsplannen en onderzoekskosten. De storting aan de voorziening rioolheffing was € 45.000 lager dan begroot. Het saldo van een aantal kleinere posten binnen dit taakveld is € 19.000 voordelig, waarmee het voordeel van € 51.000 op dit taakveld wordt verklaard.

Op het taakveld Afval (7.3) was er zowel sprake van hogere baten (€ 230.000) als hogere lasten (€ 172.000). Per saldo sluit dit taakveld € 58.000 voordelig. De voordelen worden verklaard door een hogere onttrekking uit de voorziening afvalstoffenheffing (€ 142.000), een voordeel uit de vergoeding afvalfonds (€ 64.000) en lagere kosten voor het afvoeren van huisvuil (€ 22.000). Nadelen waren er bij de kosten voor verwerking van PMD (€ 23.000), het ophalen van grof huisvuil (€ 14.000), de inzameling van oud papier (€ 12.000), het composteren van GFT (€ 10.000) en de verbranding van restafval (€ 9.000). Onder afwikkelingsverschillen is een bedrag van € 95.000 verwerkt. Dit hangt samen met naheffingsaanslagen voor het BTW-compensatiefonds over de jaren 2015 t/m 2019. Een aantal kleinere posten telt op tot € 7.000 nadelig, waarmee het voordelige saldo ad € 58.000 is verklaard.

Het voordelig saldo van € 20.000 op taakveld 7.4 Milieubeheer is opgebouwd uit lagere kosten op het project asbestsanering (€ 10.000) en hogere baten op dwangsommen (€ 7.000). De kosten voor toepassing van dwangmiddelen waren € 6.000 hoger, de bijdrage aan de RUD was € 5.000 hoger. Daarnaast is er sprake van een voordeel van € 12.000 op doorbelaste loonkosten en een voordeel van € 2.000 als saldo van een aantal overige posten.

Het baten en lasten op het taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria sluiten vrijwel aan op de begroting.

Het taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening sluit per saldo € 153.000 negatief. Dit is opgebouwd uit € 206.000 hogere lasten en € 53.000 hogere baten. Een bedrag van € 56.000, zowel aan de baten als aan de lastenkant, hangt samen met een bijdrage van een ontwikkelaar en een bijbehorende storting in de voorziening compensatie kleine woningbouwinitiatieven. Het resterende verschil wordt vrijwel volledig veroorzaakt door de doorbelasting van interne loonkosten. De personele inzet op dit taakveld is onder andere hoger door de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet.

Het verschil van € 7.000 op het taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) betreft de doorbelasting van interne loonkosten.

Taakveld 8.3 Wonen en bouwen sluit op een bedrag van € 203.000 voordelig. Dit voordeel wordt voor € 100.000 veroorzaakt door lagere doorbelasting van loonkosten. Dit is deels een verschuiving ten opzichte van taakveld 8.1. De incidentele kosten voor de panden Kasteel Oost en het Pradoegebouw waren respectievelijk € 21.000 en € 5.000 lager ten opzichte van de begroting, met name door lagere exploitatiekosten en onderhoudskosten. Op overige gebouwen en erven was er sprake van een incidenteel voordeel van € 29.000 door terugontvangen energiekosten. Daar stond tegenover dat de verkoopopbrengsten van gronden € 12.000 lager was dan geraamd. De huuropbrengsten van woonwagens waren € 8.000 hoger dan begroot. Bij de lasten voor bouw- en woningtoezicht is er minder uitgegeven aan externe deskundigen (€ 9.000) en uitvoeringskosten Wabo (€ 17.000). De opbrengsten uit leges omgevingsvergunning waren iets hoger dan geraamd (€ 8.000).

Het programma Ruimtelijk Domein sluit daarmee per saldo op een voordeel van € 20.000.

5.3.5 Programma Algemene Taakvelden

Programma Algemene Taakvelden

v1.02 d.d. 09-05-2021

	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Vershil begroting - realisatie
<i>Lasten per taakveld</i>			
0.1 Bestuur	746.769	728.968	17.801
0.2 Burgerzaken	681.941	665.632	16.309
0.5 Treasury	-129.157	-129.223	66
0.61 OZB woningen	80.247	80.057	190
0.62 OZB niet-woningen	51.719	51.745	-26
0.64 Belastingen overig	68.922	54.126	14.796
0.7 Algemene (en overige) uitkeringen gemeentefonds	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0
Totaal lasten	1.500.441	1.451.305	49.136
<i>Baten per taakveld</i>			
0.1 Bestuur	1.000	947	53
0.2 Burgerzaken	187.052	177.200	9.853
0.5 Treasury	1.812.144	1.850.610	-38.466
0.61 OZB woningen	3.184.695	3.188.724	-4.029
0.62 OZB niet-woningen	2.111.863	2.132.736	-20.873
0.64 Belastingen overig	101.740	97.077	4.663
0.7 Algemene (en overige) uitkeringen gemeentefonds	27.062.255	27.171.814	-109.559
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0
Totaal baten	34.460.749	34.619.107	-158.358
<i>Saldo per taakveld</i>			
0.1 Bestuur	745.769	728.021	17.748
0.2 Burgerzaken	494.889	488.433	6.456
0.5 Treasury	-1.941.301	-1.979.832	38.531
0.61 OZB woningen	-3.104.448	-3.108.667	4.219
0.62 OZB niet-woningen	-2.060.144	-2.080.990	20.846
0.64 Belastingen overig	-32.818	-42.952	10.134
0.7 Algemene (en overige) uitkeringen gemeentefonds	-27.062.255	-27.171.814	109.559
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-32.960.308	-33.167.802	207.494

Het programma Algemene Taakvelden (exclusief overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien en mutaties op reserves) sluit per saldo op een voordeel van € 207.000.

Dit voordeel wordt voornamelijk verklaard doordat de inkomsten uit het gemeentefonds € 109.000 hoger waren dan begroot. Het voordeel op het taakveld 0.5 Treasury hangt samen met hogere dividendopbrengsten van € 38.000. Voor de BNG bank was dit overigens in de begroting naar beneden bijgesteld i.v.m. verwachte COVID-19 effecten. De opbrengsten uit OZB waren iets hoger dan geraamd (totaal € 25.000) en bij de overige belastingen is er een voordeel van € 10.000, met name door lagere perceptiekosten (kosten die samenhangen met de heffing en invordering van belastingen).

Het voordeel van € 18.000 op het taakveld 0.1 Bestuur wordt voornamelijk verklaard door minder kosten voor incidentele accountantscontroles (€ 11.000) en minder kosten voor de rekenkamercommissie (€ 8.000).

Op taakveld 0.2 Burgerzaken ten slotte zijn de doorbelaste loonkosten € 29.000 hoger dan begroot (onder andere door de voorbereiding op de verkiezingen) en blijven de legesopbrengsten € 10.000 achter op de raming. Daar staat een voordeel van € 45.000 op de materiele kosten tegenover, met name door lagere kosten voor Verklaringen omtrent het gedrag (VOG's) en lagere kosten op licenties voor periodieke controles.

5.3.6 Overhead, Vennootschapsbelasting en Onvoorzien

Overhead

v1.01 d.d. 08-05-2021

Overhead	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Verschil begroting - realisatie
<i>Lasten per onderdeel van de overhead</i>			
Rentekosten	0	0	0
Afschrijvingskosten	0	0	0
Huisvesting bestuurscentrum	368.715	369.134	-419
Telecommunicatie	63.035	60.636	2.399
Overige kosten	262.414	186.436	75.978
Automatisering gemeentehuis	894.454	1.011.111	-116.657
Salarissen	4.251.484	4.446.177	-194.693
Inleenvergoedingen	10.000	9.656	344
Adviezen en contributies	44.615	43.533	1.082
Ondernemingsraad	8.005	8.004	1
Overige personeelskosten	374.355	335.709	38.646
Financiële ondersteuning	135.588	142.474	-6.886
Tractie	175.397	184.961	-9.564
De Valkenberg 9	93.204	88.947	4.257
Kleding	45.000	43.396	1.604
Voorlichting en communicatie	162.109	171.080	-8.971
Verzekeringen	99.780	91.754	8.026
Bestuurlijke ondersteuning	36.969	17.115	19.854
Totaal lasten overhead	7.025.124	7.210.120	-184.996
<i>Baten per onderdeel van de overhead</i>			
Rentekosten	0	0	0
Afschrijvingskosten	0	0	0
Huisvesting bestuurscentrum	0	410	-410
Telecommunicatie	0	0	0
Overige kosten	0	0	0
Automatisering gemeentehuis	0	0	0
Salarissen	183.916	340.537	-156.621
Inleenvergoedingen	0	0	0
Adviezen en contributies	0	0	0
Ondernemingsraad	0	0	0
Overige personeelskosten	0	720	-720
Financiële ondersteuning	0	0	0
Tractie	15.200	19.000	-3.800
De Valkenberg 9	3.300	3.713	-413
Kleding	0	0	0
Voorlichting en communicatie	0	0	0
Verzekeringen	0	0	0
Bestuurlijke ondersteuning	0	0	0
Totaal baten overhead	202.416	364.381	-161.965

Saldo per onderdeel van de overhead

Rentekosten	0	0	0
Afschrijvingskosten	0	0	0
Huisvesting bestuurscentrum	368.715	368.723	-8
Telecommunicatie	63.035	60.636	2.399
Overige kosten	262.414	186.436	75.978
Automatisering gemeentehuis	894.454	1.011.111	-116.657
Salarissen	4.067.568	4.105.639	-38.071
Inleenvergoedingen	10.000	9.656	344
Adviezen en contributies	44.615	43.533	1.082
Ondernemingsraad	8.005	8.004	1
Overige personeelskosten	374.355	334.989	39.366
Financiële ondersteuning	135.588	142.474	-6.886
Tractie	160.197	165.961	-5.764
De Valkenberg 9	89.904	85.234	4.670
Kleding	45.000	43.396	1.604
Voorlichting en communicatie	162.109	171.080	-8.971
Verzekeringen	99.780	91.754	8.026
Bestuurlijke ondersteuning	36.969	17.115	19.854
Saldo van baten en lasten	6.822.708	6.845.740	-23.032

De overhead sluit per saldo op een nadeel van € 23.000.

Het grootste nadeel doet zich voor op de kosten voor ICT en automatisering. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de incidentele investeringen om het thuiswerken door COVID-19 mogelijk te maken. Deze kosten worden betrokken bij de afrekening van COVID-19 en de mutatie op de reserve financiële gevolgen Corona (COVID-19). Het restant van het negatieve saldo wordt onttrokken uit de reserve automatisering.

De salarissen (na interne doorbelasting) sluiten per saldo € 38.000 nadelig. Dit wordt onder andere veroorzaakt door hogere kosten voor externe inhuur. De kosten voor het eigen risico WAO/WW waren voordelig ten opzichte van de begroting.

Het voordeel van € 39.000 op de post overige personeelskosten wordt verklaard door lagere vergoedigen voor reis- en verblijfskosten (€ 21.000) en minder opleidingskosten (€ 29.000). Bindingsdagen voor het personeel hebben in 2020 geen doorgang kunnen vinden. Op de geraamde kosten ad € 12.000 zijn er dus geen uitgaven geweest. De bijdrage aan ARBO-diensten was echter hoger dan geraamd (€ 31.000). Een aantal kleinere posten tellen op tot een voordeel van € 8.000, waarmee dit onderdeel van de overhead sluit op € 39.000 voordelig.

Op de overige posten van de overhead is er geen sprake van significante verschillen ten opzichte van de begroting, waarmee het totale verschil ad € 23.000 nadelig is verklaard.

Vennootschapsbelasting

Bij het onderdeel vennootschapsbelasting is er geen sprake van een (significante) afwijking tussen de begroting en de realisatie. Dit onderdeel is daarom niet opgenomen in de toelichting op de afwijkingen.

Onvoorzien

Onvoorzien

v1.01 d.d. 08-05-2021

	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Verschil begroting - realisatie
<i>Lasten</i>			
Onvoorzien uitgaven	1.257.140	1.056.457	200.683
Totaal lasten	1.257.140	1.056.457	200.683
<i>Baten</i>			
Onvoorzien inkomsten	0	118.185	-118.185
Totaal baten	0	118.185	-118.185
<i>Saldo</i>			
Onvoorzien	1.257.140	938.271	318.869
Saldo van baten en lasten	1.257.140	938.271	318.869

Op de post onvoorzien uitgaven en onvoorzien inkomsten is er per saldo sprake van een voordeel van € 319.000.

In de primaire begroting was een post van € 100.000 opgenomen voor onvoorzien. Dit bedrag is niet betrokken bij de afwikkeling van COVID-19, er zijn ook geen andere kosten ten rekening gebracht van dit budget.

De incidentele storting aan de voorziening dubieuze debiteuren was in de begroting bijgesteld om rekening te houden met een aantal onzekere inkomsten uit lopende juridische trajecten. Ten opzichte van deze bijgestelde raming viel de werkelijke storting in de voorziening € 101.000 lager uit. Bij de onvoorzien inkomsten is er sprake van afwikkelingsverschillen uit voorgaande jaren. Hiervan had € 44.000 betrekking op het sociaal domein en € 75.000 op andere onderdelen.

5.4 Analyse van begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

De baten en lasten op programmaniveau op enkele programma's overschrijden de baten en lasten in de begroting na wijziging. Dit is onder andere het geval bij het programma Ruimtelijk Domein en op het programma Algemene Taakvelden. In formele zin is er daarmee sprake van een begrotingsonrechtmatigheid. Dat de jaarrekening per saldo sluit op een voordelig resultaat doet niets af aan deze formele bepaling. Met het vaststellen van de jaarrekening 2020 geeft de gemeenteraad formeel haar goedkeuring aan de overschrijdingen op programmaniveau.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Overzicht van baten en lasten per taakveld

In deze bijlage is het overzicht van baten en lasten per taakveld opgenomen cf. de vereisten in artikel 66 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Overigens hanteert onze gemeente ook een taakveldindeling als subindeling binnen de programma's. De indeling binnen de programma's is facultatief, de onderstaande opstelling is verplicht.

0. Bestuur en ondersteuning

102.84.99-89-2021

	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Vershil begroting - realisatie
<i>Lasten per taakveld</i>				
0.1 Bestuur	736.169	746.769	728.968	17.801
0.2 Burgerzaken	566.525	681.941	665.632	16.309
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0
0.4 Overhead	6.292.654	7.025.124	7.210.120	-184.996
0.5 Treasury	9.730	-129.157	-129.223	66
0.61 OZB woningen	64.505	80.247	80.057	190
0.62 OZB niet-woningen	42.533	51.719	51.745	-26
0.63 Parkeerbelasting	9.119	9.119	13.341	-4.222
0.64 Belastingen overig	61.564	82.922	54.126	28.796
0.7 Algemene (en overige) uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	1.908.350	1.257.140	1.056.457	200.683
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	1.000	1.000	411	589
0.10 Mutaties reserves	69.698	7.641.998	7.822.869	-180.871
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	134.385	0	1.050.507	-1.050.507
Totaal lasten	9.896.232	17.448.822	18.605.011	-1.156.189
<i>Baten per taakveld</i>				
0.1 Bestuur	1.000	1.000	947	53
0.2 Burgerzaken	181.052	187.052	177.200	9.852
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0
0.4 Overhead	180.676	202.416	364.381	-161.965
0.5 Treasury	1.992.358	1.812.144	1.850.610	-38.466
0.61 OZB woningen	3.136.246	3.184.695	3.188.724	-4.029
0.62 OZB niet-woningen	2.062.542	2.111.863	2.132.736	-20.873
0.63 Parkeerbelasting	2.994.446	2.589.718	2.266.090	323.628
0.64 Belastingen overig	601.000	110.748	110.156	592
0.7 Algemene (en overige) uitkeringen gemeentefonds	23.602.727	27.062.255	27.171.814	-109.559
0.8 Overige baten en lasten	0	0	118.185	-118.185
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	599.047	9.123.408	9.012.356	111.052
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0
Totaal baten	35.351.094	46.385.299	46.393.198	-7.899

Vervolg van bijlage 1

<i>Saldo per taakveld</i>				
0.1 Bestuur	735.169	745.769	728.021	17.748
0.2 Burgerzaken	385.473	494.889	488.433	6.456
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0
0.4 Overhead	6.111.978	6.822.708	6.845.740	-23.032
0.5 Treasury	-1.982.628	-1.941.301	-1.979.832	38.531
0.61 OZB woningen	-3.071.741	-3.104.448	-3.108.667	4.219
0.62 OZB niet-woningen	-2.020.009	-2.060.144	-2.080.990	20.846
0.63 Parkeerbelasting	-2.985.327	-2.580.599	-2.252.750	-327.849
0.64 Belastingen overig	-539.436	-27.826	-56.030	28.204
0.7 Algemene (en overige) uitkeringen gemeentefonds	-23.602.727	-27.062.255	-27.171.814	109.559
0.8 Overige baten en lasten	1.908.350	1.257.140	938.271	318.869
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	1.000	1.000	411	589
0.10 Mutaties reserves	-529.349	-1.481.410	-1.189.487	-291.923
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	134.385	0	1.050.507	-1.050.507
Saldo van baten en lasten	-25.454.862	-28.936.477	-27.788.187	-1.148.290

1. Veiligheid

1102.8.4. 03-03-2021

	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Verschil begroting - realisatie
<i>Lasten per taakveld</i>				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.298.916	1.219.139	1.179.858	39.281
1.2 Openbare orde en veiligheid	992.163	1.149.732	990.494	159.238
Totaal lasten	2.291.079	2.368.871	2.170.352	198.519
<i>Baten per taakveld</i>				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	70.000	72.000	73.394	-1.394
1.2 Openbare orde en veiligheid	100.320	95.512	62.339	33.173
Totaal baten	170.320	167.512	135.733	31.779
<i>Saldo per taakveld</i>				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.228.916	1.147.139	1.106.464	40.675
1.2 Openbare orde en veiligheid	891.843	1.054.220	928.155	126.065
Saldo van baten en lasten	2.120.759	2.201.359	2.034.619	166.740

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

1102.8.4. 03-03-2021

	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Verschil begroting - realisatie
<i>Lasten per taakveld</i>				
2.1 Verkeer en vervoer	2.736.004	2.948.640	2.915.748	32.892
2.2 Parkeren	1.488.046	1.379.053	1.234.742	144.311
Totaal lasten	4.224.050	4.327.693	4.150.490	177.203
<i>Baten per taakveld</i>				
2.1 Verkeer en vervoer	100.965	381.788	396.200	-14.412
2.2 Parkeren	51.996	0	0	0
Totaal baten	152.961	381.788	396.200	-14.412
<i>Saldo per taakveld</i>				
2.1 Verkeer en vervoer	2.635.039	2.566.852	2.519.549	47.303
2.2 Parkeren	1.436.050	1.379.053	1.234.742	144.311
Saldo van baten en lasten	4.071.089	3.945.905	3.754.291	191.614

Vervolg van bijlage 1

3. Economie

v1.02.d.d. 09-05-2021

	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Vershil begroting - realisatie
<i>Lasten per taakveld</i>				
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	20.715	70.715	81.526	-10.811
3.4 Economische promotie	2.618.186	1.684.484	1.571.053	113.431
Totaal lasten	2.638.901	1.755.199	1.652.579	102.620
<i>Baten per taakveld</i>				
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	3.000	3.000	3.154	-154
3.4 Economische promotie	3.506.207	1.776.174	2.009.166	-232.992
Totaal baten	3.509.207	1.779.174	2.012.320	-233.146
<i>Saldo per taakveld</i>				
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	17.715	67.715	78.372	-10.657
3.4 Economische promotie	-888.021	-91.690	-438.113	346.423
Saldo van baten en lasten	-870.306	-23.975	-359.741	335.766

4. Onderwijs

v1.02.d.d. 09-05-2021

	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Vershil begroting - realisatie
<i>Lasten per taakveld</i>				
4.1 Openbaar basisonderwijs	60.158	60.738	55.920	4.818
4.2 Onderwijshuisvesting	948.365	925.009	858.177	66.832
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	576.469	578.539	526.255	52.284
Totaal lasten	1.584.992	1.564.286	1.440.352	123.934
<i>Baten per taakveld</i>				
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	3.100	1.150	1.191	-41
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	48.321	177.400	181.159	-3.759
Totaal baten	51.421	178.550	182.349	-3.799
<i>Saldo per taakveld</i>				
4.1 Openbaar basisonderwijs	60.158	60.738	55.920	4.818
4.2 Onderwijshuisvesting	945.265	923.859	856.987	66.872
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	528.148	401.139	345.096	56.043
Saldo van baten en lasten	1.533.571	1.385.736	1.258.003	127.734

Vervolg van bijlage 1

5. Sport, cultuur en recreatie

v102.4.d. 00-00-2021

	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Verschil begroting - realisatie
<i>Lasten per taakveld</i>				
5.1 Sportbeleid en activering	78.247	80.668	77.295	3.373
5.2 Sportaccommodaties	1.923.351	2.910.666	3.343.355	-432.689
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en cultuurparticipatie	235.410	234.124	178.299	55.825
5.4 Musea	137.696	70.220	72.686	-2.466
5.5 Cultureel erfgoed	449.830	416.805	348.182	68.623
5.6 Media	302.956	297.106	289.534	7.572
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.586.672	2.539.910	2.507.916	31.994
Totaal lasten	5.714.162	6.549.499	6.817.268	-267.769
<i>Baten per taakveld</i>				
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	273.492	456.949	543.964	-87.015
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en cultuurparticipatie	7.500	0	0	0
5.4 Musea	43.876	19.669	20.372	-703
5.5 Cultureel erfgoed	74.000	53.872	59.655	-5.783
5.6 Media	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.322.083	1.211.661	1.220.172	-8.511
Totaal baten	1.720.951	1.742.151	1.844.162	-102.011
<i>Saldo per taakveld</i>				
5.1 Sportbeleid en activering	78.247	80.668	77.295	3.373
5.2 Sportaccommodaties	1.649.859	2.453.717	2.799.391	-345.674
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en cultuurparticipatie	227.910	234.124	178.299	55.825
5.4 Musea	93.820	50.551	52.314	-1.763
5.5 Cultureel erfgoed	375.830	362.933	288.528	74.405
5.6 Media	302.956	297.106	289.534	7.572
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.264.589	1.328.249	1.287.744	40.505
Saldo van baten en lasten	3.993.211	4.807.348	4.973.106	-165.758

6. Sociaal domein

v102.4.d. 00-00-2021

	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Verschil begroting - realisatie
<i>Lasten per taakveld</i>				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.288.523	1.531.268	1.458.068	73.200
6.2 Wijkteams	2.297.228	2.511.089	2.504.789	6.300
6.3 Inkomensregelingen	5.235.444	9.005.423	9.499.629	-494.206
6.4 Begeleide participatie	1.808.943	1.879.837	1.879.837	0
6.5 Arbeidsparticipatie	455.399	441.575	302.352	139.223
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	395.673	441.783	534.191	-92.408
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.592.217	4.434.097	3.956.645	477.452
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	2.646.975	3.219.610	3.377.278	-157.668
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	4.401	4.401	4.773	-372
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	357.331	391.538	433.165	-41.627
Totaal lasten	18.082.134	23.860.621	23.950.727	-90.106

Vervolg van bijlage 1

<i>Baten per taakveld</i>				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	111.515	129.427	121.602	7.826
6.2 Wijkteams	40.860	48.689	49.283	-594
6.3 Inkomensregelingen	4.258.341	8.380.083	8.794.378	-414.295
6.4 Begeleide participatie	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	0	0	0	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	135.253	194.596	170.012	24.584
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
Totaal baten	4.545.969	8.752.795	9.135.274	-382.479

<i>Saldo per taakveld</i>				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.177.008	1.401.841	1.336.466	65.375
6.2 Wijkteams	2.256.368	2.462.400	2.455.506	6.894
6.3 Inkomensregelingen	977.103	625.340	705.252	-79.912
6.4 Begeleide participatie	1.808.943	1.879.837	1.879.837	0
6.5 Arbeidsparticipatie	455.399	441.575	302.352	139.223
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	395.673	441.783	534.191	-92.408
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.456.964	4.239.501	3.786.633	452.868
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	2.646.975	3.219.610	3.377.278	-157.668
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	4.401	4.401	4.773	-372
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	357.331	391.538	433.165	-41.627
Saldo van baten en lasten	13.536.165	15.107.826	14.815.453	292.373

7. Volksgezondheid en milieu

14.02.2021 09:45:2021

	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Verschil begroting - realisatie
<i>Lasten per taakveld</i>				
7.1 Volksgezondheid	608.295	635.903	618.788	17.115
7.2 Riolering	2.143.255	2.739.216	2.697.510	41.706
7.3 Afval	1.446.097	1.574.066	1.745.589	-171.523
7.4 Milieubeheer	292.223	411.735	392.408	19.327
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	273.238	237.907	239.394	-1.487
Totaal lasten	4.763.108	5.598.827	5.693.689	-94.862
<i>Baten per taakveld</i>				
7.1 Volksgezondheid	0	0	0	0
7.2 Riolering	2.884.868	3.041.328	3.050.847	-9.519
7.3 Afval	1.610.242	1.787.434	2.017.257	-229.823
7.4 Milieubeheer	10.000	40.660	41.291	-631
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	118.500	153.274	151.234	2.040
Totaal baten	4.623.610	5.022.696	5.260.629	-237.933
<i>Saldo per taakveld</i>				
7.1 Volksgezondheid	608.295	635.903	618.788	17.115
7.2 Riolering	-741.613	-302.112	-353.336	51.224
7.3 Afval	-164.145	-213.368	-271.668	58.300
7.4 Milieubeheer	282.223	371.075	351.116	19.959
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	154.738	84.633	88.160	-3.527
Saldo van baten en lasten	139.498	576.131	433.060	143.071

Vervolg van bijlage 1

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

v1.02.d.d. 09-05-2021

	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Vershil begroting - realisatie
<i>Lasten per taakveld</i>				
8.1 Ruimtelijke ordening	178.205	308.412	513.924	-205.512
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	262.819	377.018	370.359	6.659
8.3 Wonen en bouwen	1.578.651	1.621.843	1.481.077	140.766
Totaal lasten	2.019.675	2.307.273	2.365.360	-58.087
<i>Baten per taakveld</i>				
8.1 Ruimtelijke ordening	25.000	25.000	77.563	-52.563
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	1.063.800	1.346.126	1.408.401	-62.275
Totaal baten	1.088.800	1.371.126	1.485.964	-114.838
<i>Saldo per taakveld</i>				
8.1 Ruimtelijke ordening	153.205	283.412	436.361	-152.949
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	262.819	377.018	370.359	6.659
8.3 Wonen en bouwen	514.851	275.717	72.676	203.041
Saldo van baten en lasten	930.875	936.147	879.397	56.750

Bijlage 2: Het overzicht van incidentele baten en lasten per programma

	Uitgaven in 2020	Inkomsten in 2020
Programma Toerisme en Economie		
6310020 Bevordering economische bedrijvigheid	61.500	
6560032 Organisatie evenementen	159.821	
Programma Sociaal Domein		
6610062 Tijdelijke overbruggingsreg.zelfstandig ondernemer	4.169.255	4.245.718
6662010 Maatwerkvoorzieningen natura immaterieel WMO	35.336	
6670010 Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd	10.331	
6670040 Gemeenschapshuizen	24.000	
6682010 Jeugdhulp	11.791	
6682040 Specialistische jeugdzorg	9.771	
Programma Ruimtelijk Domein	429.231	305.889
6210010 Wegennet en wegbermen	42.957	
6541020 Monumenten	5.000	
6560050 Overige grotten	4.132	
6580010 Multifunctioneel centrum Polfermolen	1.388.811	
6722010 Riolen en gemalen (lasten)	72.220	63.028
6723010 Bescherming kwaliteit bodem en atmosfeer	118.920	20.660
6810010 Bestemmings- en structuurplannen	121.132	
6820030 Overige gebouwen en erven		222.201
6822030 Bouw- en woningtoezicht (lasten)	0	
6830010 Exploitatie bestemmingsplannen	30.999	
Programma Algemene Taakvelden en Overhead		
5300010 Automatisering gemeentehuis	24.990	
5400010 Salarissen	203.803	
6921010 Uitkeringen gemeentefonds		981.436
Onvoorziene uitgaven		
6922110 Onvoorziene uitgaven	1.056.456	
Mutatie reserves		
6980010 Mutaties reserves	7.822.869	8.823.237
Totaal incidentele baten en lasten in 2020	15.803.327	14.662.169

Bijlage 3: SiSa-verantwoording 2020

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking siSa - d.d. 5 februari 2021								
FIN	B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3)	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: B1/01	Aard controle R Indicator: B1/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/03	Aard controle R Indicator: B1/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/06
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04		
			€ 135.880	€ 1.190	€ 0	€ 8.581		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08		
			1					
IenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
		Provincies en Gemeenten	Aard controle R Indicator: E20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Aard controle R Indicator: E20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid van de op te leveren en de opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (m1, m2, aantallen)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08		
			1 Aanleg één rijloper met fiets(suggestie)stroken en bermen	Nee	1			
			2 Aanleg verticale elementen voor korte rechtstanden	Nee	1			

Vervolg van bijlage x: SiSa-verantwoording

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021							
lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden) Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen
			Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/01	Aard controle R Indicator: E27B/02	Aard controle R Indicator: E27B/03	Aard controle R Indicator: E27B/04	Aard controle R Indicator: E27B/05
			1 2017/21382	€ 7.641	€ 7.641		
			2 2017/38603	€ 0	€ 2.498.700	-€ 444.970	€ 444.970
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden
			Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/10
			1 2017/21382	€ 84.534	€ 84.535		Nee
			2 2017/38603	€ 165.000	€ 3.553.640		Ja
EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting
			Aard controle R Indicator: F9/01	Aard controle R Indicator: F9/02	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05
			1 EAW-20-00201176	€ 20.660	€ 20.660	Nee	
			Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05				
			Nee				

Vervolg van bijlage x: SiSa-verantwoording

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021								
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
		€ 4.020.733	€ 179.521	€ 356.113	€ 2.080	€ 21.534	€ 0	
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)			Aard controle n.v.t. Indicator: G2/12	
		Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11		
		€ 23.216	€ 12.662	€ 0	€ 160.169	€ 0	Ja	
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2020 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob)
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 0	€ 0	€ 21.082	€ 0	€ 0	€ 0
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
		Aard controle n.v.t. Indicator: G3/07						
		Ja						

Vervolg van bijlage x: SiSa-verantwoording

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021									
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.674.596	€ 837.799	€ 3.688	€ 13.469	€ 3.980	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 576.610	€ 124.711	€ 16.306	€ 0	€ 559	
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 438.006	€ 13.000	€ 1.513	€ 0	€ 0	
		Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	<i>Aard controle R Indicator: G4/10</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	492	100	€ 408.818	Ja		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	158	13		Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	157	6		Ja		
		Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/16</i>		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)						
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)						
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)						

Vervolg van bijlage x: SiSa-verantwoording

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021							
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld			
			<i>Aard controle R. Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>			
			€ 136.979	€ 37.518			
			Projectnaam/nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08</i>		
1	SPUK20-803093	€ 99.461	€ 43.493	€ 51.971	€ 3.997		
1	Kopie projectnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)				
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/11</i>					
1	SPUK20-803093	€ 99.461	73%				
VWS	H8	Regeling Sportakkoord	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	
			<i>Aard controle R Indicator: H8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H8/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05</i>
	€ 0	€ 6.000	€ 0	€ 6.000	Ja		

Bijlage 4: WNT-verantwoording

WNT-verantwoording 2020 Gemeente Valkenburg aan de Geul

De WNT is van toepassing op de gemeente Valkenburg aan de Geul. Het voor de gemeente Valkenburg aan de Geul toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000,-. Het betreft hier het algemene bezoldigingsmaximum.

Bezoldiging topfunctionarissen

1a. *Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.*

Functiegegevens	Secretaris	Griffier	Secretaris
	G.S. Reehuis	J.W.L. Pluijmen	L.T.J.M. Bongarts
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 15/6
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 95.901	€ 74.447	€ 78.156
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.150	€ 12.673	€ 9.190
<i>Subtotaal</i>	€ 113.051	€ 87.120	€ 87.346
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 201.000	€ 201.000	€ 92.125
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	€ 0	€ 0
Totale bezoldiging	€ 113.051	€ 87.120	€ 87.346
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2019

Functiegegevens	Griffier	Secretaris	Secretaris (vervangend)
	J.W.L. Pluijmen	L.T.J.M. Bongarts	B.F.H. Mennens
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/11 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 70.263	€ 109.567	€ 16.509
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 11.444	€ 19.487	€ 2.682
<i>Subtotaal</i>	€ 81.707	€ 129.054	€ 19.191
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 194.000	€ 194.000	€ 32.422
Totale bezoldiging	€ 81.707	€ 129.054	€ 19.191

